

NEMZETI
KÖSZOLGÁLATI EGYETEM
Közigazgatás-tudományi Kar

Dr. Vértesy László

HELYI ÉS NEMZETISÉGI
ÖNKORMÁNYZATI
VÁLASZTÁSI RENDSZER

2014

HELYI ÉS NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZATI VÁLASZTÁSI RENDSZER

- szabályozás és határidők, 2014 -

Az önkormányzati választásokról szóló tanulmány összefoglalja a **helyi és nemzetiségi önkormányzati választási rendszerre** vonatkozó alapvető ismereteket, illetve az egyes választási határidőkhöz, határnapokhoz megfelelő magyarázattal szolgál.

önkormányzati választások jelentősége

A helyi önkormányzati választások jelentőségét növeli, hogy Magyarországon összesen **közel 3200 települési és megyei önkormányzat** működik. Mintegy **kilenc millió választó dönt** arról, hogy – a polgármesterekkel együtt – az elkövetkezendő öt évben ki lesz az **a több mint 16 000 képviselő**, és a mögöttük álló politikai erők, akik meghatározzák és befolyásolják az egyes községek, városok, megyék és a főváros helyi közérdekű ügyeit, működését, gazdálkodást – rövid és hosszú távú jövőjét.

helyi önkormányzati választás

A helyi önkormányzati választásokra vonatkozó **szabályozás anyagi jogi része** tartalmazza, hogy kik rendelkeznek aktív (választó) és/vagy passzív (választható) választójoggal, a lakosságszámhoz mérten mekkora a képviselő-testület, közgyűlés létszáma, az **eljárási szabályok** pedig a választás lebonyolítására vonatkoznak a köztársasági elnöki kiírástól egészen az eredmény megállapításáig, a választási iratok megsemmisítéséig. Ezekhez kapcsolódóan változás, hogy a polgármestert és a képviselő-testületet **öt évre** választják. A szabályok megengedik, hogy **helyi lakcím nélküli magyar, illetve EU tagállam állampolgárra is lehet szavazni**. A főpolgármester-jelöltséghez elegendő legalább 5000 fővárosi választópolgár ajánlása. Átalakult a **fővárosi közgyűlés**, amelynek a megválasztással tagja mind a huszonhárom kerületi polgármester. A helyi önkormányzati választásokon **nemzetiségi jelöltek és nemzetiségi polgármesterek** is indulhatnak. A választási **kampányidőszak** a szavazás napját megelőző 50. naptól a szavazás napján a szavazás befejezéséig tart. A szavazás napján a közvélemény-kutatást végző személy abba az épületbe, amelyben a szavazóhelyiség van, nem léphet be, a választópolgárokat semmilyen módon nem zaklathatja, és csak az épületből kilépőket kérdezheti meg. Az **exit poll közvélemény-kutatás eredményekkel** kapcsolatos korlátozás, hogy azokat **csak a szavazás befejezése után szabad nyilvánosságra hozni**, viszont **a korábban és/vagy nem exit poll módszerrel felvett közvélemény-kutatás eredmények bármikor nyilvánosságra hozhatók**. A **jogorvoslati rendszer** is átalakult, különösen a határidők tekintetében.

nemzetiségi önkormányzati választás

Emellett röviden a **nemzetiségi önkormányzati választási** szabályokra is ki tér tanulmány, ugyanis a szavazás napja és a választási határidők is megegyeznek a helyi önkormányzati választással. A nemzetiségi választáson az lehet választó és választható, aki a **nemzetiségi névjegyzékben** szerepel. A települési nemzetiségi önkormányzati képviselők választásának új feltétele – a visszaélések elkerülése érdekében –, hogy **településen** az adott nemzetiséghez tartozó személyek száma, a legutolsó **népszámlálás** összesített **adatai szerint a harminc (2024-ig huszonöt) főt** elérje; illetve a **területi nemzetiségi önkormányzat** esetében pedig, hogy a fővárosban, megyében **kitűzött települési választások száma**

**következő
választási
határidők**

legalább tíz legyen. Az országos nemzetiségi önkormányzati képviselők választását a törvény erejénél fogva ki kell tűzni.

A tanulmány lezárását (2014. szeptember 4.) követő következő választási határidők a képviselő- és polgármester jelöltek, valamint a listák bejelentése, nyilvántartásba vétele és a sorsolás. Az **egyéni listás és az egyéni választókerületi jelöltet, a polgármester-jelöltet és a főpolgármester-jelöltet legkésőbb 2014. szeptember 8-án 16.00 óráig kell bejelenteni.** A helyi választási bizottság és a területi választási bizottság a bejelentett jelöltek, illetve főpolgármester-jelöltek – annak a jelöltnek, illetve főpolgármester-jelöltnek a kivételével, amelynek nyilvántartásba vételét jogerősen elutasították – **sorrendjének sorsolását 2014. szeptember 8-án, 16.00 óra után végzi el.** A **kompenzációs listát, a fővárosi kompenzációs listát és a megyei listát legkésőbb 2014. szeptember 9-én 16.00 óráig kell bejelenteni.** A jelölő szervezet a listát, illetve a listán szereplő jelölt jelölését legkésőbb 2014. szeptember 9-én 16.00 óráig vonhatja vissza. A helyi választási bizottság és a területi választási bizottság a bejelentett listák – annak a listának a kivételével, amelynek nyilvántartásba vételét jogerősen elutasították – **sorrendjének sorsolását 2014. szeptember 9-én, 16.00 óra után végzi el.** A **szavazólapon a jelöltek, illetve listák a választási bizottság által kisorsolt sorrendben szerepelnek.** A sorolásnak a mandátumkiosztásban is van szerepe, ugyanis **amennyiben több jelölt vagy lista ugyanannyi érvényes szavazatot kap,** a listás szavazás eredményének megállapításakor a listák sorrendjét a sorsolás eredménye szerint kell figyelembe venni. A **sorsolás ellen nincs helye önálló jogorvoslatnak.** A sorsolás törvényessége elleni jogorvoslat a szavazólap adattartalmának jóváhagyása elleni bírósági felülvizsgálati kérelembe foglalható.

TARTALOMJEGYZÉK

ÖNKORMÁNYZATI VÁLASZTÁSI RENDSZER	6
Választójog	6
Választókerületek, szavazókörök	11
Jelöltállítás, ajánlás	14
Mandátum	18
Polgármester	23
Nemzetiségi jelöltre és polgármesterre vonatkozó szabályok	25
Költségek	26
VÁLASZTÁSI SZERVEK	27
Választási bizottságok	27
Választási irodák	29
Megfigyelők	31
JOGORVOSLATOK	32
Kifogás	35
Fellebbezés	36
Bírósági felülvizsgálat	37
A szavazókörök kialakításával és felülvizsgálatával kapcsolatos jogorvoslat ..	38
A névjegyzékkel kapcsolatos jogorvoslat	38
A jelöltek, listák sorrendjének sorsolása elleni jogorvoslat	39
A szavazólap adattartalmának jóváhagyása elleni jogorvoslat	39
A választás eredménye elleni jogorvoslat	39
Jogorvoslat a választási szerv hallgatása miatt	39
A média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslat	40
VÁLASZTÁSI HATÁRIDŐK	41
2014. június 23. – átjelentkezési lakcím	41
2014. július 4. – 24. - a választás kitűzésének időpontja	42
2014. július 30. - politikai hirdetés árjegyzéke	42
2014. augusztus 15. - tájékoztatás a szavazóköri névjegyzékbe vételéről	42
2014. augusztus 18. - szükséges ajánlások számának megállapítása	44
2014. augusztus 23. - kampány kezdete	45
2014. augusztus 25. - választási értesítők kiküldése, ajánlóívek átadása	49
2014. augusztus 31. - választási bizottságok választott tagjainak megválasztása	51
2014. szeptember 8. – a jelöltek bejelentésének határideje	52
2014. szeptember 9. - listák bejelentésének határideje	53
2014. szeptember 22. - szavazatszámoló bizottság tagjainak megválasztása ..	54
2014. szeptember 26. - választási bizottságok delegált tagjainak bejelentése ..	55
2014. október 10. - átjelentkezési és mozgóurna kérelmek leadásának határideje	55
2014. október 11. - lezárt szavazóköri és mozgóurna névjegyzék	59
2014. október 12. - a szavazás napja, a kampány vége	59
2014. október 13. – a szavazatszámoló bizottság tagjai mentesülnek a munkavégzés alól	66
2014. október 15. - adatok megsemmisítését igazoló jegyzőkönyv leadása ..	67

2014. október 27. - tájékoztatás a közzétett politikai hirdetésekről, névjegyzék közzététel lejárata	68
2014. november 11. - plakátok eltávolításának határideje	68
2015. január 10. – szavazólapok megőrzésének határideje	68
2015. január 12. – választási dokumentumok megsemmisítése.....	69
A VÁLASZTÁST KÖVETŐEN.....	70
Alakuló ülés.....	70
Eskütétel	71
Adminisztratív, nyilatkozattételi szabályok.....	71
NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZATI VÁLASZTÁSOK.....	72
EURÓPAI UNIÓS SZABÁLYOZÁS.....	78
JOGSZABÁLYOK	80

ÖNKORMÁNYZATI VÁLASZTÁSI RENDSZER

Választójog

egyenlő, közvetlen
és általános
választójog

Az Európa Tanács 1985. október 15-i **Helyi Önkormányzatok Európai Chartája** 3. Cikk szerint a helyi önkormányzás jogát olyan tanácsok vagy testületek gyakorolják, amelyeknek tagjait egyenlő, közvetlen és általános választójogon alapuló szabad és titkos szavazással választják.

- A választójog **általánosság**a alapján minden helyi választópolgár nemre, fajra, vallásra, képzettségre, társadalmi helyzetre tekintet nélkül rendelkezik választójoggal. Az általános választójog alól vannak ugyanakkor kivételek: életkor, közügyektől való eltiltás, belátási képességgel összefüggő okok. Nem rendelkezik választójoggal az, akit bűncselekmény elkövetése vagy belátási képességének korlátozottsága miatt a bíróság a választójogból kizárt. Nem választható az Európai Unió más tagállamának magyarországi lakóhellyel rendelkező állampolgára, ha az állampolgársága szerinti állam jogszabálya, bírósági vagy hatósági döntése alapján hazájában kizárták e jog gyakorlásából.
- Az **egyenlőség** azt jelenti, hogy minden ember leadott szavazata ugyanannyit ér.
- A választók **közvetlenül**, személyesen adják le szavazataikat a jelöltekre és/vagy listára, így meghatalmazni más személyt nem lehet.
- A **titkosság** értelmében senki nem ismerheti meg, azt, hogy egy konkrét személy melyik jelöltre vagy listára adta le voksát.
- A 2010. évi L. törvény a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról (a továbbiakban Övjt.) 1. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a választópolgár a választójogát **szabad** elhatározása alapján gyakorolja. Ez a gyakorlatban a kötelezően előírt választás tilalmát jelenti.

1. számú ábra – Választójog

1/2013 (I. 7.) AB határozat. *A választójog kettős funkcióval rendelkező alapjog; egyrészt a választójog a közügyek vitelében való részvételt, valamint a közhatalmi döntéshozatal közvetett formáját testesíti meg az állampolgárok oldaláról, másrészt a képviseleti szerv létrehozásának és legitimációs bázisának eszközeként is szolgál.*

önkormányzati választás

Az **önkormányzati választások** alatt a **helyi önkormányzati képviselők** és a **polgármesterek** választást értjük, emellett a **nemzetiségi önkormányzati választásokra** is ezzel egy időben kerül sor. Az Alaptörvény a helyi önkormányzati képviselők tekintetében is a népfelségelvéből indul ki és rögzíti a 35. cikk (1) bekezdésében, hogy **az önkormányzati képviselőket és polgármestereket a választópolgárok általános és egyenlő választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással, a választók akaratának szabad kifejezését biztosító választáson**, sarkalatos törvényben meghatározott módon választják. A 2010. évi L. törvény a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról (a továbbiakban Övjt.) szabályozza részletesen a helyi választójogot, a képviselőtestületek, közgyűlések összetételét, és az egyes eljárási szabályokat. Az Alaptörvény 9. cikk (3) bekezdése szerint a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választását a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek előző általános választását követő ötödik év október hónapjában kell megtartani, amely időpontot a **köztársasági elnök tűzi ki**. A választást úgy kell kitűzni, hogy a szavazás napja a kitűzés napját követő nyolcvanadik és századik nap közé essen. Az önkormányzati képviselők a helyi választópolgárok többségének bizalmát élvezve nyerik el megbízatásukat, e választás alapozza meg az önkormányzat egészéért való felelősséget, a képviselői jogokat és kötelezettségeket. Az Övjt. szabályozza részletesen a helyi önkormányzati választójogot, a képviselőtestületek, közgyűlések összetételét, az egyes eljárási szabályokat pedig a 2013. évi XXXVI. törvény a választási eljárásról (a továbbiakban Ve.) mellett.

helyi önkormányzati aktív és passzív

Az Alaptörvény XXIII. cikk (1) és (2) bekezdésében szabályozott **választójog** értelmében

- minden **nagykorú magyar állampolgárnak**,
- az **Európai Unió más tagállamának** magyarországi lakóhellyel rendelkező minden **nagykorú állampolgárának**,
- Magyarországon **menekültként, bevándoroltként vagy letelepedettként** elismert minden **nagykorú személynek**

joga van ahhoz, hogy a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, választásán **választó** (aktív választójog) és **választható** (passzív választójog) legyen.

A választópolgár a szavazás jogát lakóhelyén vagy bejelentett tartózkodási helyén gyakorolhatja. A **helyi önkormányzati választójog** az Alaptörvény 35. cikk és az Övjt. 1. § -a alapján egyfelől szélesebb körben érvényesül, mint az országgyűlési választás esetében, ugyanis nem kötődik állampolgársághoz, mert a Magyarországon menekültként, bevándoroltként vagy letelepedettként elismert minden nagykorú személyt is megilleti. Az **aktív választójogot** szűkíti, hogy a választópolgár csak lakóhelyén vagy – ha lakóhelye mellett legkésőbb a választás kitűzését megelőző 30. napig tartózkodási helyet is létesített – bejelentett tartózkodási helyén választhat. A helyi önkormányzati képviselők és

polgármesterek választásán a választópolgár lakóhelyén vagy bejelentett tartózkodási helyén választhat. **A választópolgár a szavazás jogát lakóhelyén vagy bejelentett tartózkodási helyén gyakorolhatja. A passzív választójog nem kötődik szorosan a településhez, megyéhez, mert a választópolgár bármely választókerületben választható. A szabályok így megengedik, hogy helyi lakcím nélküli magyar, illetve EU tagállam állampolgárra is lehet szavazni** (egyébként aktív választójoggal nem rendelkeznek). A választáson **nemzetiségi jelöltek** is indulhatnak [Övjt. 9/A. §]. Az Alaptörvény és az Övjt. meghatározza a kizárási szabályokat. A rendelkezések értelmében az Európai Unió más tagállamának magyarországi lakóhellyel rendelkező állampolgárát, akit az állampolgársága szerinti állam jogszabálya, bírósági vagy hatósági döntése alapján hazájában kizárták e jog gyakorlásából, csak passzív választójogától fosztották meg.

1. számú táblázat – Önkormányzati választójog

aktív választójog	passzív választójog
nagykorú	nagykorú
<ul style="list-style-type: none"> magyar állampolgár EU tagállam állampolgára menekültként, bevándoroltként vagy letelepedettként elismert személy 	<ul style="list-style-type: none"> magyar állampolgár EU tagállam állampolgára
<ul style="list-style-type: none"> a választópolgár lakóhelyén vagy – ha lakóhelye mellett legkésőbb a választás kitűzését megelőző 30. napig tartózkodási helyet is létesített – bejelentett tartózkodási helyén választhat 	<ul style="list-style-type: none"> a választópolgár bármely választókerületben választható
<ul style="list-style-type: none"> nem rendelkezik választójoggal az, akit bűncselekmény elkövetése vagy belátási képességének korlátozottsága miatt a bíróság a választójogból kizárt 	<ul style="list-style-type: none"> nem választható az Európai Unió más tagállamának magyarországi lakóhellyel rendelkező állampolgára, ha az állampolgársága szerinti állam jogszabálya, bírósági vagy hatósági döntése alapján hazájában kizárták e jog gyakorlásából nem választható, aki jogerős ítélet alapján szabadságvesztés büntetését vagy büntetőeljárásban elrendelt intézeti kényszergyógykezelését tölti

A bíróságnak a cselekvőképességet korlátozó gondnokság alá helyezést kimondó, a cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezést kimondó, valamint a felülvizsgálati eljárás alapján hozott ítéletében rendelkeznie kell a választójogból való kizárás kérdéséről. A bíróság azt a nagykorú személyt zárja ki a választójogból, akinek a választójog gyakorlásához szükséges belátási képessége pszichés állapota, szellemi fogyatkozása vagy szenvedélybetegsége miatt tartósan vagy időszakonként visszatérően nagymértékben csökkent, vagy pszichés állapota vagy szellemi fogyatkozása miatt tartósan teljes mértékben hiányzik. Ha a bíróság a nagykorú személyt a választójogból nem zárja ki, a

kizárás a választójogból

gondnokság alá helyezett személy a választójogát személyesen gyakorolja, e jog gyakorlásával kapcsolatosan önállóan érvényes jognyilatkozatot tehet. A gondnokság alá helyezés megszüntetésére irányuló per megindítására jogosultak is kérhetik a gondnokság alá helyezett nagykorú személy választójogból való kizárásának megszüntetését.

a választójoggal nem rendelkező polgárok

A Nemzeti Választási Iroda vezeti a **választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartását**. A nyilvántartásba fel kell venni azt a nagykorú, valamint tizenhetedik életévét betöltött kiskorú polgárt, aki

- a belátási képességének korlátozottsága miatt a választójogból kizárt,
- a büntetőeljárásban elrendelt intézeti kényszergyógykezelését tölti,
- a közügyektől eltiltott,
- a szabadságvesztés-büntetését tölti.

A **választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartása nem nyilvános**, abba csak az érintett személy a saját adatai tekintetében, a bíróság, a választási bizottság és a választási iroda tagjai tekinthetnek be. A betekintésről nyilvántartást kell vezetni. Bármely nagykorú polgár kérheti a Nemzeti Választási Irodától annak igazolását, hogy a választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartása alapján vele szemben nem áll fenn a választójogból való kizáró ok.

2. számú táblázat – Választójog

Választástípus		Magyar állampolgár		EU-s állampolgár	Bevándorolt Letelepedett Menekült
		magyarországi lakcímmel	magyarországi lakcím nélkül		
Önkormányzati választás	szavazás	+	-	+	+
	jelöltség	+	regisztráció	+	-
nemzetiségi jelölt	jelöltség	nemzetiségi regisztráció	-	nemzetiségi regisztráció	-

A választójog gyakorlásához egyébként **nincs szükség előzetes regisztrációra**, a Nemzeti Választási Iroda által vezetett nyilvántartások alkalmasak a választások zökkenőmentes és átlátható lebonyolítására.

1/2013. (I. 7.) AB határozat. ...akár az egyenlőség, akár az általánosság bármiféle korlátozása csak igen jelentős elvi indokból fogadható el és egyeztethető össze az Alkotmánnyal.” [6/1991. (II. 28.) AB határozat, ABH 1991, 19, 20.] Az Alkotmánybíróság azért állapította meg az **előzetes választási regisztráció alaptörvény-ellenességét, mert e rendelkezések a választójog gyakorlását általánosságban kérelem alapján történő névjegyzékbe vételtől teszik függővé.** Az állam rendelkezésére álló nyilvántartásokat a Törvény maga is olyanoknak tekinti, mint amelyek alkalmasak a választások zökkenőmentes és átlátható lebonyolítására.

választási eljárás alapelvei

A helyi önkormányzati választás során érvényre kell juttatni a következő **választási eljárás alapelveket**: a választás tisztaságának megóvása, önkéntes részvétel a választási eljárásban, esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között, a fogyatékossgal élő választópolgárok joggyakorlásának elősegítése, jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás, a választási eljárás nyilvánossága. A választási szervek rendelkezésére álló adatok - törvényben megállapított kivétellel - nyilvánosak. A választás kitűzése és a választás eredményének jogerőre emelkedése közötti időszakban az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény rendelkezéseit a választási szervek azzal az eltéréssel alkalmazzák, hogy a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismerése iránti igénynek haladéktalanul, legfeljebb 5 napon belül tesznek eleget.

2. számú ábra – Választási alapelvek

NVB iránymutatás

A jogszabályok mellett, a **Nemzeti Választási Bizottság** a választással kapcsolatos **jogszabályok egységes értelmezése érdekében** a választási szervek számára **iránymutatást** adhat ki. Az iránymutatás kötelező jogi hatással nem rendelkezik, kizárólag iránymutató jellegű, ellene jogorvoslatnak helye nincs. Az iránymutatást a választások hivatalos honlapján közzé kell tenni.

költségek

A választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos állami feladatok végrehajtásának költségeit, valamint a választási szervek tevékenységével összefüggő egyéb költségeket - az Országgyűlés által megállapított mértékben - **a központi költségvetésből kell biztosítani**. E pénzeszközök felhasználásáról az Állami Számvevőszék tájékoztatja az Országgyűlést. A képviselő-testület, közgyűlés feloszlásának kimondása vagy feloszlata miatt tartott időközi választás előkészítésének és lebonyolításának költségeit a helyi önkormányzat költségvetéséből kell biztosítani.

Választókerületek, szavazókörök

lakosság szám

Az Övjt. 3. § értelmében a települési önkormányzat képviselő-testülete, a fővárosi és a megyei közgyűlés tagjainak számát a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választása évének január 1-jei **lakosság szám** alapján kell meghatározni. A lakosság szám alapján határozza meg az Övjt. a választókerületek és a szavazókörök számát, a képviselő-testületek, közgyűlések összetételét, valamint a vonatkozó választási rendszer jellegét (egyéni vagy megyei listás, illetve vegyes rendszer). A lakosság szám azon személyek száma, akiknek a polgárok személyi és lakcím adatait tartalmazó nyilvántartásban szereplő lakóhelye, lakóhely hiányában tartózkodási helye az adott település (fővárosi kerület), a megye közigazgatási területén található, vagy akiknek a lakóhelye csak az adott település (fővárosi kerület) megnevezését tartalmazza. A 199/2010. (VI. 18.) Korm. rendelet a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 2010. évi L. törvény szerinti, a lakosság szám-adatot nyilvántartó központi szerv kijelöléséről szerint a Kormány a **lakosság szám-adatot nyilvántartó központi szervként** a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalát jelölte ki.

3. számú táblázat – Országos és területi összesítések a választókerületekről

kategória	fő
Választójoggal rendelkező névjegyzékben szereplő polgárok (2014 július 24.)	8 189 375
A magyarországi választójogosultak	8 187 676
Átjelentkezéssel szavazók aktuális száma	56
kategória	szám
Települések összesen	3 177
Tízezer feletti lakosú települések	169
Tízezer és az alatti lakosú települések	3 008

egyéni választókerületek és szavazókörök kialakítása

A tízezernél több lakosú településen az egyéni választókerületeket a helyi választási iroda vezetője alakítja ki. A választókerületek kialakításának kérdésében a helyi választási iroda vezetője előzetesen kikéri a helyi választási bizottság véleményét, amely azonban a helyi választási iroda vezetőjét nem köti. Az egyéni választókerületeket úgy kell kialakítani, hogy azok összefüggő területet alkossanak, a központi névjegyzék alapján választásra jogosultak száma megközelítően azonos legyen. Az egyéni választókerületek kialakításakor az egyéni választókerület választásra jogosultjainak száma a településen egy egyéni választókerületre jutó választásra jogosultak számtani átlagától - a településszerkezeti, földrajzi és egyéb helyi sajátosságokra figyelemmel - legfeljebb tizenöt százalékkal térhet el. A tízezernél több lakosú településen szavazókört abban az egyéni választókerületben kell kijelölni, amelyben a polgármesteri hivatal vagy a közös önkormányzati hivatal székhelye van.

10 000 vagy ennél kevesebb lakosú település

A **10 000 vagy ennél kevesebb lakosú település** – **egyéni listás választási rendszerben** – **egy választókerületet** alkot. Az egyéni listán képviselők azok a jelöltek lesznek, akik a megválasztható képviselők száma szerint a legtöbb érvényes szavazatot kapták. Szavazategyenlőség esetén sorsolással kell

megállapítani, hogy az egyenlő számú szavazatot elért jelöltek közül melyik szerez mandátumot. Az egyéni listás szavazólapon a választópolgár legfeljebb annyi jelöltre szavazhat, ahány egyéni listás mandátum kiosztható. Ha az egyéni lista jelöltjét polgármesternek megválasztották, az egyéni listáról törölni kell, és helyébe a következő legtöbb szavazatot elért jelölt lép.

10 000-nél több lakosú település és fővárosi kerület

A 10 000-nél több lakosú településen és a fővárosi kerületben a képviselők **vegyes választási rendszerben** – egyéni választókerületben és kompenzációs listán – jutnak mandátumhoz. Az egyéni választókerületben az a jelölt lesz képviselő, aki a legtöbb érvényes szavazatot kapta. A választás szavazólapján a választópolgár egy jelöltre szavazhat.

fővárosi közgyűlés

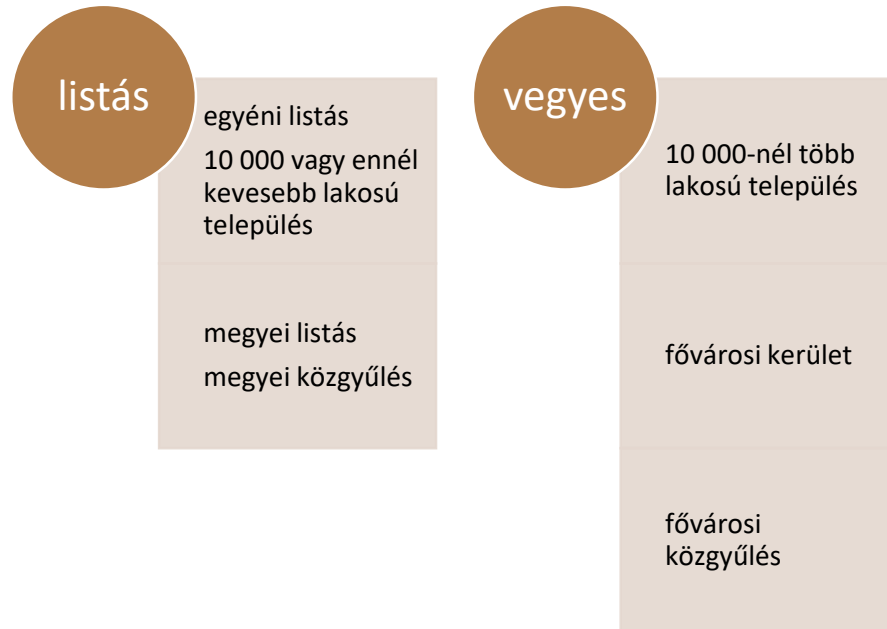
A fővárosi közgyűlés – **vegyes választási rendszeren** alapuló – képviselői a 23 fővárosi kerületi polgármester (a fővárosi kerületi polgármester-választás eredményeképpen), és további 9 tag a fővárosi kompenzációs listáról. A fővárosi kompenzációs lista a fővárosi kerületekben a polgármesterjelöltekre leadott, fővárosi szinten összesített, töredékszavazatok arányában kap mandátumot. Töredékszavazatnak minősül a fővárosi kerületekben a jelölő szervezet polgármesterjelöltjére leadott, minden olyan szavazat, amellyel nem szereztek polgármesteri mandátumot. A töredékszavazatok a jelölő szervezet fővárosi kompenzációs listájára kerülnek.

26/2014. (VII. 23.) AB határozat. *Az Alaptörvényből nem vezethető le, hogy a jogalkotó kellően alátámasztott indokok alapján ne alkothasson olyan választási rendszert, amelynek következtében a választópolgár közvetlen szavazatával két különböző önkormányzati tisztségre ugyanazt a személyt, egyszeri szavazással választhassa meg. A választópolgárok közvetlenül választják meg a kerületi polgármestereket, akik a megválasztásuk következtében – a törvényi konstrukció értelmében – egyben a fővárosi közgyűlés tagjai is lesznek. Ennek a konstrukciónak a lényege abban áll, hogy a fővárosi kerületi polgármester egyszersmind a fővárosi közgyűlés tagja is. A választópolgár – abból adódóan, hogy a két megbízatást a törvény szétválaszthatatlanul összekapcsolja – egy (közvetlenül leadott) szavazatával választja meg a fővárosi kerület polgármesterét és a fővárosi közgyűlés egyik tagját. A fővárosi önkormányzati választási rendszer részbeni átalakítására megfelelő és elfogadható indok volt, hogy a jogalkotó a fővárosi önkormányzati rendszer két szintjének működési problémái orvoslására a fővárosi kerületi polgármestereket a fővárosi közgyűlésbe kívánta integrálni, s ezzel a főváros irányítását – a jövőre nézve – hatékonyabbá és egyszerűbbé kívánta tenni. A kifejtettekre tekintettel a közvetlenség elvének a sérelme nem áll fenn. A választások tipikus formája kétségtelenül a közvetlen szavazás, ám a demokratikus országokban a közvetett választásra több példát találhatunk. Így például az Egyesült Államok elnökét is közvetett módon választják, ahol a választópolgárok választási megbízottakra, elektorokra szavaznak, és az elektorok lesznek jogosultak a tényleges választásra. Egyébként a közvetett választás korábban is ismert volt Magyarországon.*

megyei önkormányzat

A megyei önkormányzati képviselőket a választópolgárok **megyei listán** választják. A választás tekintetében minden megye egy választókerületet alkot, melynek nem része a megyei jogú város, valamint a főváros. A megyei közgyűlés tagjai választásának szavazólapján a választópolgár egy listára szavazhat. A megyei listák a leadott szavazatok arányában jutnak mandátumhoz.

3. számú ábra – Választási rendszerek

szavazókörök

A választó körökön belül **szavazóköröket** alakítanak ki. A szavazókörök számát, sorszámát és területi beosztását, valamint a szavazóhelyiségek címét a helyi választási iroda vezetője határozattal állapítja meg úgy, hogy **egy szavazókörre mintegy hatszáz, legfeljebb ezeröttszáz, a központi névjegyzékben szereplő választópolgár** jusson, de minden településen legyen legalább egy szavazókör. A szavazókör területe nem lépheti át sem a település, sem az országgyűlési, sem a helyi önkormányzati választások választókerületi határait. A helyi választási iroda vezetője a szavazókörök kialakításáról és felülvizsgálatáról szóló határozatát a helyben szokásos módon tizenöt napra közzéteszi, megjelölve a központi névjegyzékben szereplő választópolgárok szavazókörönkénti számát. A szavazókörök és választókerületek nyilvántartását a Nemzeti Választási Iroda a választások hivatalos honlapján folyamatosan közzéteszi. A választás kitűzésétől a szavazás napjáig nem lehet szavazókör határát és sorszámát, továbbá település határát és elnevezését, utcanevet, házszámot és - ha az érintett ingatlan lakcímnnyilvántartás szerinti címe annak helyrajzi száma - helyrajzi számot megváltoztatni. Egy választópolgár csak egy szavazóköri névjegyzékben szerepelhet. Az a polgár, aki legkésőbb a szavazás napján betölti tizennyolcadik életévét, a választás kitűzésének napját követő naptól szerepel a szavazóköri névjegyzéken. A mozgóurna iránti kérelmet a szavazóköri névjegyzékben szereplő, mozgásában egészségi állapota vagy fogyatékosága, illetve fogvatartása miatt gátolt választópolgár nyújthatja be.

Jelöltállítás, ajánlás

jelölő szervezet

Azt a szervezetet, amely jelöltet vagy listát kíván állítani, a választás kitűzését követően jelölő szervezetként be kell jelenteni a Nemzeti Választási Bizottságnál. A jelölő szervezetet a képviselőre jogosult személy jelentheti be. A **jelölő szervezet** a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán a választás kitűzésekor a **civil szervezetek bírósági nyilvántartásában** jogerősen szereplő **párt**, valamint **egyesület**, a szakszervezet kivételével, ha a választási bizottság a jelölő szervezetek nyilvántartásába felvette. A **jelölő szervezetet a területi választási bizottság vagy a Nemzeti Választási Bizottság** - amelynél a jelölő szervezetet bejelentették - **veszi nyilvántartásba**. Nincs területi illetékesség, valamennyi jelölő szervezet bármelyik választási bizottságnál kérheti a nyilvántartásba vételt. Időközi választáson a jelölt, illetve lista nyilvántartásba-vételére illetékes választási bizottság veszi nyilvántartásba a jelölő szervezetet.

ajánlóív

Jelöltet ajánlani **ajánlóíven** lehet. Az ajánlóívet a független jelöltként indulni szándékozó választópolgár, illetve a jelölő szervezet a jelölt nyilvántartásba vételére illetékes választási bizottság mellett működő **választási irodától igényelheti** a választás kitűzését követően. Az ajánlóíven a választási iroda feltünteti a jelöltként indulni szándékozó választópolgár nevét, a jelölő szervezet nevét vagy a független jelölés tényét, a választókerület megjelölését. Közös jelölt esetén, az ajánlóíven a közös jelöltet állító valamennyi jelölő szervezet nevét fel kell tüntetni. A választási iroda az igénylését követően haladéktalanul, de legkorábban a szavazást megelőző negyvennyolcadik napon átadja az igénylő részére az általa igényelt mennyiségű ajánlóívet. A választási iroda valamennyi ajánlóívet sorszámmal, valamint hitelesítő bélyegzőlenyomattal lát el.

ajánlás

Az a választópolgár ajánlhat jelöltet, aki a választáson a választókerületben választójoggal rendelkezik. Az ajánlóívre rá kell vezetni az ajánlást adó választópolgár nevét, személyi azonosítóját, magyarországi lakcímét, valamint az anyja nevét. Az ajánlóívet az ajánló választópolgár saját kezűleg aláírja. **Egy választópolgár több jelöltet is ajánlhat.** Egy választópolgár egy jelöltet csak egy ajánlással támogathat, a további ajánlásai érvénytelenek. Az ajánlás nem vonható vissza. Az ajánlóíven az ajánlást gyűjtő személy feltüntetni nevét és aláírását.

ajánlásgyűjtés

Ajánlást **a polgárok zaklatása nélkül** a jelölő szervezet képviselője vagy a jelöltként indulni szándékozó választópolgár, illetve annak képviselője bárhol gyűjthet. **Nem gyűjthető ajánlás:**

- az ajánlást gyűjtő és az ajánló munkahelyén munkaidejében vagy munkaviszonyból, illetve munkavégzésre irányuló más jogviszonyból fakadó munkavégzési kötelezettsége teljesítése közben,
- a Magyar Honvédségnél és a központi államigazgatási szerveknél szolgálati viszonyban levő személytől a szolgálati helyén vagy szolgálati feladatának teljesítése közben,
- tömegközlekedési eszközön,
- állami, helyi és nemzetiségi önkormányzati szervek hivatali helyiségében,
- felsőoktatási és köznevelési intézményben,
- egészségügyi szolgáltató helyiségében.

Az ajánlásért az ajánlást adó választópolgár részére előnyt adni vagy ígérni tilos. Az ajánlást adó választópolgár az ajánlásért nem kérhet előnyt, illetve nem fogadhat el előnyt vagy annak ígérését. **Érvénytelen az az ajánlás, amelyet az ajánlási szabályok megsértésével gyűjtöttek.**

kompenzációs listaállítás

A **képviselőjelöltség** és a **kompenzációs listaállítás** összefügg. Az **egyéni listás**, illetve **egyéni választókerületi** képviselőjelölt az, akit az adott választókerület választópolgárainak legalább 1%-a jelöltnek ajánlott. A 10 000-nél több lakosú településen **kompenzációs listát** az a jelölő szervezet állíthat, amely a település egyéni választókerületeinek több mint felében jelöltet állított. A **megyei választókerületben listát** állíthat az a jelölő szervezet, amely a választókerület választópolgárai 0,5%-ának ajánlását összegyűjtötte. A **fővárosi kompenzációs listát** az a jelölő szervezet állíthat, amely a fővárosi kerületek több mint felében polgármester-jelöltet állított. Azok a jelölő szervezetek, amelyek az egyéni választókerületek több mint felében közös egyéni jelöltet állítottak, **közös kompenzációs listát** állíthatnak.

jelölés

A **választópolgár jelölési fajtánként több jelöltet vagy listát is ajánlhat**, de csak egy településen, fővárosi kerületben, megyében fogadhat el jelölést. Az **egyéni listás választási rendszerben** a választópolgár egyidejűleg legfeljebb egy polgármesteri, egy egyéni listás és egy megyei listás jelöltséget fogadhat el. A **vegyes választási rendszerben** a választópolgár egyidejűleg a fővároson kívül legfeljebb egy egyéni választókerületi, egy kompenzációs és egy megyei listás jelöltséget, illetve a fővárosban egy egyéni választókerületi, egy kompenzációs listás és egy fővárosi kompenzációs listás jelöltséget fogadhat el. Ha Budapesten a jelölt fővárosi kerületi kompenzációs listáról és fővárosi kompenzációs listáról egyaránt mandátumot szerez, a szavazást követő 3 napon belül nyilatkoznia kell, hogy melyiket fogadja el. Amelyik listáról nem fogadta el a mandátumot, arról a listáról a jelöltet törölni kell. A választópolgár a fővárosi kompenzációs listán és megyei listán egyidejűleg nem lehet jelölt. A választópolgár megyei listán és megyei jogú városban egyidejűleg nem lehet jelölt. A választópolgár egyidejűleg nem lehet megyei listán jelölt és megyei jogú városban polgármesterjelölt. Egy jelölő szervezet egy egyéni választókerületben csak egy jelöltet állíthat. Egyéni listás, illetve egyéni választókerületi képviselőjelölt az, akit az adott választókerület választópolgárainak legalább 1%-a jelöltnek ajánlott. A megyei választókerületben listát állíthat az a jelölő szervezet, amely a választókerület választópolgárai 0,5%-ának ajánlását összegyűjtötte. A **jelölt kiesik**, ha a szavazás megkezdése előtt a jelölésről írásban lemond, a központi névjegyzékből törlésre kerül, a választhatóság jogát elveszíti, továbbá ha a választási bizottság a jelöltet állító jelölő szervezetet törli a jelölő szervezetek, jelöltek és listák nyilvántartásából. A kiesett jelölt nevét a jelölő szervezetek, jelöltek és listák nyilvántartásából, valamint az egyéni szavazólapokról törölni kell.

polgármesterjelölt

A **polgármesterjelölt** az, akit

- a 10 000 vagy annál kevesebb lakosú település választópolgárainak legalább 3%-a,
- a 10 000 lakost meghaladó, de 100 000 vagy annál kevesebb lakosú település esetén legalább 300 választópolgár,

- a 100 000-nél több lakosú település esetén legalább 500 választópolgár jelöltnek ajánlott.

A vegyes választási rendszerben a polgármesterjelölt egyidejűleg a fővároson kívül egy egyéni választókerületi, egy kompenzációs és egy megyei listás jelöltséget, valamint a fővárosban egy egyéni választókerületi, egy kompenzációs listás és egy fővárosi kompenzációs listás jelöltséget fogadhat el. **A főpolgármester-jelölt az, akit legalább 5000 fővárosi választópolgár ajánlott jelöltnek.** A főpolgármester jelölt csak fővárosi kompenzációs listás jelöltséget fogadhat el.

kompenzációs lista

A 10 000-nél több lakosú településen **kompenzációs listát** az a jelölő szervezet állíthat, amely a település egyéni választókerületeinek több mint felében jelöltet állított. Fővárosi kompenzációs listát az a jelölő szervezet állíthat, amely a fővárosi kerületek több mint felében polgármester-jelöltet állított. A fővárosi kompenzációs listán a fővárosi kompenzációs listát állító jelölő szervezet a fővárosi kerületi polgármesterjelöltjeit és a főpolgármester-jelöltjét állítja jelöltként. A közös fővárosi kompenzációs listán a közös fővárosi kompenzációs listát állító jelölő szervezetek a közös jelöltként állított fővárosi kerületi polgármesterjelölteket és a közös főpolgármester-jelöltet állítják jelöltként. A listaindítás jogát nem érinti, ha a nyilvántartásba vett egyéni választókerületi jelölt visszalépett vagy kiesett.

közös kompenzációs lista

Azok a jelölő szervezetek, amelyek az egyéni választókerületek több mint felében közös egyéni jelöltet állítottak, **közös kompenzációs listát** állíthatnak. Azok a jelölő szervezetek, amelyek a fővárosi kerületek több mint felében közös polgármester-jelöltet állítottak, közös fővárosi kompenzációs listát állíthatnak. Azok a jelölő szervezetek, amelyek a megyei választókerületben lévő települések választópolgárai 1%-ának, de legalább 2000 választópolgár közös ajánlását összegyűjtötték, közös megyei listát állíthatnak.

ajánlási, jelölési korlátozások

Az Övjt. számos **korlátozást** állapít meg **az ajánlásra és a jelölésre vonatkozóan**. A választópolgár jelölési fajtánként több jelöltet vagy listát is ajánlhat, de csak egy településen, fővárosi kerületben, megyében fogadhat el jelölést. Egy jelölő szervezet egy egyéni választókerületben csak egy jelöltet állíthat. Az **egyéni listás választási rendszerben** a választópolgár egyidejűleg legfeljebb egy polgármesteri, egy egyéni listás és egy megyei listás jelöltséget fogadhat el. A **vegyes választási rendszerben** a választópolgár egyidejűleg a fővároson kívül legfeljebb egy egyéni választókerületi, egy kompenzációs és egy megyei listás jelöltséget, a fővárosban egy egyéni választókerületi, egy kompenzációs listás és egy fővárosi kompenzációs listás jelöltséget fogadhat el. Ha Budapesten a jelölt fővárosi kerületi kompenzációs listáról és fővárosi kompenzációs listáról egyaránt mandátumot szerez, a szavazást követő 3 napon belül nyilatkoznia kell, hogy melyiket fogadja el. Amelyik listáról nem fogadta el a mandátumot, arról a listáról a jelöltet törölni kell. A választópolgár a fővárosi kompenzációs listán és megyei listán egyidejűleg nem lehet jelölt. A választópolgár megyei listán és megyei jogú városban egyidejűleg nem lehet jelölt. A választópolgár egyidejűleg nem lehet megyei listán jelölt és megyei jogú városban polgármesterjelölt.

15/2014. NVB iránymutatás az eltérő településen, fővárosi kerületben vagy megyében történő jelölés, illetve az ugyanazon jelölési fajtán belül többes jelölés elfogadása esetén követendő eljárásrendről

1. Amennyiben a jelöltként indulni szándékozó választópolgár által a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán elfogadott **jelölések nem ugyanazon településen, fővárosi kerületben vagy megyében vannak, vagy ugyanabban a jelölési fajtában több jelölést is elfogadott**, a választási iroda az ajánlói iránti igény rögzítése során a Nemzeti Választási Rendszer (NVR) által adott jelzés alapján **tájékoztatja a választópolgárt, hogy az ajánlói kiadása törvényi tilalomba ütközik és ezért az ajánlóíveket nem adja ki.**

2. Az 1. pontban foglaltak fennállása esetén a választási iroda a tájékoztatást haladéktalanul elvégzi. A tájékoztatás arra terjed ki, hogy a jelölés elfogadásáról szóló nyilatkozat az NVR-ben rögzített adatok szerint az Övjt. 8. §-ában foglalt rendelkezésekbe ütközik, valamint tartalmazza a tájékoztatást megalapozó konkrét adatokat.

3. A választási iroda 1. pontban foglalt tevékenységével kapcsolatban a Ve. 210. §-a alapján kifogással lehet élni azon választási bizottság felé, mely mellett a választási iroda működik.

4. számú táblázat – Az egy választópolgár által elfogadható jelölések száma és fajtája

Jelölés		A jelölt által elfogadható más jelölés:						
		polgármester	egyéni listás	egyéni választókerületi	kompensációs listás	megyei listás	fővárosi kompensációs listás	főpolgármester
polgármester	10 000 alatti településen		ugyanazon településen	-	-	ugyanazon megyében	-	-
	10 000 feletti településen		-	ugyanazon településen	ugyanazon településen	ugyanazon megyében	-	-
	megyei jogú városban		-	ugyanazon településen	ugyanazon településen	-	-	-
	fővárosi kerületben		-	ugyanazon kerületben	ugyanazon kerületben	-	igen	-
egyéni listás	ugyanazon településen		-	-	ugyanazon megyében	-	-	
egyéni választókerületi	10 000 feletti településen	ugyanazon településen	-		ugyanazon településen	ugyanazon megyében	-	-
	megyei jogú városban	ugyanazon településen	-		ugyanazon településen	-	-	-
	fővárosi kerületben	ugyanazon kerületben	-		ugyanazon kerületben	-	igen	-
kompensációs listás	10 000 feletti településen	ugyanazon településen	-	ugyanazon településen		ugyanazon megyében	-	-
	megyei jogú városban	ugyanazon településen	-	ugyanazon településen		-	-	-
	fővárosi kerületben	ugyanazon kerületben	-	ugyanazon kerületben		-	igen	-
megyei listás	a megyében, megyei jogú város kivételével	a megyében	a megyében, megyei jogú város kivételével	a megyében, megyei jogú város kivételével		-	-	
fővárosi kompensációs listás	fővárosi kerületben (automatikus)	-	fővárosi kerületben	fővárosi kerületben	-		igen (automatikus)	
főpolgármester	-	-	-	-	-	igen (automatikus)		

**szavazólap
adattartalmának
jóváhagyása**

A **szavazólap adattartalmát a választási bizottság hagyja jóvá** azt követően, hogy valamennyi bejelentett jelölt, illetve lista nyilvántartásba-vétele tárgyában határozatot hozott. Ha a szavazólap adattartalmának jóváhagyását követően - jogorvoslati döntés vagy a nyilvántartásból való törlés következtében - megváltozik a szavazólap adattartalma, a választási bizottság újabb jóváhagyására nincs szükség, a választási iroda gondoskodik a változások átvezetéséről a szavazólapon, és erről tájékoztatja a jelölő szervezeteket és a független jelölteket.

Mandátum

mandátum-típusok

Az önkormányzati választási rendszerben alapvetően négyféle **mandátumot** különböztetünk meg:

- **egyéni választókerületi mandátum,**
- **listás mandátum,** amely lehet egyéni listás, megyei listás, kompenzációs listás, illetve nemzetiségi kompenzációs listás mandátum,
- **kedvezményes nemzetiségi mandátum,**
- **időközi mandátum:** amely alapulhat időközi választáson, illetve a képviselő kiesése esetén.

képviselők száma

A következő táblázat a **képviselők számát** tartalmazza, de a helyi képviselő-testület és fővárosi közgyűlés száma minden esetben eggyel több, mivel a képviselő-testület, megyejogú városi, fővárosi közgyűlés tagja a polgármester, fővárosi közgyűlésnek pedig a főpolgármester (ezt jelenti az „Összesen” oszlopban a +P). Fontos megjegyezni, hogy a megyei közgyűlés elnökét – az Alaptörvény 33. § (2) bekezdése alapján – a megyei közgyűlés saját tagjai közül választja megbízatásának időtartamára. A kedvezményes nemzetiségi mandátumot – annak bizonytalan száma miatt – itt nem szerepeltetjük.

5. számú táblázat – Az önkormányzati képviselők száma, a képviselőtestület összetétele

Lakosság szám	Önkormányzati képviselők száma		Össz.
10 000 vagy ennél kevesebb lakosú település	egyéni listás választási rendszer (fő)		
100 lakosig	2		2+P
1000 lakosig	4		4+P
5000 lakosig	6		6+P
10 000 lakosig	8		8+P
10 000-nél több lakosú településen és fővárosi kerületek	vegyes választási rendszer		
	egyéni választókerületi mandátum	kompensációs listás mandátum	
25 000 lakosig	8	3	11+P
50 000 lakosig	10	4	14+P
75 000 lakosig	12	5	17+P
100 000 lakosig	14	6	20+P
100 000 lakos fölött	minden további 10 000 lakos után +1	minden további 25 000 lakos után +1	
Főváros	vegyes választási rendszer		
	egyéni mandátum	kompensációs lista	
	fővárosi kerületek polgármesterei (23)	9 tag	32+P
Megyei önkormányzat	megyei listás választási rendszer		
400 000 lakosig	minden 20 000 lakos után 1 képviselő, de legkevesebb 15 képviselő		15 ≤
700 000 lakosig	20 képviselő, a 400 000-t meghaladó minden további 30 000 lakos után +1 képviselő		20 ≤
700 000 lakos fölött	30 képviselő, a 700 000-t meghaladó minden további 40 000 lakos után +1 képviselő		30 ≤

* P: polgármester

mandátumok számának megállapítása

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szerv az általános választás évében január 31-ig átadja a települések, a megyék, illetve a főváros lakosság számának január 1-jei adatait a Nemzeti Választási Iroda számára. A Nemzeti Választási Iroda a lakosság számot három napon belül közli a helyi, illetve a területi választási iroda vezetőjével. **A helyi választási iroda, illetve a területi választási iroda vezetője az általános választás évében február 15-ig határozatban állapítja meg a képviselő-testület, illetve a közgyűlés megválasztandó tagjainak számát.**

egyéni listás mandátum

A 10 000 lakosszám alatti településeken az **egyéni listán** képviselők azok a jelöltek lesznek, akik a megválasztható képviselők száma szerint a legtöbb érvényes szavazatot kapták. Szavazategyenlőség esetén sorsolással kell megállapítani, hogy az egyenlő számú szavazatot elért jelöltek közül melyik szerez mandátumot. Ha az egyéni lista jelöltjét polgármesternek megválasztották, az egyéni listáról törölni kell, és helyébe a következő legtöbb szavazatot elért jelölt lép.

egyéni választókerületi mandátum

A **vegyes választási rendszerben** rendszer két szisztéma keveredik: az egyéni választókerületi mandátum és a kompenzációs lista. A vegyes választási rendszert kell alkalmazni a 10 000 lakos feletti településeken, a fővárosi kerületekben és sajátos módon a fővárosi közgyűlés esetén. Az **egyéni választókerületi mandátumot** az egyéni választókerületben az a jelölt szerzi meg és lesz képviselő, aki a legtöbb érvényes szavazatot kapta. A fővárosban a huszonhárom kerületi polgármester egyéni mandátummal szerezte meg a kerületekben a mandátumot, ezért mondhatjuk, hogy közvetetten a fővárosi közgyűlés választása is vegyes rendszerű. A **kompenzációs lista** a választókerületben összesített töredékszavazatok arányában kap mandátumot. Töredékszavazatnak minősül az egyéni választókerületekben a jelölő szervezet jelöltjére leadott minden olyan szavazat, amellyel nem szereztek mandátumot. A közös jelöltekre leadott töredékszavazatnak minősülő szavazatok a közös jelöltet állító jelölő szervezetek közös kompenzációs listájára kerülnek. **A kompenzációs listáról a jelöltek a bejelentés sorrendjében kapnak mandátumot.** A kieső jelölt helyébe a sorrendben utána következő jelölt lép. Ha a kompenzációs lista jelöltjét polgármesternek, vagy az egyéni választókerületben képviselőnek választották, a kompenzációs listáról törölni kell, és helyébe a listán következő jelölt lép. **Nem kap mandátumot**

kompenzációs listás mandátum

- a jelölő szervezet kompenzációs listája, ha az azt állító jelölő szervezet jelöltjei a települési szinten összesített kompenzációs szavazatok öt százalékát nem érték el, vagy
- a közös kompenzációs lista, ha a közös listát állító jelölő szervezetek közös jelöltjei a települési szinten összesített kompenzációs szavazatok tíz százalékát, kettőnél több jelölő szervezet által állított közös kompenzációs lista esetében tizenöt százalékát nem érték el.

A kompenzációs mandátum számítás módja:

- össze kell állítani egy táblázatot, amelyben minden lista neve alatt képezni kell egy számoszlopot;
- a számoszlop első száma az adott lista szavazatainak száma;
- a számoszlop következő számai az adott lista szavazatainak száma elosztva hárommal, öttel, héttel, rendre az új osztó az előző osztó kettővel megnövelt értéke;
- meg kell keresni a táblázatban előforduló legnagyobb számot, és amelyik lista számoszlopában találjuk meg azt, az a lista kap egy mandátumot;
- ezt követően meg kell keresni a következő legnagyobb számot. Amelyik lista oszlopában találjuk, az a lista kap egy mandátumot. Ezt az eljárást kell folytatni mindaddig, míg kiosztásra kerül az összes mandátum;
- ha a táblázatban előforduló legnagyobb szám keresésekor egyenlő legnagyobb számok vannak, akkor az a lista kap mandátumot, amelyik addig még nem szerzett mandátumot, vagy amelyik kevesebb

mandátumot kapott, végezetül, amelyik a listasorsolásnál kisebb sorszámot kapott;

- ha egy kompenzációs lista több mandátumot kap, mint a listán szereplő személyek száma, a mandátum betöltetlen marad.

Példa

	1. A párt lista	2. B párt lista	3. C párt lista	4. D párt lista
Össz.	20 000 (1.)	15 000 (3.)	20 000 (2.)	5 000 (6.)
/3	6667 (4.)	5000	6667 (5.)	1667
/5	4000	3000	4000	1000
/7	2857	2143	2857	714

lakosságszám: 90 000, így 6 kompenzációs mandátum osztható ki

A megyei közgyűlés tagjai választásának szavazólapján a választópolgár egy listára szavazhat. A **megyei listák** a leadott szavazatok arányában, a kompenzációs listára vonatkozó számítási mód alapján jutnak mandátumhoz. Nem kap mandátumot

- a jelölő szervezet megyei listája, ha a megyei listákra leadott érvényes szavazatok öt százalékát nem érte el, vagy
- a közös megyei lista, ha a megyei listákra leadott érvényes szavazatok tíz százalékát, kettőnél több jelölő szervezet által állított közös megyei lista esetében tizenöt százalékát nem érte el. E vonatkozásban összesíteni csak az ugyanazon jelölő szervezetek által összeállított közös megyei listákra leadott érvényes szavazatokat lehet.

Ha a lista több mandátumot kap, mint a listán szereplő személyek száma, a mandátum betöltetlen marad.

6. számú táblázat – Választókerületek és a közgyűlésben betölthető mandátumok száma az egyes megyékben

Főváros /megye	Választói névjegyzékben szereplők száma	Szavazókörök száma	Települések száma			Megyei/fővárosi közgyűlésben betölthető mandátumok száma
			10 ezer lakos feletti	10 ezer lakosú és az alatti	Össz.	
Összesen	8 187 676	10 351	169	3 008	3 177	418
Budapest	1 402 449	1 447	23	0	23	33
Baranya	323 112	575	5	296	301	19
Bács-kiskun	436 243	511	9	110	119	24
Békés	302 492	405	8	67	75	18
Borsod-Abaúj-Zemplén	556 548	819	9	349	358	29
Csongrád	346 439	388	5	55	60	20
Fejér	350 966	432	6	102	108	20
Győr-Moson-Sopron	369 167	452	5	178	183	21
Hajdú-Bihar	442 036	467	9	73	82	24
Heves	252 064	321	4	117	121	15

kompenzációs listás mandátum

Jász-Nagykun-Szolnok	319 869	371	8	70	78	19
Komárom-Esztergom	254 113	300	6	70	76	15
Nógrád	166 456	253	3	128	131	15
Pest	997 387	1 083	39	148	187	43
Somogy	267 386	437	5	241	246	16
Szabolcs-Szatmár-Bereg	457 529	572	6	223	229	25
Tolna	193 392	290	5	104	109	15
Vas	213 779	366	5	211	216	15
Veszprém	296 886	434	6	211	217	17
Zala	239 363	428	3	255	258	15

7. számú táblázat – A települési önkormányzatokban betölthető képviselői mandátumok száma

Főváros/megye	10 ezer lakos és alatti települések	10 ezer lakos feletti települések			Összesen
		Egyéni választókerület	Kompenzációs listás	Összesen	
Összesen:	14 572	1638	643	2281	16 264
Budapest	0	293	121	414	414
Baranya	1 236	53	21	74	1 310
Bács-kiskun	628	85	33	118	746
Békés	390	72	28	100	490
Borsod-Abaúj-Zemplén	1 614	88	34	122	1 736
Csongrád	312	56	22	78	390
Fejér	576	56	22	78	65
Győr-Moson-Sopron	856	54	22	76	932
Hajdú-Bihar	428	90	35	125	553
Heves	626	38	15	53	679
Jász-Nagykun-Szolnok	420	70	27	97	517
Komárom-Esztergom	388	54	21	75	463
Nógrád	610	26	10	36	646
Pest	902	330	126	456	1 358
Somogy	1 076	44	17	61	1 137
Szabolcs-Szatmár-Bereg	1 164	55	21	76	1 240
Tolna	512	42	16	58	570
Vas	874	46	18	64	938
Veszprém	934	56	22	78	1 012
Zala	1 026	30	12	42	1 068

időközi választás

A települési önkormányzati képviselők és a polgármester időközi választását a helyi választási bizottság, a megyei, illetve a fővárosi közgyűlés és a főpolgármester **időközi választását** a területi választási bizottság tűzi ki. Az időközi választásokra irányadó rendelkezések szerint időközi választást kell kitűzni, ha

- az egyéni listán kevesebb jelölt indul, mint a megválasztható képviselők száma, vagy az egyéni választókerületben nem volt jelölt, vagy nem volt polgármester- vagy főpolgármester jelölt,
- az egyéni választókerületben a legtöbb szavazatot két vagy több jelölt egyenlő számú szavazattal érte el,
- két vagy több polgármesterjelölt vagy főpolgármester jelölt egyenlő számú legtöbb szavazatot kapott,
- az egyéni listás választáson az Övjt-ben meghatározottnál kevesebb képviselőt választanak meg, a be nem töltött képviselői helyekre,
- az egyéni választókerületi képviselő vagy a polgármester, főpolgármester megbízatása megszűnik,
- az önkormányzati képviselő-testületet feloszlatták vagy feloszlott,
- az egyéni listán, a megyei listán vagy a fővárosi kompenzációs listán megválasztott képviselők száma a képviselő-testület vagy a közgyűlés működéséhez szükséges létszám alá csökken.

kiesett képviselő

A **kiesett képviselő mandátumának betöltésére** vonatkozó fontosabb szabályok alapján [Övjt. 21. §]:

- ha az egyéni listáról megválasztott képviselő helye üresedik meg, helyére a következő legtöbb szavazatot elért jelölt lép,
- ha a megyei, a kompenzációs vagy a fővárosi kompenzációs listáról megválasztott képviselő kiesik, helyére az eredetileg bejelentett listáról a jelölő szervezet által bejelentett jelölt lép,
- ha az egyéni listán, a kompenzációs listán, a megyei listán, vagy a fővárosi kompenzációs listán nincs több jelölt, akkor időközi választást nem kell kiírni, a mandátum a következő általános választásig betöltetlen marad,
- ha az egyéni listán, a kompenzációs listán, a megyei listán, vagy a fővárosi kompenzációs listán nincs több jelölt, akkor időközi választást nem kell kiírni, a mandátum a következő általános választásig betöltetlen marad.

Polgármester

választójog

A – helyi önkormányzati képviselőket és – polgármestereket a választópolgárok általános és egyenlő választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással, a választók akaratának szabad kifejezését biztosító választáson, sarkalatos törvényben meghatározott módon **választják**. Minden nagykorú magyar állampolgárnak és az Európai Unió más tagállamának magyarországi lakóhellyel rendelkező minden nagykorú állampolgárának, valamint a Magyarországon menekültként, bevándoroltként vagy letelepedettként elismert minden nagykorú személynek joga van ahhoz, hogy – a helyi önkormányzati képviselők mellett – a polgármesterek, választásán választó (aktív választójog) és választható

(passzív választójog) legyen. A megyei képviselő-testület elnökét a megyei képviselő-testület saját tagjai közül választja megbízatásának időtartamára.

**egyidőben az
önkormányzati
képviselők
választásával**

A polgármesterek általános választása a törvény erejénél fogva egybe esik a helyi önkormányzati képviselők általános választásával, tehát szintén az előző általános önkormányzati **választást követő ötödik év október hónapjában** kell megtartani. A **köztársasági elnök** a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választását úgy tűzi ki, úgy hogy a szavazás napja a kitűzés napját követő nyolcvanadik és századik nap közé essen.

többségi döntés

Az Övjt a polgármesterek tekintetében nem differenciál a település lakosságszáma alapján, a polgármester, főpolgármester az a jelölt lesz, **aki a legtöbb érvényes szavazatot kapta**. A polgármester és a főpolgármester választásának szavazólapján a választópolgár egy jelöltre szavazhat. A törvény azt az esetet is rendezi, ha a polgármester jelölt egyúttal önkormányzati képviselőjelöltként is indult, ekkor amennyiben a jelöltet polgármesternek megválasztották, az egyéni vagy kompenzációs listáról törölni kell, és helyébe a következő legtöbb szavazatot elért jelölt lép. **A polgármester jogai és kötelezettségei a megválasztásával keletkeznek**, a megbízatás megszűnésével szűnnek meg. A polgármester megválasztását követően, az alakuló ülésen – az önkormányzati képviselőkkel megegyező szövegű – **esküt tesz** a képviselő-testület előtt és erről okmányt ír alá. Az önkormányzati képviselőkhöz hasonlóan azonban **a polgármester az eskü letételéig nem gyakorolhatja jogait**.

**ajánlási, jelölési
szabályok**

Az **ajánlási és jelölési szabályok** a lakosság szám alapján, a választási rendszereknek megfelelően eltérőek. Az **egyéni listás választási rendszerben** a választópolgár egyidejűleg legfeljebb egy polgármesteri, egy egyéni listás és egy megyei listás jelöltséget fogadhat el. A **vegyes választási rendszerben** a polgármesterjelölt egyidejűleg a fővároson kívül egy egyéni választókerületi, egy kompenzációs és egy megyei listás jelöltséget, a fővárosban egy egyéni választókerületi, egy kompenzációs listás és egy fővárosi kompenzációs listás jelöltséget fogadhat el. A főpolgármester jelölt csak fővárosi kompenzációs listás jelöltséget fogadhat el. **Polgármester-jelölt** az, akit a 10 000 vagy annál kevesebb lakosú település választópolgárainak legalább 3%-a, a 10 000 lakost meghaladó, de 100 000 vagy annál kevesebb lakosú település esetén legalább 300 választópolgár, a 100 000-nél több lakosú település esetén legalább 500 választópolgár, főpolgármester-jelölt pedig az, akit legalább 5000 fővárosi választópolgár ajánlott jelöltnek. A választópolgár egyidejűleg nem lehet megyei listán jelölt és megyei jogú városban polgármesterjelölt. Az Övjt. a **nemzetiségi polgármester-jelöltet** is szabályozza.

jogállás

A polgármester tisztségét **főállásban vagy társadalmi megbízatásban** látja el. Főállású a polgármester, ha főállású polgármesterként választották meg. A polgármesteri tisztség betöltésének módját a képviselő-testület a megbízatás időtartamán belül egy esetben a polgármester egyetértésével, a szervezeti és működési szabályzat egyidejű módosításával megváltoztathatja.

Nemzetiségi jelöltre és polgármesterre vonatkozó szabályok

nemzetiségi jelölt

A polgármester-választáson és a települési önkormányzat képviselő-testülete tagjainak választásán **nemzetiségi jelöltnek** minősül a nemzetiségek jogairól szóló törvény szerinti nemzetiségi szervezet jelöltje - vagy több, azonos nemzetiséget képviselő nemzetiségi szervezet által állított közös jelölt -, ha

- a nemzetiségi névjegyzékben szerepel,
- a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, továbbá a nemzetiségi önkormányzati képviselők megelőző két általános választásán, valamint az azokat követő időközi választásokon nem volt más nemzetiség nemzetiségi jelöltje, továbbá
- nyilatkozatot tesz arról, hogy a nemzetiség képviselőjét vállalja, a nemzetiségi közösség nyelvét beszéli, kultúráját és hagyományait ismeri.

nemzetiségi kompenzációs lista

Nemzetiségenként külön-külön **nemzetiségi kompenzációs listára** kell venni valamennyi, az egyéni választókerületben induló nemzetiségi jelöltet, azok kivételével, akiket olyan nemzetiségi szervezet állított, amely önálló vagy közös kompenzációs listát állított. A nemzetiségi kompenzációs listára az azon szereplő jelöltekre az egyéni választókerületben leadott azon szavazatok kerülnek töredékszavazatként, amelyekkel nem szereztek mandátumot. A nemzetiség kompenzációs listáról a jelöltek az egyéni választókerületben megszerzett szavazataik száma szerinti sorrendben szereznek mandátumot. Szavazategyenlőség esetén sorsolás dönt. A nemzetiségi kompenzációs lista a választókerületben összesített töredékszavazatok arányában kap mandátumot. Ha egy nemzetiségi kompenzációs lista több mandátumot kap, mint a listán szereplő személyek száma, a mandátum betöltetlen marad.

kedvezményes nemzetiségi mandátum

Az Övjt. 21/A. §-a bevezette a **kedvezményes nemzetiségi mandátumot**, amely értelmében az általános önkormányzati választáson, valamint a képviselő-testület egészének megválasztása céljából kitzúzott időközi választáson az egyéni listán a nemzetiségi jelölt kedvezményes módon szerezhet mandátumot, feltéve, hogy a választás kitzúzésekor a névjegyzékben szereplő választópolgárok legalább ötven százaléka az adott nemzetiség nemzetiségi névjegyzékében is szerepelt. Ha sem a polgármester-választáson, sem az egyéni listán nem szerez mandátumot adott nemzetiség egyetlen jelöltje sem, meg kell állapítani az egyéni listán legkevesebb szavazattal mandátumhoz jutó jelöltre leadott érvényes szavazatok kétharmadát. Kedvezményes mandátumhoz jut a nemzetiségnek az a jelöltje, aki az így megállapított szavazatszámánál többet ér el. Ha egy nemzetiséghez tartozó több ilyen jelölt is van, akkor a legtöbb szavazatot elért nemzetiségi jelölt jut kedvezményes mandátumhoz, szavazategyenlőség esetén sorsolás dönt a kedvezményes mandátumról. Az így elnyert kedvezményes mandátummal bővül a képviselő-testület létszáma.

nemzetiségi polgármesterjelölt

A **polgármester-választáson nemzetiségi jelöltnek** minősül a nemzetiségek jogairól szóló törvény szerinti nemzetiségi szervezet (esetleg közös) jelöltje, ha szerepel a nemzetiségi névjegyzékben, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, továbbá a nemzetiségi önkormányzati képviselők megelőző két általános választásán, valamint az azokat követő időközi választásokon nem volt más nemzetiség nemzetiségi jelöltje, továbbá nyilatkozatot tesz arról, hogy a nemzetiség képviselőjét vállalja, a nemzetiségi közösség nyelvét beszéli, kultúráját és hagyományait ismeri.

szavazó lap

A nemzetiségi jelölt esetében az egyéni listás, az egyéni választókerületi és a polgármester-választás **szavazólapján** fel kell tüntetni a nemzetiség megnevezését is. A nemzetiségi jelölt szervezet kérésére a nemzetiségi jelölt szervezet nevét, rövidített nevét, a nemzetiségi jelölt kérésére a jelölt nevét a nemzetiség nyelvén is fel kell tüntetni a szavazólapon.

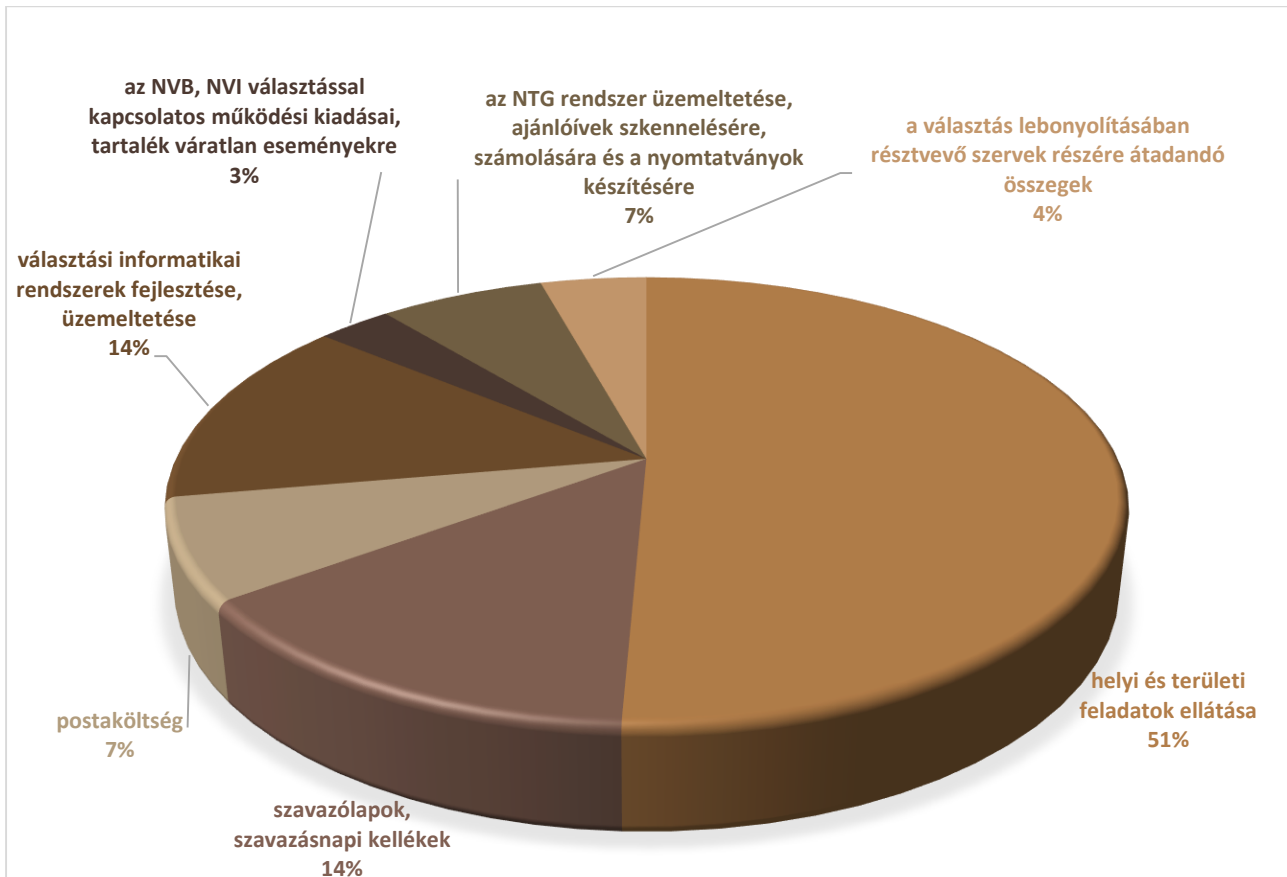
Költségek

tervezett költségek

A Nemzeti választási Iroda a helyi önkormányzati képviselők és a polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők választásának lebonyolítására **összesen mintegy hét milliárd forintot** tervezett, az alábbi részletezettséggel:

- helyi és területi feladatok ellátása 3.548,4 millió Ft;
- szavazólapok, szavazásnapra kellékek 996,5 millió Ft;
- postaköltség 513,1 millió Ft;
- a választási rendszerek (VPIR, VLOG, NVR, VÜR) fejlesztéséhez, üzemeltetéséhez kapcsolódó kiadások 963,0 millió Ft;
- az NVB, NVI választással kapcsolatos működési kiadásai, tartalék váratlan eseményekre 210,5 millió Ft;
- az NTG rendszer üzemeltetése, az informatikai eszközbeszerzések-és bérletek, ajánlóívek szkennelésére, számolására és a nyomtatványok készítésére 468,5 millió Ft;
- a választás lebonyolításában résztvevő szervek részére átadandó összegek 300,0 millió Ft

4. számú ábra – Választási kiadások

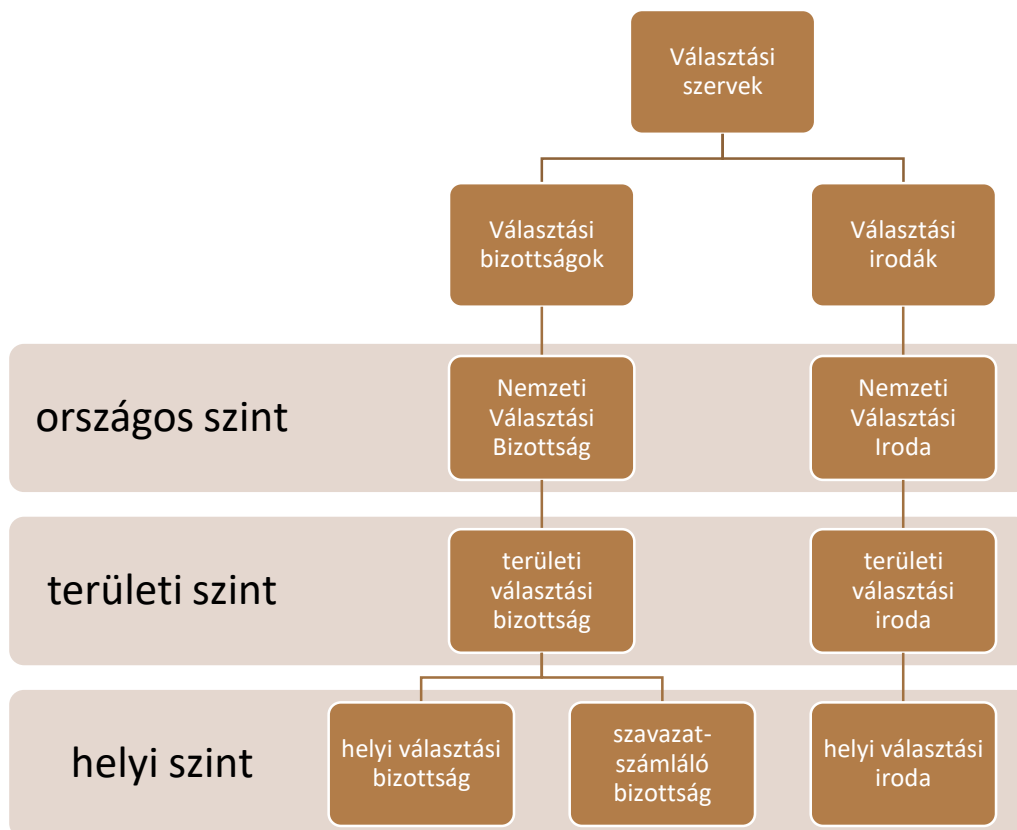

VÁLASZTÁSI SZERVEK

választási szervek

A választási szervek **két rendszerből** állnak össze: az eredményt megállapító és döntéshozó választási bizottságokból és az adminisztratív feladatokat ellátó választási irodákból, mindegyik kiépült országos, területi (megyei) és helyi szinten.

5. számú ábra – Választási szervek

A jogszabály a választási szervek közé sorolja még az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottságot, az országgyűlési egyéni választókerületi választási irodát és a külképviseleti választási irodát, de ezeknek a helyi önkormányzati választások során nincs szerepük.

Választási bizottságok

választási bizottságok

A **választási bizottságok** a választópolgárok független kizárólag a törvénynek alárendelt szervei, amelyeknek elsődleges feladata a választási eredmény megállapítása, a választások tisztaságának, törvényességének biztosítása, a pártatlanság érvényesítése és szükség esetén a választás törvényes rendjének helyreállítása. Választási bizottságok:

- Nemzeti Választási Bizottság (NVB),
- területi választási bizottság (TVB),
- helyi választási bizottság (HVB),
- szavazatszámláló bizottság (SzSzB).

választási bizottság tagjai

A **Nemzeti Választási Bizottság elnöke** az általános választásokat követően a Nemzeti Választási Bizottság választáson végzett tevékenységéről **beszámol az Országgyűlésnek**.

A választási bizottság **választott és megbízott tagokból** áll. A választási bizottság **választott tagja** és a Nemzeti Választási Bizottság megbízott tagja az lehet, aki az országgyűlési képviselők választásán jelöltként indulhat. A választási bizottság megbízott tagja az lehet, aki az adott választáson jelöltként indulhat. A választási bizottságnak nem lehet tagja a köztársasági elnök, a háznagy, képviselő, alpolgármester, jegyző, másik választási bizottság tagja, választási iroda tagja, a Magyar Honvédséggel szolgálati jogviszonyban álló személy, valamint jelölt. Nem lehet a választási bizottság választott tagja párt tagja, a választókerületben jelöltet állító jelölő szervezet tagja, a választókerületben induló jelölt hozzátartozója, a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló törvény szerinti központi államigazgatási szervvel vagy a választási bizottság illetékességi területén hatáskörrel rendelkező egyéb közigazgatási szervvel kormányzati szolgálati jogviszonyban, szolgálati vagy más, munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személy a közalkalmazott kivételével, állami vezető. A választási bizottság választott tagjait tiszteletdíj illeti meg. A **megbízott tagokat** a pártok bízák meg, továbbá a választókerületben jelöltet, illetve listát állító jelölő szervezetek, valamint a választókerületben induló független jelöltek bízák meg. A szavazatszámoló bizottságba, valamint az egy szavazókörrrel rendelkező településen a helyi választási bizottságba a választókerületben jelöltet, illetve listát állító jelölő szervezetek, valamint a független jelöltek két-két tagot bízhatnak meg.

8. számú táblázat – Választási bizottságok és a tagok száma

bizottság	tagok száma
Nemzeti Választási Bizottság	legalább 7
a szavazatszámoló bizottság, az egy szavazókörrrel rendelkező településen a helyi választási bizottság	legalább 5
a területi választási bizottság, a több szavazókörrrel rendelkező településen a helyi választási bizottság	legalább 3

A választási bizottság tagja és póttagja a megválasztását vagy megbízását követő öt napon belül, a szavazatszámoló bizottság tagja és póttagja legkésőbb a szavazást megelőző második napon **esküt** vagy fogadalmat tesz. A választási bizottság tagja az eskü- vagy fogadalomtételt követően gyakorolhatja jogait. A közjogi tisztségviselő esküjének szövege:

„Én, *(az eskütevő neve)* fogadom, hogy Magyarországhoz és annak Alaptörvényéhez hű leszek, jogszabályait megtartom és másokkal is megtartatom; *(a tisztség megnevezése)* tisztségemet a magyar nemzet javára gyakorolom.

(Az eskütevő meggyőződése szerint)

Isten engem úgy segítjen!”

választási bizottság ülése

A választási bizottság **ülése nyilvános**. A választási bizottság elnökének a rend fenntartására tett intézkedése mindenkire kötelező. A választási bizottság üléséről - a szavazatszámoló bizottság kivételével - **jegyzőkönyv** készül. A jegyzőkönyv tartalmazza az ülés időpontjának és helyszínének megjelölését, a jelen lévő tagok nevét, a választási bizottság döntését, valamint a kisebbségi véleményt. A választási bizottság **határozatképes**, ha az esküt vagy fogadalmat tett tagok több mint fele jelen van. A szavazatszámoló bizottság, valamint az egy szavazókörrrel rendelkező településen a szavazatszámoló bizottság hatáskörét gyakorló helyi választási bizottság határozatképes, ha legalább három tag jelen van. A Nemzeti Választási Bizottságnak az országos nemzetiségi önkormányzat által megbízott tagját csak a nemzetiségeket érintő ügyekben kell figyelembe venni a határozatképesség szempontjából. **A választási bizottság ülése nyilvános.**

választási bizottság döntése

A választási bizottság az **ügy érdemében határozatot**, az eljárás során felmerült minden **egyéb kérdésben jegyzőkönyvbe foglalt döntést** hoz. A választási bizottság döntéséhez a jelen lévő tagok több mint felének azonos tartalmú szavazata szükséges. Szavazni igennel vagy nemmel lehet, tartózkodásra nincs lehetőség. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt. A választási bizottság a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján tisztázza a döntéshozatalhoz szükséges tényállást. A választási bizottság eljárásában minden olyan bizonyíték felhasználható, amely alkalmas a tényállás tisztázásának megkönnyítésére. Bizonyíték különösen: a nyilatkozat, az irat, a tanúvallomás és a tárgyi bizonyíték. A választási bizottság a tudomására jutott törvénysértés esetén - jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel - kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv eljárását.

Választási irodák

választási irodák

Az önkormányzati választási rendszerben a **választási irodák**:

- Nemzeti Választási Iroda (NVI),
- területi választási iroda (TVI),
- helyi választási iroda (HVI).

A **Nemzeti Választási Iroda autonóm államigazgatási szerv**. A Nemzeti Választási Iroda független, csak a törvénynek van alárendelve, feladatkörében nem utasítható, a feladatát más szervektől elkülönülten, befolyásolástól mentesen látja el. Nemzeti Választási Irodát elnök vezeti. A Nemzeti Választási Iroda elnökét a miniszterelnök javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki a felsőfokú végzettségű, az országgyűlési képviselők választásán választható, magyar állampolgárok közül. A Nemzeti Választási Iroda **elnöke** az általános választásokat követően a választással kapcsolatos állami feladatok megszervezéséről és lebonyolításáról **beszámol az Országgyűlésnek**. A Nemzeti Választási Iroda elnöke jogosult legfeljebb három elnökhelyettes határozatlan időre történő kinevezésére. A központi névjegyzék a Nemzeti Választási Iroda által vezetett elektronikus nyilvántartás. A Nemzeti Választási Iroda közszolgálati tisztviselői és munkavállalói felett a munkáltatói jogokat a Nemzeti Választási Iroda elnöke gyakorolja. A területi választási iroda vezetője a megyei önkormányzat jegyzője, illetve a fővárosi önkormányzat főjegyzője. A

helyi választási iroda vezetője a jegyző. A választási iroda tagjait a feladataik ellátására fel kell készíteni. A felkészítésen való részvétel kötelező. A felkészítésért a választási iroda vezetője felelős. A választási irodának nem lehet tagja képviselő, alpolgármester, választási bizottság tagja, jelölt, a választókerületben jelöltet állító jelölő szervezet tagja, valamint a választókerületben induló jelölt hozzátartozója.

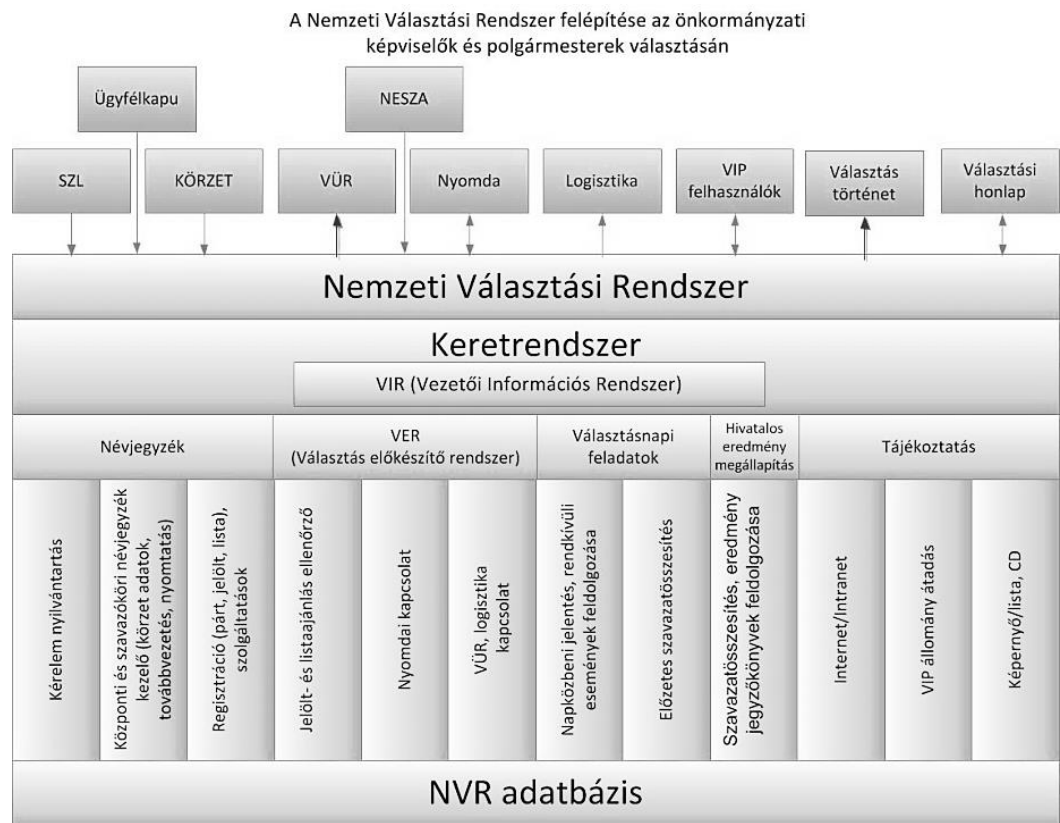
választási irodák feladatai

A választási irodák **adminisztrációs feladatokat** látnak el, ezek közé tartozik, hogy

- ellátják a választás előkészítésével, lebonyolításával kapcsolatos szervezési feladatokat,
- gondoskodnak a választópolgárok, jelöltek és jelölő szervezetek tájékoztatásáról, választási információs szolgálatot működtetnek,
- ellátják a választási bizottságok titkársági feladatait, döntésre előkészítik a választási bizottságok hatáskörébe tartozó ügyeket,
- biztosítják a választási bizottságok működésének és a szavazás lebonyolításának tárgyi és technikai feltételeit,
- megszervezik a választási szervek tagjainak oktatását,
- gondoskodnak a választási iratok kezeléséről, biztonságos őrzéséről, illetőleg megsemmisítéséről,
- ellátják az igazgatási és informatikai próbákkal kapcsolatos feladatokat,
- az adatvédelem és az informatikai biztonság követelményeinek biztosításával, feladatkörükben eljárva működtetik a választás előkészítéséhez és lebonyolításához szükséges választási információs rendszereket,
- a technikai háttér biztosításával segítséget nyújtanak a szavazatok összesítéséhez, a választás eredményének megállapításához,
- ellátják a jogszabályokban meghatározott egyéb feladatokat.

A fővárosi és megyei kormányhivatal a miniszter rendeletében meghatározottak szerint közreműködik a választásokkal összefüggő informatikai feladatok ellátásában. **Az önkormányzati választások támogatása integrált formában, a parlamenti választásokra elkészített és továbbfejlesztett Nemzeti Választási Rendszerben valósul meg.** Az NVR főbb részei: a központi és a szavazóköri névjegyzék kezelő rendszer, jelölt- és listaajánlás-ellenőrzését támogató rendszer; választás előkészítési rendszer; tájékoztató rendszer; választásnap feladatokat támogató rendszer; végleges jogi eredmény megállapítását támogató rendszer.

6. számú ábra – Nemzeti Választási Rendszer

Megfigyelők

nemzetközi megfigyelő

A **más állam vagy nemzetközi szervezet** Nemzeti Választási Iroda által - a választások megfigyelése céljából - **nyilvántartásba vett megfigyelője**

- a választási eljárás teljes menetét figyelemmel kísérheti, a választási szervek munkájánál jelen lehet,
- a választási bizottságok irataiba betekinthez, azokból - a személyes adatokat nem tartalmazó - másolatot kérhet,
- kérdést intézhet a választási szervek tagjaihoz, és felhívhatja azok figyelmét az általa tapasztalt rendellenességekre,
- a választási eljárást és a választási szervek tevékenységét nem zavarhatja és nem befolyásolhatja,
- tevékenysége végzése alatt köteles a Nemzeti Választási Iroda által rendelkezésére bocsátott regisztrációs kártyát jól látható helyen és módon viselni,
- köteles pártatlanul végezni tevékenységét.

A Nemzeti Választási Iroda a nemzetközi megfigyelőkről nyilvántartást vezet. A nemzetközi megfigyelők nevét, valamint a megbízó állam vagy nemzetközi szervezet nevét a Nemzeti Választási Iroda a választások hivatalos honlapján közzéteszi. A nemzetközi megfigyelő személyes adatait a nyilvántartásból a szavazást követő kilencvenedik nap utáni munkanapon törölni kell.

A külképviseletekre delegált külképviseleti megfigyelők az önkormányzati választási rendszerben nem relevánsak.

JOGORVOSLATOK

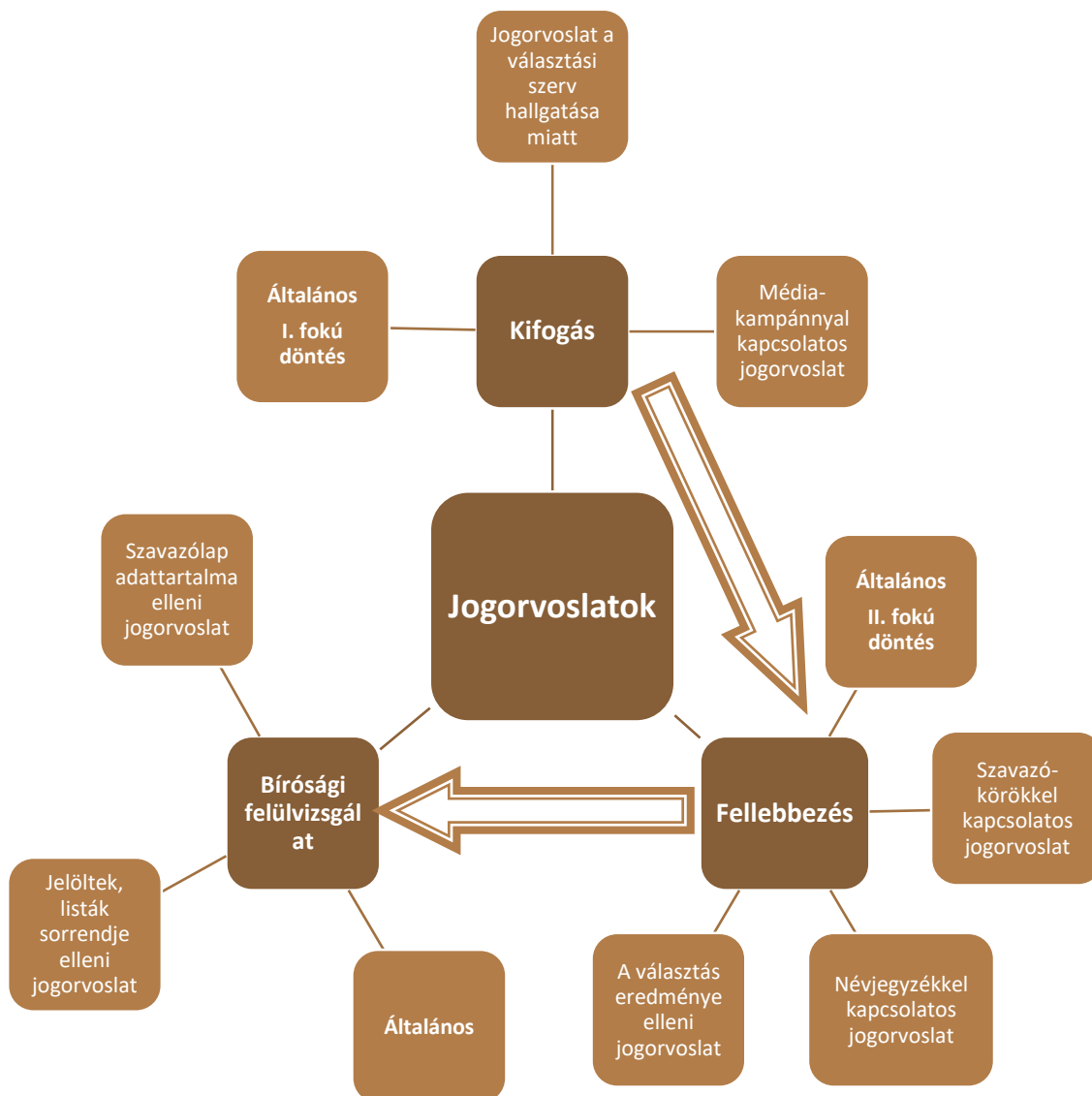
jogerős döntés

A jogerőre emelkedett döntéssel szemben nem lehet jogorvoslatot előterjeszteni. A választási bizottság **elsőfokú határozata** jogerőssé válik, **ha ellene nem fellebbeztek, és a fellebbezési határidő letelt.** A választási bizottság **másodfokú**, valamint a Nemzeti Választási Bizottság elsőfokú határozata jogerőssé válik, ha ellene **nem nyújtottak be bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet**, és a bírósági felülvizsgálat iránti kérelem benyújtására rendelkezésre álló **határidő letelt.**

számos jogorvoslati lehetőség

A választási jogorvoslatok rendszere **összetett**, változatos: kifogás, fellebbezés, bírósági felülvizsgálat, szavazókörök kialakításával és felülvizsgálatával kapcsolatos jogorvoslat, névjegyzékkel kapcsolatos jogorvoslat, jelöltek, listák sorrendjének sorsolása elleni jogorvoslat, szavazólap adattartalmának jóváhagyása elleni jogorvoslat, választás eredménye elleni jogorvoslat, jogorvoslat a választási szerv hallgatása miatt, valamint a média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslat.

7. számú ábra – A jogorvoslatok fajtái és rendszere

a jogorvoslatok
elbírálására
jogosult szervek

A jogorvoslatok elbírálásban alapvetően a következő szervek működnek közre a **választási bizottságok**: helyi és területi választási bizottságok, a Nemzeti Választási Bizottság, valamint a **bíróságok**: különösen az ítéltábla és a Kúria; **emellett** a helyi választási irodának, a területi választási irodának, a járásbíróságnak, a törvényszéknek és az Alkotmánybíróságnak (alkotmányjogi panasz) is van szerepe.

9. számú táblázat – Jogorvoslatok és az elbírálására jogosult szervek

	szerv	jogorvoslat
választási bizottság	helyi választási bizottság	<ul style="list-style-type: none"> • kifogás a szavazatszámoló bizottság tevékenysége, döntése ellen • kifogás a szavazóhelyiségben elkövetett egyéb cselekménnyel, • minden olyan kifogás, amely kifejezetten az egyéni listás, az egyéni választókerületi, a kompenzációs listás vagy a polgármester-választáshoz kapcsolódik
	területi választási bizottság	<ul style="list-style-type: none"> • minden olyan kifogás, amely a megyei/ fővárosi önkormányzati választáshoz vagy a főpolgármester-választáshoz kapcsolódik, • minden olyan kifogás, amely nem tartozik a helyi választási bizottsághoz, és az elkövetés helye a területi választási bizottság illetékességi területén található, • kifogás a helyi választási szerv hallgatása miatt • kifogás a körzeti, helyi, lekérhető vagy nem országosan terjesztett sajtótermék választási kampányban való részvételével • fellebbezés a helyi választási bizottság döntése ellen • fellebbezés a helyi választás eredménye ellen
	Nemzeti Választási Bizottság	<ul style="list-style-type: none"> • minden olyan kifogásról, amely nem tartozik a helyi vagy területi választási bizottsághoz, és az elkövetés helye nem határozható meg, • kifogás a területi választási szerv hallgatása miatt • kifogás az országos médiaszolgáltatók és a sajtó, illetve a filmszínházak választási kampányban való részvételével, • fellebbezés a területi választási bizottság döntése ellen • fellebbezés a területi választás eredménye ellen
bíróság	járásbíróság	• ha a helyi választási iroda vezetője a névjegyzékkel kapcsolatos fellebbezésnek nem ad helyt, a fellebbezést felterjeszti a járásbírósághoz
	törvényszék	• bírósági felülvizsgálati kérelem a helyi választási iroda vezetőjének az egyéni választókerületek kialakításáról és felülvizsgálatáról szóló határozata ellen
	ítéltábla	<ul style="list-style-type: none"> • bírósági felülvizsgálati kérelem a területi választási bizottság másodfokú határozatát ellen • bírósági felülvizsgálati kérelem a szavazólap adattartalmának jóváhagyása ellen (ebbe lehet foglalni a jelöltek, listák sorrendjének sorsolása elleni jogorvoslatot)
	Kúria	<ul style="list-style-type: none"> • bírósági felülvizsgálati kérelem a Nemzeti Választási Bizottság határozata ellen • kifogás a Nemzeti Választási Bizottság hallgatása miatt
Alkotmány- bíróság	• alkotmányjogi panasz a bírósági felülvizsgálat során hozott döntés ellen	
választási iroda	helyi választási iroda	• fellebbezés a névjegyzékkel kapcsolatban (járásbíróság is)
	területi választási iroda	<ul style="list-style-type: none"> • kifogás a helyi választási szerv hallgatása miatt • fellebbezés a helyi választási iroda vezetőjének a szavazóköri kialakításáról és felülvizsgálatáról szóló határozata ellen
	Nemzeti Választási Iroda	• kifogás a területi választási szerv hallgatása miatt

A három alapvető jogorvoslat a kifogás, a fellebbezés és a bírósági felülvizsgálat, amelyeket a következő táblázat hasonlít össze, majd az egyes részletrszabályok következnek. Az egyes speciális jogorvoslati **kifogási** (), **fellebbezési** (szavazóköri kialakításával és felülvizsgálatával, névjegyzék kialakítása, választás eredménye) és a **bírósági felülvizsgálati** (egyéni választókerületek kialakítása, jelöltek, listák sorrendjének sorsolása, szavazólap adattartalma) különleges szabályok szintén az adott jogorvoslatoknál szerepelnek.

10. számú táblázat – Kifogás – fellebbezés – bírósági felülvizsgálat

	kifogás	fellebbezés	bírósági felülvizsgálat
benyújtási határidő	legkésőbb a sérelmezett jogszabálysértés elkövetésétől számított harmadik napon megérkezzen	legkésőbb a megtámadott határozat meghozatalától számított harmadik napon megérkezzen	
alapja	jogszabálysértés	<ul style="list-style-type: none"> • jogszabálysértés • a választási bizottság mérlegelési jogkörben hozott határozata ellen 	
eljárási szabályok ügyvédi képviselet	<ul style="list-style-type: none"> • ügyvédi képviselet nem kötelező 	<ul style="list-style-type: none"> • ügyvédi képviselet kötelező • a megtámadott határozatot hozó választási bizottságnál kell előterjeszteni új tények és bizonyítékok is felhozhatók 	
eljárási határidő	legkésőbb a beérkezésétől számított harmadik napon dönt	legkésőbb a beérkezésétől számított harmadik napon dönt	
elbíráló szerv	választási bizottság	területi választási bizottság NVB	ítélőtábla Kúria
döntés	érdemi vagy nem érdemi döntés	a megtámadott határozatot helybenhagyja vagy megváltoztatja	
nincs helye	-	<ul style="list-style-type: none"> • a jegyzőkönyvbe foglalt döntés, • a másodfokon eljáró választási bizottság által hozott határozat, • a Nemzeti Választási Bizottság határozata ellen	a jegyzőkönyvbe foglalt döntés ellen
nem nyújthat be	-	az ügyben eljáró választási bizottság és annak tagja	

Kifogás

a kifogás benyújtása

A **kifogást a választásra irányadó jogszabály, illetve a választás és a választási eljárás alapelveinek megsértésére** (a továbbiakban együtt: jogszabálysértés) hivatkozással a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be. A kifogást úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb **a sérelmezett jogszabálysértés elkövetésétől számított harmadik napon megérkezzen** a kifogás elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező választási bizottsághoz. Folyamatosan fennálló tevékenység esetében a kifogást a sérelmezett tevékenység fennállásának teljes időtartama alatt be lehet nyújtani. A jogorvoslati határidő kezdete nem a sérelmezett tevékenység kezdő időpontja, hanem az az utolsó időpont, amikor a sérelmezett állapot még fennáll. A választási iroda tevékenységével kapcsolatos kifogás elbírálása annak a választási bizottságnak a hatáskörébe tartozik, amely mellett a választási iroda működik. A szavazatszámláló bizottság tevékenysége és döntése ellen – a szavazóköri eredményt megállapító döntés kivételével – kifogást lehet benyújtani. A kifogást írásban – személyesen, levélben, telefaxon vagy elektronikus levélben eljuttatva – lehet benyújtani. A kifogásnak **tartalmaznia kell** a jogszabálysértés megjelölését, a jogszabálysértés bizonyítékait, a kifogás benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és - ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér - postai értesítési címét, a kifogás benyújtójának személyi azonosítóját, vagy jelölő szervezet vagy más szervezet esetében a bírósági nyilvántartásba-vételi számát.

a kifogás áttétele

Ha a választási bizottság megítélése szerint **a kifogás elbírálására nem rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel**, az ügyet - legkésőbb a beérkezését követő napon - **jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel átteszi** az annak elbírálására **hatáskörrel és illetékességgel rendelkező választási bizottsághoz**. A választási bizottság köteles eljárni a hozzá áttett ügyben. A választási bizottság hatáskörét - jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel - a bizottság elnöke átruházhatja. Ha a választási bizottság, illetve a bizottság elnöke az ügyet nem teszi át az illetékes választási bizottsághoz, a választási bizottság köteles az ügyben eljárni.

a kifogás elbírálása

A **választási bizottság** a benyújtott kifogásról legkésőbb **a beérkezésétől** – áttétel esetén az elbírálására jogosult választási bizottsághoz történő beérkezésétől – **számított harmadik napon dönt**. A Nemzeti Választási Bizottság a választási kampány szabályainak az általános választás napján történt megsértésével kapcsolatos kifogásról legkésőbb a hozzá történő beérkezésétől számított ötödik napon dönt. **A kifogást érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani**, ha

- nem a jogosult nyújtotta be, elkésett,
- nem tartalmazza a kötelező tartalmi elemeket, vagy
- annak elbírálása nem tartozik egyik választási bizottság hatáskörébe sem.

A kifogás a választási bizottság határozatának meghozataláig visszavonható, a választási bizottság azonban az eljárást hivatalból folytathatja.

döntés a kifogásról

A választási bizottság a kifogásról érdemben határozatban, a rendelkezésére álló adatok alapján dönt. Ha a választási bizottság a **kifogásnak helyt ad**

- megállapítja a jogszabálysértés tényét,
- a jogsértőt eltiltja a további jogszabálysértéstől,
- a választási eljárást vagy annak a jogorvoslással érintett részét megsemmisíti és megismételteti,
- a választási kampány szabályainak megsértése, illetve a jelölt bejelentési, illetve a névjegyzékből történő adatszolgáltatási kötelezettség megszegése esetén bírságot is kiszabhat.

A **bírság legmagasabb összege** természetes személy esetén a kötelező legkisebb munkabér havi összegének ötszöröse, egyébként a kötelező legkisebb munkabér havi összegének tizenötszöröse. A választási bizottság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, illetve a bírság mértékének megállapításában az eset összes körülményeit - így különösen a jogsértéssel érintettek körének nagyságát, a jogsértés súlyát és területi kiterjedtségét, a jogsértés ismétlődő jellegét - veszi figyelembe. A bírság összegének megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

Ha a választási bizottság a kifogásnak **nem ad helyt**, azt elutasítja.

Fellebbezés

fellebbezés

A választási bizottság **elsőfokú határozata ellen** a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet fellebbezést nyújthat be. **Nincs helye fellebbezésnek**

- a jegyzőkönyvbe foglalt döntés,
- a másodfokon eljáró választási bizottság által hozott határozat, valamint
- a Nemzeti Választási Bizottság határozata

ellen.

A **fellebbezést** a döntést hozó választási bizottságnál kell előterjeszteni, amely a választási iroda útján az ügy összes iratával a beérkezése napján **felterjeszti a fellebbezés elbírálására jogosult választási bizottsághoz**.

a fellebbezés elbírálása

A fellebbezésről az annak elbírálására jogosult választási bizottság legkésőbb a beérkezésétől számított **harmadik napon dönt**. A fellebbezés a választási bizottság határozatának meghozataláig **visszavonható**, a választási bizottság azonban a **fellebbezési eljárást hivatalból folytathatja**. A fellebbezést **érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani**, ha

- nem az arra jogosult nyújtotta be,
- elkésett,
- nem a megfelelő választási bizottsághoz nyújtották be,
- nem tartalmazza a kötelező tartalmi elemeket foglaltakat.

A **fellebbezés nem utasítható el**, ha a jogosult a fellebbezést az elbírálására jogosult választási bizottságnál - határidőben - terjeszti elő.

A fellebbezési eljárás során hozott **határozatot** a másodfokon eljáró választási bizottság **közli** a fellebbezővel és azokkal, akikkel az elsőfokú határozatot

közölték. A **másodfokon eljáró választási bizottság** a fellebbezés elbírálása érdekében megküldött **iratokat** a határozat jogerőre emelkedését követően - a határozattal együtt - **visszaküldi** az első fokon eljáró választási bizottsághoz.

Bírósági felülvizsgálat

bírósági felülvizsgálat

A választási bizottság másodfokú határozata, továbbá a Nemzeti Választási Bizottság határozata ellen az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet **bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújthat be**. A bírósági felülvizsgálatra csak akkor kerülhet sor, ha a választási eljárásban a **fellebbezési jogot kimerítették vagy a fellebbezés** e törvény rendelkezései szerint **kizárt**. **Nincs** helye **bírósági felülvizsgálatnak a jegyzőkönyvbe foglalt döntés ellen**. A bírósági felülvizsgálati kérelmet **a választási iroda** az ügy összes iratával legkésőbb a beérkezését követő napon 9 óráig felterjeszti az annak elbírálására jogosult bírósághoz. Speciális eset, hogy a helyi választási iroda vezetőjének az **egyéni választókerületek kialakításáról** és felülvizsgálatáról szóló határozata ellen a közzétételének időtartama alatt nyújtható be bírósági felülvizsgálati kérelem, amelyet a törvényszék bírál el.

a kérelem elbírálása

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelemről **a bíróság legkésőbb a beérkezésétől számított harmadik napon dönt**. A bírósági eljárásban a polgári perrendtartásról szóló törvény közigazgatási perekre vonatkozó rendelkezéseit kell - az e törvényben foglalt eltérésekkel - megfelelően alkalmazni. A bírósági felülvizsgálati kérelmet **a másodfokú határozatot hozó választási bizottság** székhelye szerint illetékes **ítélőtábla** bírálja el. A **Nemzeti Választási Bizottság** határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmet a **Kúria** bírálja el. A bíróság a bírósági felülvizsgálat iránti kérelemről nemperes eljárásban, három hivatásos bíróból álló tanácsban határoz. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem a bíróság határozatának meghozataláig visszavonható. A fellebbezést és a bírósági felülvizsgálati kérelmet **érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani**, ha

- nem az arra jogosult nyújtotta be,
- elkésett,
- nem a megfelelő választási bizottsághoz nyújtották be,
- nem tartalmazza a kötelező tartalmi elemeket foglaltakat.
- kötelező ügyvédi képviselő hiányában.

A bírósági felülvizsgálati kérelem **nem utasítható el**, ha a jogosult a bírósági felülvizsgálati kérelmet az elbírálására jogosult bíróságnál - határidőben - terjeszti elő.

A bírósági felülvizsgálat során hozott **határozatot** a kérelmezővel és azokkal, akikkel a másodfokú határozatot közölték, **a bíróság közli**. A bíróság a határozatát - a személyes adatok kivételével - **nyilvánosságra hozza**. A bíróság a bírósági felülvizsgálati kérelem elbírálása érdekében megküldött **iratokat** - a határozatával együtt - az alkotmányjogi panasz megtételére rendelkezésre álló határidő eredménytelen leteltét, alkotmányjogi panasz benyújtása esetén az iratoknak az Alkotmánybíróságtól való visszaérkezését követően **visszaküldi a felülvizsgált határozatot hozó választási bizottsághoz**.

alkotmányjogi panasz

A bíróság határozata ellen további jogorvoslatnak helye nincs. Azonban egy rendkívüli jogorvoslati lehetőség mégis igénybe vehető. A Ve. alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott **bírói**

döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz. Az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.

A szavazókörök kialakításával és felülvizsgálatával kapcsolatos jogorvoslat

fellebbezés

A helyi választási iroda vezetőjének a szavazókörök kialakításáról és felülvizsgálatáról szóló határozata ellen a közzétételének időtartama alatt nyújtható be fellebbezés a helyi választási iroda vezetőjéhez. A helyi választási iroda vezetője a fellebbezést a területi választási iroda vezetőjéhez terjeszti fel, aki azt három napon belül elbírálja, és a szavazóköri beosztást módosítja, vagy a fellebbezést elutasítja. A területi választási iroda vezetőjének határozata ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

A névjegyzékkel kapcsolatos jogorvoslat

fellebbezés

A helyi választási iroda központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet elbíráló döntése ellen legkésőbb az arról szóló értesítés kézhezvételét, illetve elektronikus úton vagy telefaxon közölt értesítés esetén az értesítés megküldését követő tizenötödik napon lehet fellebbezést benyújtani. A helyi választási iroda szavazóköri névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet elbíráló döntése ellen legkésőbb az arról szóló értesítés kézhezvételét, illetve elektronikus úton vagy telefaxon közölt értesítés esetén az értesítés megküldését követő harmadik napon, de nem később mint a szavazást megelőző második napon lehet fellebbezést benyújtani.

**a fellebbezés
elbírálása**

A névjegyzékkel kapcsolatos fellebbezést a megtámadott határozatot hozó helyi választási iroda vezetőjéhez kell benyújtani. A fellebbezést el kell utasítani, ha azt a fellebbezés benyújtója a polgárok személyi és lakcím adatait tartalmazó nyilvántartás, az állampolgárságot igazoló okiratok nyilvántartása vagy a választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartása adataival ellentétes tényekre alapozza. A helyi választási iroda vezetője a fellebbezésről legkésőbb a beérkezését követő tizenötödik napon, a választás kitűzését követően meghozott döntés esetén legkésőbb a beérkezését követő napon dönt. Ha a helyi választási iroda vezetője a fellebbezésnek helyt ad, a névjegyzéket módosítja. Ha a helyi választási iroda vezetője a fellebbezésnek nem ad helyt, a fellebbezést legkésőbb az elbírálására rendelkezésre álló határidő utolsó napján felterjeszti a járásbírósághoz. A bíróság a fellebbezésről legkésőbb a beérkezését követő tizenötödik napon, a választás kitűzését követően meghozott döntés esetén a beérkezését követő három napon belül, de legkésőbb a szavazást megelőző napon dönt. A bírósági eljárásban az ügyvédi képviselő nem kötelező. A bíróság egyesbíróként jár el. Ha a bíróság a fellebbezést alaposnak tartja, elrendeli a névjegyzék módosítását, ellenkező esetben a fellebbezést elutasítja. A Nemzeti Választási Iroda központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet elbíráló döntése elleni fellebbezést a Nemzeti Választási Iroda elnökéhez kell benyújtani. Ha a Nemzeti Választási Iroda elnöke a fellebbezésnek nem ad helyt, a fellebbezést a Fővárosi Törvényszék bírálja el.

A választási iroda vezetőjének döntését az érintettel és azzal, aki a fellebbezést benyújtotta, a bíróság határozatát a megtámadott határozatot hozó választási iroda vezetőjével is közölni kell.

A jelöltek, listák sorrendjének sorsolása elleni jogorvoslat

bírósági
felülvizsgálat

A szavazólapon a jelöltek, illetve listák a választási bizottság által kisorsolt sorrendben szerepelnek. A **sorsolás ellen nincs helye önálló jogorvoslatnak. A sorsolás törvényessége elleni jogorvoslat a szavazólap adattartalmának jóváhagyása elleni bírósági felülvizsgálati kérelemben foglalható.**

A szavazólap adattartalmának jóváhagyása elleni jogorvoslat

bírósági
felülvizsgálat

A választási bizottságnak a **szavazólap adattartalmának jóváhagyásával kapcsolatos határozata ellen nincs helye fellebbezésnek.** A választási bizottságnak a szavazólap adattartalmának jóváhagyásával kapcsolatos határozata elleni **bírósági felülvizsgálati kérelmet** úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a választási bizottság határozatának meghozatalát követő napon megérkezzen a megtámadott határozatot hozó választási bizottsághoz. A bírósági felülvizsgálati kérelmet a választási bizottság székhelye szerinti **ítéltábla**, a Nemzeti Választási Bizottság esetén a Kúria bírálja el. A bíróság a bírósági felülvizsgálati kérelemről legkésőbb a felterjesztését követő napon dönt.

A választás eredménye elleni jogorvoslat

fellebbezés

A szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntése ellen csak a választási bizottságnak a választási eredményt megállapító döntése elleni fellebbezéssel együtt van helye. A **választási bizottságnak a választás eredményét megállapító döntése ellen**

- a szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésének törvénysértő voltára, vagy
- a szavazóköri eredmények összesítésére és a választási eredmény megállapítására vonatkozó szabályok megsértésére

hivatkozással lehet **fellebbezést** benyújtani.

Ha a fellebbezés elbírálása csak a **szavazatok újraszámolása útján lehetséges**, a fellebbezést elbíráló választási bizottság, illetve a bírósági felülvizsgálati kérelmet elbíráló bíróság köteles a szavazatokat újraszámolni. A szavazatok újraszámolása esetén a fellebbezés, illetve a bírósági felülvizsgálati kérelem elbírálására rendelkezésre álló határidő hat napra nő, és a választási bizottság vagy a bíróság a választási irodák tagjainak közreműködését igénybe veheti. Azt követően, hogy a szavazatszámoló bizottság megállapította a szavazóköri eredményt, a szavazatok újraszámolására csak az előbbi eset alapján van lehetőség.

Jogorvoslat a választási szerv hallgatása miatt

kifogás

Ha a választási szerv eljárási köteletségének határidőn belül nem tesz eleget, a **felettes választási szerv** az erre irányuló kifogás megérkezésétől vagy a hivatalos tudomásszerzéstől számított **három napon belül megállapítja a jogszabálysértés tényét**, és a mulasztó választási szervet az eljárás **oron kívüli lefolytatására utasítja vagy meghozza az elmulasztott döntést.** Ha a Nemzeti

Választási Bizottság eljárási kötelességének határidőn belül nem tesz eleget, a Kúria az erre irányuló kifogás megérkezésétől számított három napon belül megállapítja a jogszabálysértés tényét, és a Nemzeti Választási Bizottságot az eljárás soron kívüli lefolytatására utasítja.

A média kampányban való részvételével kapcsolatos jogorvoslat

kifogás

A (országos) **médiaszolgáltatók és a sajtó**, illetve a filmszínházak választási **kampányban való részvételével**, - az e törvény rendelkezéseinek megsértésével - kapcsolatos **kifogást a Nemzeti Választási Bizottság bírálja el. A körzeti, helyi, lekérhető médiaszolgáltatóval vagy nem országosan terjesztett sajtótermékkel kapcsolatos kifogást** a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán a médiatartalom-szolgáltató székhelye vagy lakóhelye szerint illetékes **területi választási bizottság bírálja el. A kifogásban** a kérelmező megjelöli, vagy lehetőség szerint csatolja a törvénysértés bizonyítékául szolgáló műsorszámot vagy médiatartalmat. A megjelölt műsorszámot az illetékes választási bizottság – amennyiben szükséges és a kérelmező nem csatolta – hivatalból szerzi be.

Ha a választási bizottság a kifogásnak helyt ad

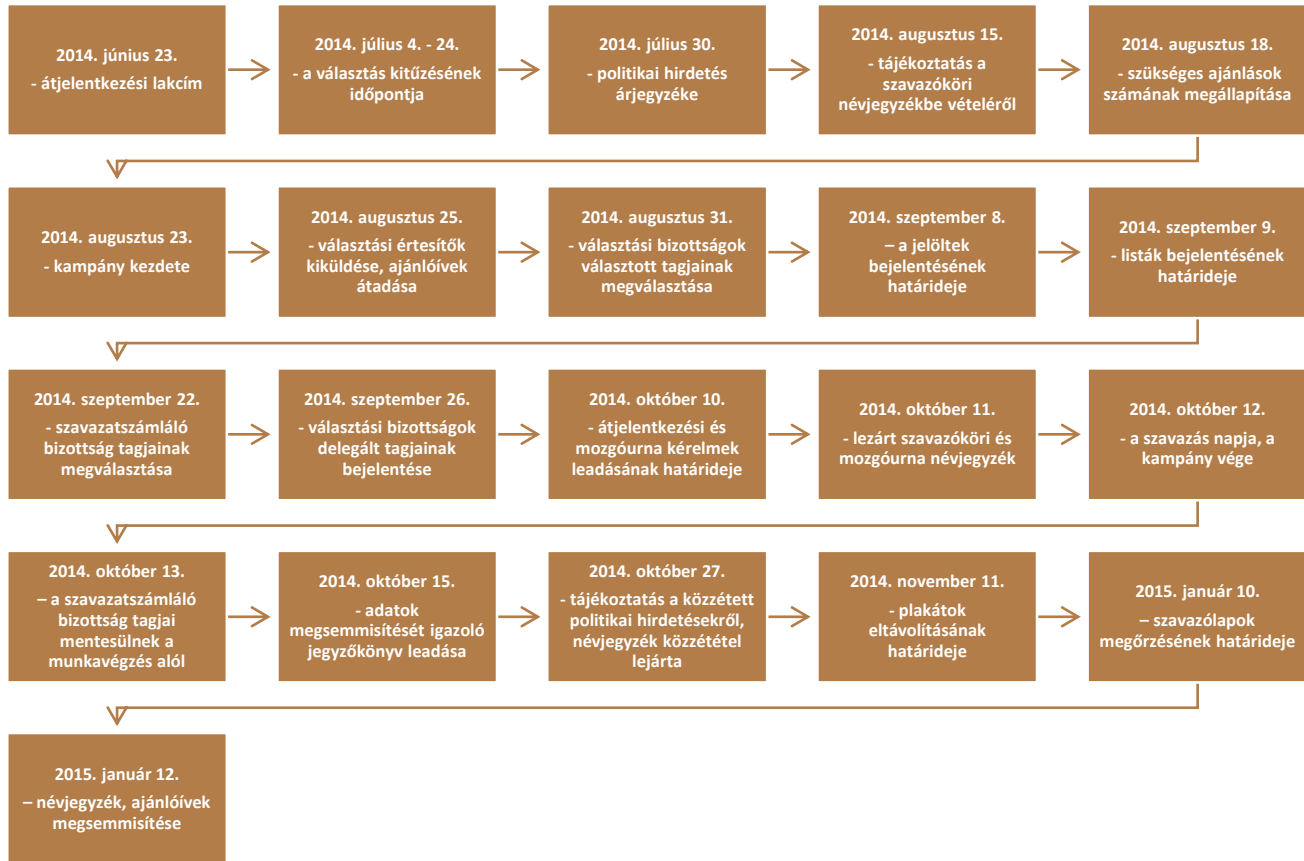
- megállapítja a jogszabálysértés tényét,
- a jogsértőt eltiltja a további jogszabálysértéstől,
- a választási eljárást vagy annak a jogorvoslattal érintett részét megsemmisíti és megismételteti,
- kötelezi a médiatartalom-szolgáltatót, hogy határozata rendelkező részét a határozat közlésétől számított három napon belül vagy a legközelebbi számban, a jogsértő (a jogsértő közléssel azonos napszakban) közléshez hasonló módon tegye közzé,
- bírságot is kiszabhat.

Annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, illetve a bírság mértékének megállapításában az eset összes körülményeit – így különösen a jogsértéssel érintett médiaszolgáltató fajtáját, vételkörzetét, a jogsértéssel érintett sajtótermék jellemzőit, a jogsértés súlyát és a jogsértés ismétlődő jellegét – veszi figyelembe. A bírság összegének megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt. A **bírság legmagasabb összege a kötelező legkisebb munkabér havi összegének ötvenszerese.**

VÁLASZTÁSI HATÁRIDŐK

A választás határidők 2014. június 23-tól 2015. január 12-ig tartanak. A kampány 2014. augusztus 23-án kezdődik, a szavazás napja 2014. október 12. Az egyes határidőkhöz kapcsolódva szerepelnek a vonatkozó anyagi és eljárási szabályok.

8. számú ábra – Választási határidők 2014

2014. június 23. – átjelentkezési laccím

átjelentkezés

A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán a választópolgár lakóhelyén vagy bejelentett tartózkodási helyén választhat, és a szavazás jogát is lakóhelyén vagy bejelentett tartózkodási helyén gyakorolhatja. Ugyanakkor lehetőség van átjelentkezésre. **Az átjelentkezésre irányuló kérelmet az a választópolgár nyújthatja be, akinek legkésőbb 2014. június 23-ig létesített tartózkodási helyének érvényessége legalább 2014. október 12-ig tart.** [Ve. 307/A. § (1) bekezdés]. Az átjelentkezésre irányuló kérelemnek tartalmaznia kell a választópolgár tartózkodási helyének címét. Az átjelentkező választópolgár legkésőbb a szavazást megelőző második napon visszavonhatja átjelentkezési kérelmét. A helyi választási iroda vezetője a kérelem alapján a választópolgárt törli a lakóhelye szerinti szavazókör névjegyzékéből, egyidejűleg felveszi a tartózkodási helye szerinti szavazókör névjegyzékébe. A választópolgárt vissza kell venni a lakóhelye szerinti szavazókör névjegyzékébe, ha - legkésőbb a szavazást megelőző második napon - tartózkodási helyét megszünteti.

2014. július 4. – 24. - a választás kitűzésének időpontja

(-100. és -80. nap)

a választás kitűzése

A szavazás kiírásának legkorábbi és legkésőbbi időpontja, mert a választást úgy kell kitűzni, hogy a szavazás napja a kitűzés napját követő nyolcvanadik és századik nap közé essen. A **köztársasági elnök 2014. július 23-án tűzte ki 2014. október 12-re az önkormányzati választásokat**. A választás kitűzésétől a szavazás napjáig nem lehet szavazókör határát és sorszámát, továbbá település határát és elnevezését, utcanévet, házszámot és – ha az érintett ingatlan lakcímnnyilvántartás szerinti címe annak helyrajzi száma – helyrajzi számot megváltoztatni.

2014. július 30. - politikai hirdetés árjegyzéke

(választás kitűzését követő 5 munkanapon belül)

politikai hirdetés árjegyzéke

A sajtótermékek eddig jelenthetik be, hogy közléseknek politikai hirdetéseket, és azok árjegyzékeit. **Ha sajtótermék politikai hirdetést kíván közzéadni, a hirdetés szolgáltatásainak árjegyzékét 2014. július 30-án 16.00 óráig juttatja el az Állami Számvevőszékhez.** [Ve. 148. § (2) bekezdés]. Amennyiben sajtótermék politikai hirdetést kíván közzéadni, a választás kitűzését követő 5 munkanapon belül az Állami Számvevőszékhez eljuttatja a hirdetés szolgáltatásainak árjegyzékét, amelyet az nyilvántartásba vesz, és honlapján közzétesz. A sajtótermék ugyanezt az árjegyzékét a honlapján közzéteszi. **Politikai hirdetést kizárólag olyan sajtótermék közzéadhat, amelynek a hirdetés árjegyzékét az Állami Számvevőszék nyilvántartásba vette.** Politikai hirdetés csak a nyilvántartásba vett árjegyzék által meghatározott ellenérték fejében közzéadható. Magyarországon letelepedett kiadók sajtótermékei közül csak az közzéadhat politikai hirdetést, amely az Mttv. szerinti hatósági nyilvántartásban szerepel.

2014. augusztus 15. - tájékoztatás a szavazóköri névjegyzékbe vételéről

(-58. nap)

tájékoztatás a szavazóköri névjegyzékbe vételéről

Azt a választópolgárt, aki legkésőbb 2014. augusztus 15-én a szavazóköri névjegyzékben szerepel, a Nemzeti Választási Iroda értesítő megküldésével tájékoztatja a szavazóköri névjegyzékbe vételéről. [Ve. 115. § (1) bekezdés] A Nemzeti Választási Iroda a miniszter rendeletében meghatározott időben és módon tájékoztatja a választópolgárokat a névjegyzékkel kapcsolatos tudnivalókról. Azt a választópolgárt, aki legkésőbb a szavazás napját megelőző ötvennyolcadik napon a szavazóköri névjegyzékben szerepel, a Nemzeti Választási Iroda értesítő megküldésével tájékoztatja a szavazóköri névjegyzékbe vételéről. Az értesítőt a választópolgár értesítési címére, ennek hiányában lakcíme a szavazást megelőző negyvennyolcadik napig kell megküldeni. A választópolgár – ha nem kapja meg az értesítőt, az megsemmisül vagy elvesz – a helyi választási irodától új értesítőt igényelhet. A helyi választási iroda értesítő átadásával vagy megküldésével tájékoztatja a szavazóköri névjegyzékbe történt felvételéről azt a választópolgárt, aki a szavazás napját megelőző ötvennyolcadik napot követően kerül a település szavazóköri névjegyzékébe. A választópolgár részére - kérelmére - Braille-írással készült értesítőt küld a Nemzeti Választási Iroda.

szükséges
ajánlások száma

A szükséges ajánlások számának megállapításakor a választópolgárok számát a központi névjegyzéknek a 2014. augusztus 15-i adatai alapján kell megállapítani. [Ve. 307/E. § (2) bekezdés] Az egyéni listás és az egyéni választókerületi jelölt, valamint a polgármesterjelölt állításához szükséges ajánlások számát a helyi választási iroda vezetője, a főpolgármester-jelölt, valamint a megyei lista állításához szükséges ajánlások számát a területi választási iroda vezetője állapítja meg szavazást megelőző ötvennyolcadik napot követő munkanapon. **A szükséges ajánlások számának megállapításakor a választópolgárok számát a központi névjegyzéknek a szavazást megelőző ötvennyolcadik napi adatai alapján kell megállapítani.** A szükséges ajánlások számát egész számra felfelé kerekítve kell megállapítani.

központi
névjegyzék

A központi névjegyzék a Nemzeti Választási Iroda által vezetett elektronikus nyilvántartás. A központi névjegyzék tartalmazza

- a Ve. hatálya alá tartozó bármely választáson választójogosult, magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgár adatait,
- választójoggal a nagykorúság hiánya miatt nem rendelkező, de a tizenhetedik életévét betöltött, magyarországi lakcímmel rendelkező polgárnak az adatait,
- annak a bármely választáson választójogosult, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgárnak az adatait, akit kérelmére a központi névjegyzékbe felvettek,
- annak a választójoggal a nagykorúság hiánya miatt nem rendelkező, de a tizenhetedik életévét betöltött magyarországi lakcímmel nem rendelkező polgárnak az adatait, akit kérelmére a központi névjegyzékbe felvettek.

A **Nemzeti Választási Iroda** a miniszter rendeletében meghatározott időben és módon **tájékoztatja a választópolgárokat a névjegyzékkel kapcsolatos tudnivalókról.** A központi névjegyzék adatait folyamatosan frissíteni kell a következő nyilvántartások adataiban bekövetkezett változásokkal: a polgárok személyi és lakcím adatait tartalmazó nyilvántartás, a választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartása, a szavazókörök és választókerületek nyilvántartása. A Nemzeti Választási Iroda közvetlen hozzáférést biztosít a választási iroda számára a választópolgárok központi névjegyzéki adataihoz. **A választópolgár a központi névjegyzékben nyilvántartott adatairól a magyarországi lakcíme szerinti helyi választási irodában, a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár a Nemzeti Választási Irodában másolatot kérhet.** A Nemzeti Választási Iroda törli a központi névjegyzékből azt, aki elhunyt, elvesztette választójogát. A Nemzeti Választási Iroda vezeti a választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartását.

a központi
névjegyzékkel
kapcsolatos
kérelem

A **magyarországi lakcímmel rendelkező** választópolgár kérheti nemzetiséghez tartozásának, szavazási segítség iránti igényének, személyes adatai kiadása megtiltásának bejegyzését a központi névjegyzékbe, illetve a bejegyzés törlését. A névjegyzékbe vételét, névjegyzékbe vételének meghosszabbítását, illetve a névjegyzékben szereplő adatai módosítását az a **magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár** kérheti folyamatosan, az adott választást megelőző tizenötödik napig, aki az e törvény hatálya alá tartozó bármely választáson választójogosult. A **még nem nagykorú polgár** a tizenhetedik életévének betöltését követően kérheti a névjegyzékbe vételét. A kérelem

benyújtásakor a polgár önállóan tehet jognyilatkozatot. A **fogyatékossgal élő választópolgár** a következő segítséget igényelheti választójogának gyakorlása érdekében Braille-írással készült értesítő megküldése, könnyített formában megírt tájékoztató anyag megküldése, Braille-írással ellátott szavazószablon alkalmazása a szavazóhelyiségben és a mozgóurnás szavazás során, akadálymentes szavazóhelyiség alkalmazása. A **választópolgár** jogosult megtiltani, hogy a választási szervek a róla nyilvántartott adatokat kiadják. A kérelemben a választópolgár a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerinti, az adatainak szolgáltatását korlátozó vagy tiltó nyilatkozatot is tehet. A **választási iroda a névjegyzékkel kapcsolatos kérelemnek** csak abban az esetben adhat helyt, ha a választópolgárnak a kérelemben szereplő adatai megegyeznek a polgárok személyi és lakcím adatait tartalmazó nyilvántartás, illetve a magyar állampolgárságát igazoló okirata nyilvántartásának adataival. Azt, hogy a kérelmező adatai megegyeznek-e a magyar állampolgárságát igazoló okirat nyilvántartásának adataival, a Nemzeti Választási Iroda a központi útiokmány-nyilvántartásból vagy a magyar állampolgárságot igazoló egyéb okirat nyilvántartásából közvetlen adathozzáféréssel átvett adatok alapján, illetve az állampolgársági ügyekben eljáró szerv megkeresése útján ellenőrzi. **A központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet a beérkezésétől számított öt napon belül kell elbírálni.**

szavazóköri névjegyzék

Egy választópolgár csak egy szavazóköri névjegyzékben szerepelhet. Az a polgár, aki legkésőbb a szavazás napján betölti tizennyolcadik életévét, a választás kitézésének napját követő naptól szerepel a szavazóköri névjegyzéken. Azt a választópolgárt, aki kérte, hogy akadálymentes szavazóhelyiségben szavazhasson, és akinek a lakcíme szerint kijelölt szavazóhelyiség nem akadálymentes, a helyi választási iroda a lakcíme szerinti szavazóhelyiséggel azonos településen és választókerületben lévő, akadálymentes szavazóhelyiséggel rendelkező szavazókör névjegyzékébe teszi át. A szavazatszámoló bizottság tagját és jegyzőkönyvvezetőjét kérelmére a helyi választási iroda annak a szavazókörnek a névjegyzékébe teszi át, amely szavazatszámoló bizottságának munkájában a szavazás napján részt vesz, feltéve, hogy az ugyanazon választókerületbe tartozik, mint a választópolgár lakcíme szerinti szavazókör.

2014. augusztus 18. - szükséges ajánlások számának megállapítása

(-58. napot követő munkanap)

Az egyéni listás és az egyéni választókerületi jelölt, valamint a polgármesterjelölt állításához szükséges ajánlások számát a helyi választási iroda vezetője, a főpolgármester-jelölt, valamint a megyei lista állításához szükséges ajánlások számát a területi választási iroda vezetője állapítja meg 2014. augusztus 18-ig. [Ve. 307/E. § (1) bekezdés] A szükséges ajánlások számának megállapításakor a választópolgárok számát a központi névjegyzéknek a szavazást megelőző ötvennyolcadik napi adatai alapján kell megállapítani. A szükséges ajánlások számát egész számra felfelé kerekítve kell megállapítani. Az egyéni listás és az egyéni választókerületi jelölt, valamint a polgármesterjelölt állításához szükséges ajánlások számát a helyi választási iroda vezetője, a főpolgármester-jelölt, valamint a megyei lista állításához

szükséges ajánlások számának megállapítása

szükséges ajánlások számát a területi választási iroda vezetője állapítja meg szavazást megelőző ötvennyolcadik napot követő munkanapon.

2014. augusztus 23. - kampány kezdete

(-50. nap)

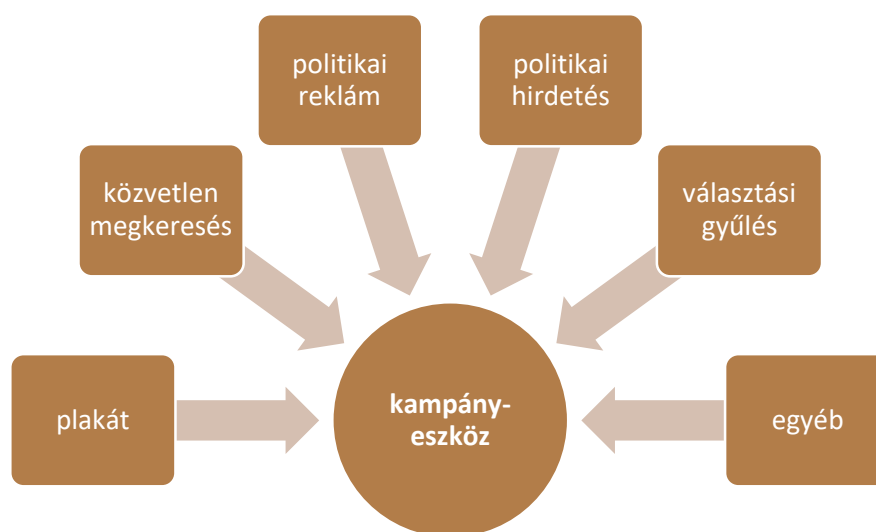
a kampány kezdete

A választási kampányidőszak 2014. augusztus 23-tól 2014. október 12-én 19.00 óráig tart. [Ve. 139. §] A választási kampányidőszak a szavazás napját megelőző 50. naptól a szavazás napján a szavazás befejezéséig tart. Az Alaptörvény IX. cikk (3) bekezdés értelmében a demokratikus közvélemény kialakulásához választási kampányidőszakban szükséges megfelelő tájékoztatás érdekében politikai reklám médiaszolgáltatásban kizárólag ellenérték nélkül, az esélyegyenlőséget biztosító, sarkalatos törvényben meghatározott feltételek mellett közölhető.

kampányeszköz

A **kampányeszköz** minden olyan eszköz, amely alkalmas a választói akarat befolyásolására vagy annak megkísérlésére, így különösen a plakát, jelölő szervezet vagy jelölt által történő közvetlen megkeresés, politikai reklám és politikai hirdetés, választási gyűlés. A **kampánytevékenység** a kampányeszközök kampányidőszakban történő felhasználása és minden egyéb kampányidőszakban folytatott tevékenység a választói akarat befolyásolása vagy ennek megkísérlése céljából. **Nem minősül választási kampánynak** a választási szervek tevékenysége, az állampolgárok - mint magánszemélyek - közötti személyes kommunikáció, függetlenül annak tartalmától és formájától. A szavazóhelyiséget magában foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteres távolságon belül - közterületen - választási kampánytevékenység a szavazás napján nem folytatható. A választópolgár a mozgóurna igényléséhez és a szavazóhelyiséghez való eljutásához más személy segítségét jogosult igénybe venni. Mozgóurna igénylésére és a szavazóhelyiséghez történő szállításra nyilvános felhívás nem tehető közzé, szavazóhelyiséghez történő szállításra autóbuszos személyszállítás nem végezhető.

9. számú ábra – Kampányeszközök

választási plakát

A **plakát** a választási falragasz, felirat, szórólap, vetített kép, embléma mérettől és hordozóanyagtól függetlenül. A kampányidőszakban a jelölő szervezetek és a jelöltek engedély és bejelentés nélkül készíthetnek plakátot. Plakát a kampányidőszakban korlátozás nélkül elhelyezhető. Épület falára, kerítésre plakátot elhelyezni kizárólag a tulajdonos, a bérlő, illetőleg - állami vagy önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan esetén - a vagyionkezelői jog gyakorlójának hozzájárulásával lehet. Egyes középületeken vagy a közterület meghatározott részén plakát, illetve óriásplakát **elhelyezését** a helyi önkormányzat, a fővárosban a fővárosi önkormányzat műemlékvédelmi, környezetvédelmi okból rendeletben megtilthatja. **Állami vagy önkormányzati hatóság elhelyezésére szolgáló épületen vagy azon belül plakátot elhelyezni tilos.** A választási kampányt szolgáló önálló hirdető-berendezés elhelyezésére, valamint az óriásplakátok vonatkozásában a közterület-használatról szóló jogszabályokat kell alkalmazni. A plakátot úgy kell elhelyezni, hogy az ne fedje más jelölt vagy jelölő szervezet plakátját, és károkozás nélkül eltávolítható legyen. A plakátot az, aki elhelyezte vagy akinek érdekében elhelyezték, a szavazást követő 30 napon belül köteles eltávolítani, vagy ennek elmaradása esetén az eltávolítás költségét viselni.

választási gyűlés

A **választási gyűlést** kampányidőszakban lehet tartani. A szavazás napján választási gyűlés nem tartható. A választási gyűlések nyilvánosak. A rend fenntartásáról a gyűlés szervezője gondoskodik. A választási kampány céljára az állami és önkormányzati költségvetési szervek a jelöltek, jelölő szervezetek számára azonos feltételekkel bocsáthatnak rendelkezésre helyiséget és egyéb szükséges berendezést. **Állami vagy önkormányzati hatóság elhelyezésére szolgáló épületben választási kampánytevékenységet folytatni, választási gyűlést tartani tilos, kivéve az ötszáznál kevesebb lakosú településen, feltéve, hogy más közösségi célú épület nem áll rendelkezésre.**

politikai reklám

Az országosan elérhető lineáris médiaszolgáltatást nyújtó médiaszolgáltató legkésőbb 2014. augusztus 23-án 16.00 óráig közli a Nemzeti Választási Bizottsággal, ha biztosítani kívánja politikai reklám közzétételének lehetőségét. [Ve. 147/F. § (1)-(2) bekezdés] A **politikai reklám** a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény szerint valamely párt, politikai mozgalom vagy a kormány népszerűsítését szolgáló vagy támogatására ösztönző, illetve azok nevét, célját, tevékenységét, jelszavát, emblémáját népszerűsítő, a reklámhoz hasonló módon megjelenő, illetve közzétett műsorszám. A **politikai tájékoztató műsorszám** az időtartama legalább kilencven százalékában a magyarországi és a nemzetközi politikai, vagy aktuális közéleti eseményeket elemzi, bemutatja, azokat értékeli, háttérüket feltárja, de hírműsorszámnak nem minősülő műsorszám. A **politikai hirdetés** az ellenérték fejében közzétett, valamely jelölő szervezet vagy független jelölt népszerűsítését szolgáló vagy támogatására ösztönző, illetve azok nevét, célját, tevékenységét, jelszavát, emblémáját népszerűsítő, sajtótermékben közzétett médiatartalom vagy filmszínházban közzétett audiovizuális tartalom. A médiaszolgáltató egyenlő feltételek mellett - különös tekintettel a politikai reklámok számára, megjelenési sorrendjére, időtartamára és az adásba kerülés időpontjára - teheti közzé a jelöltet, illetve listát állító jelölő szervezetek és a független jelöltek politikai reklámjait. Közös jelölt, illetve közös lista esetén a jelölő szervezetek együttesen jogosultak a politikai reklám megrendelésére. A politikai reklámhoz véleményt, értékelő magyarázatot fűzni

tilos. A politikai reklám közzétételéért a médiaszolgáltató ellenszolgáltatást nem kérhet, és nem fogadhat el. Az audiovizuális médiaszolgáltatásban közzétételre szánt politikai reklám megrendelője köteles a reklám feliratozásáról vagy jelnyelvi tolmácsolással való ellátásáról gondoskodni. A sajtótermékben közzétett **politikai hirdetésnek** azonnal felismerhetőnek és más médiatartalmaktól megkülönböztethetőnek kell lennie. Politikai hirdetést kizárólag olyan sajtótermék közölhet, amelynek hirdetési árjegyzékét az Állami Számvevőszék nyilvántartásba vette. Politikai hirdetés csak a nyilvántartásba vett árjegyzék által meghatározott ellenérték fejében közölhető. Magyarországon letelepedett kiadók sajtótermékei közül csak az közölhet politikai hirdetést, amely az Mttv. szerinti hatósági nyilvántartásban szerepel.

2/2014. NVB iránymutatás politikai hirdetés és politikai reklám közzétételéről

1. Sajtótermék politikai hirdetést kizárólag ellenérték fejében tehet közzé. A közzététel további feltétele, hogy a sajtótermék hirdetési szolgáltatásainak árjegyzéke az Állami Számvevőszék nyilvántartásában szerepeljen. Mindebből következik, hogy a bejelentési kötelezettségre vonatkozó határidő elmulasztása esetén politikai hirdetés közzétételére nincs lehetőség abban az esetben sem, ha a sajtótermék ingyenesen, ellenérték nélkül kívánja biztosítani a politikai hirdetés közzétételét.

2. Politikai hirdetés valamely jelölő szervezet vagy független jelölt népszerűsítését szolgáló vagy támogatására ösztönző, illetve azok nevét, célját, tevékenységét, jelszavát, emblémáját népszerűsítő médiatartalom. Politikai hirdetés közzététele megrendelés alapján lehetséges, melynek tartalmát a megrendelő határozza meg, azért a sajtótermék szerkesztői felelősséggel nem tartozik. Minden más médiatartalom, amelyért a sajtótermék szerkesztői felelősséggel tartozik, nem minősül politikai hirdetésnek.

3. A politikai reklám közzétételére vonatkozó általános szabályokat a Ve. 147. §-a, míg a közszolgálati médiaszolgáltatók lineáris médiaszolgáltatásaira és a nem közszolgálatinak minősülő médiaszolgáltatók országos lineáris médiaszolgáltatásaira vonatkozó, különös szabályokat a Ve. 147/A. § – 147/F. § szabályozza. Ennek megfelelően, a helyi és körzeti médiaszolgáltatókra a Ve. 147. §-ában lefektetett általános szabályok alkalmazandók, mely alapján azok kizárólag egyenlő feltételek mellett, ellenszolgáltatás nélkül tehetnek közzé politikai reklámot. A helyi és körzeti médiaszolgáltatókat politikai reklám közzétételére vonatkozó bejelentési kötelezettség nem terheli, és a fent hivatkozott jogszabályi rendelkezések betartása mellett időtartambeli és időszámbeli korlátozás nélkül közvetíthetnek politikai reklámot.

közszolgálati médiaszolgáltató

A **közszolgálati médiaszolgáltatók** lineáris médiaszolgáltatásukban a Nemzeti Választási Bizottság által kötelesek közzétenni az országos listát állító jelölő szervezetek politikai reklámjait. Annak a nyolc jelölő szervezetnek a politikai reklámjait kell közzétenni, amelyek országos összesítésben a legtöbb képviselő- és polgármester-jelöltet állították; a közös jelölteket és listákat a jelölés arányában kell figyelembe venni. A rendelkezésre álló műsoridő tartama az összes lista és az összes közszolgálati médiaszolgáltató tekintetében együttesen háromszáz perc. A jelölő szervezetek rendelkezésére álló időtartamot az egyes

pártlisták, illetve az egyes nemzetiségi listák között egyenlő arányban kell felosztani. A jelölő szervezet rendelkezésére álló időtartamot közszolgálati médiaszolgáltatóként egyenlő arányban kell felosztani. A politikai reklámot a közszolgálati médiaszolgáltató a legnagyobb éves átlagos közönségaránnyal bíró médiaszolgáltatásában teszi közzé. A közszolgálati médiaszolgáltató naponta három alkalommal, a 6-8, 12-14 és 18-20 óra között kezdődő időszavakban, megszakítás nélkül köteles biztosítani a politikai reklámok közzétételét. A politikai reklámok megjelenési sorrendjét az esélyegyenlőség biztosítása érdekében naponta változtatni kell. A közszolgálati médiaszolgáltató a jelölő szervezet által megjelölt napon és időszavban köteles a politikai reklámot közzétenni. A jelölő szervezet politikai reklám közzétételét egy időszavban naponta csak egyszer, legfeljebb egyperces időtartamban kérheti. A médiaszolgáltató abban az esetben köteles a politikai reklámot közzétenni, ha a jelölő szervezet legkésőbb a közzétételt megelőző második napon átadja az általa készített politikai reklámot.

**országos
kereskedelmi
médiaszolgáltató**

Az általános választást megelőző kampányidőszakban az **országosan elérhető lineáris médiaszolgáltatást nyújtó médiaszolgáltató** - a politikai reklám közlésére szolgáló országos lineáris médiaszolgáltatásának vagy médiaszolgáltatásainak megjelölésével - legkésőbb a választást megelőző ötvenedik napon közli a Nemzeti Választási Bizottsággal, ha biztosítani kívánja politikai reklám közzétételének lehetőségét. Amennyiben a határidőig nem nyilatkozik, politikai reklámot nem tehet közzé. A Nemzeti Választási Iroda a választások hivatalos honlapján a nyilatkozatot tett médiaszolgáltatót és a médiaszolgáltatások megnevezését, illetve a közzétételre biztosított időtartamot közzéteszi. A politikai reklámok közzétételére szánt, az egy médiaszolgáltatásra eső időtartamot a médiaszolgáltató határozza meg, de az nem lehet kevesebb, mint az egy közszolgálati médiaszolgáltatóra eső időtartam fele.

**közvetlen politikai
kampány**

A **választási kampányanyag** a választópolgár részére **közvetlen megkeresés** módszerével juttatható azzal, hogy egyéb adatai felhasználásához – mint mobiltelefonszám, elektronikus levélcím – a kifejezett hozzájárulása szükséges. A szavazóköri névjegyzék adatszolgáltatás adatait kizárólag közvetlen politikai kampány céljára lehet felhasználni.

**közvélemény-
kutatás**

A szavazás napján a **közvélemény-kutatást** végző személy abba az épületbe, amelyben a szavazóhelyiség van, nem léphet be, a választópolgárokat semmilyen módon nem zaklathatja, és csak az épületből kilépőket kérdezheti meg. Az ilyen módon készített **közvélemény-kutatás eredményét (exit poll) is csak a szavazás befejezése után szabad nyilvánosságra hozni**. A Ve. rendszerében – a törvény szövegéből egyértelműen következik, hogy – **a korlátozás kizárólag az ún. exit poll típusú kutatásokkal kapcsolatban áll fenn**, ugyanis ezeknek a kutatásoknak a felvétele során bizonyos korlátozások betartása szükséges, illetve az ilyen jellegű kutatások csupán a szavazás befejezése után, 19 órakor hozhatók nyilvánosságra. Ezt támasztja továbbá alá, hogy az Alkotmánybíróság az 1/2013. (I. 7.) AB határozatában alaptörvény-ellenesnek minősítette a Ve. olyan szövegváltozatát, amely a közvélemény-kutatások nyilvánosságra hozatalának általános tilalmáról rendelkezett volna. Tehát **a szavazás napján a szavazás napját megelőzően bármilyen módszerrel és a szavazás napján bármilyen, de nem exit poll módszerrel készített közvélemény-kutatás nyilvánosságra hozatalát lehetővé teszi**.

8/2014. NVB iránymutatás a szavazás befejezésének és lezárásának időpontjáról

2. A választási kampány a szavazás befejezéséig, azaz közép-európai idő szerint 19.00 óráig tart. Az *exit poll* közvélemény-kutatás eredménye a szavazás befejezését követően, azaz közép-európai idő szerint 19.00 óra után hozható nyilvánosságra. A választási irodák a választás nem hiteles eredményét tartalmazó tájékoztató adatokat azt követően hozhatják nyilvánosságra, hogy a szavazás valamennyi szavazóhelyiségben lezárásra került.

2014. augusztus 25. - választási értesítők kiküldése, ajánlóívek átadása

(-48. nap)

választási értesítő

Az értesítőt a választópolgár értesítési címére, ennek hiányában lakcímére 2014. augusztus 25-ig kell megküldeni. [Ve. 115. § (2) bekezdés]. A választópolgárt a Nemzeti Választási Iroda értesítő megküldésével tájékoztatja a szavazóköri névjegyzékbe vételéről. Az értesítőt a választópolgár értesítési címére, ennek hiányában lakcímére a szavazást megelőző negyvennyolcadik napig kell megküldeni. Az értesítő tartalmazza a választás megnevezését, a szavazás napját, a választókerületet, a szavazókört, a szavazóhelyiség címét, a szavazóhelyiség akadálymentességére vonatkozó információt, a választópolgár nevét, a választópolgár magyarországi lakcímét, a választópolgár születési idejét, a választópolgár születési nevét és a választással kapcsolatos tájékoztatást.

10. számú ábra – Választási értesítő

ÉRTESÍTŐ

a szavazóköri névjegyzékbe vételről

(születési idő)

(név)

(születési név)

(lakcím)

Tisztelt Választópolgár!

Tájékoztatom, hogy a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán

..... megye településen/

Budapest kerületben a(z) számú egyéni választókerületben¹ a(z) számú szavazókörben

szerepel a szavazóköri névjegyzékben.

A

szavazóhelyiség

címe:

.....

A szavazás ideje: év hó nap 6-19 óra között.

Szavazni csak **személyesen**, a fent megjelölt szavazóhelyiségben lehet. Tájékoztatom, hogy a szavazóhelyiség **akadálymentesített / nem akadálymentesített**.

A szavazás feltétele, hogy személyazonosságát igazolja a következő, magyar hatóság által kiállított **érvényes** igazolvány(ok) bemutatásával:

A) lakcímgazolvány és - személyazonosító igazolvány vagy
- **útleve**l vagy
- **vezetői engedély**

vagy

B) a lakcímet vagy a személyi azonosítót tartalmazó személyazonosító igazolvány

Érvényes okmányok bemutatása nélkül a választójog gyakorlására nincs lehetőség.

Az Európai Unió Magyarországon élő állampolgára - a lakcímgazolvány egyidejű felmutatásával - az állampolgársága szerinti tagállam hatósága által kibocsátott útlevelel vagy személyazonosító igazolvánnyal is igazolhatja személyazonosságát.

Ha napjáig tartózkodási helyet létesített, és annak érvényessége legalább a szavazás napjáig tart, **átjelentkezésre** irányuló kérelmet terjeszthet elő. Az átjelentkezéssel Ön a bejelentett tartózkodási helye szerinti szavazókörben szavazhat. A kérelemnek legkésőbb a szavazást megelőző második napon 16.00 óráig kell megérkeznie a helyi választási irodába.

Ha egészségi állapota vagy fogyatékosága, illetve fogva tartása miatt nem tud megjelenni a szavazóhelyiségben, mozgóurna iránti kérelmet nyújthat be. Csak abban az esetben szavazhat mozgóurnával, ha a mozgóurnát a lakóhelyének (illetve átjelentkezés esetén a tartózkodási helyének) megfelelő szavazókör területére kéri. A kérelmet a szavazást megelőzően a helyi választási irodához nyújthatja be legkésőbb 16.00 óráig. A szavazás napján 15.00 óráig a szavazatszámoló bizottságtól kérhet mozgóurnát.

A fogyatékosággal élő választópolgár kérheti, hogy választójoga gyakorlásának segítésére

- a szavazással kapcsolatos tudnivalókról **könnyen érthető** tájékoztatót kapjon,
- **Braille-írá**sos értesítőt kapjon,
- a szavazólap önálló kitöltéséhez **Braille-írá**sos sablont kapjon,
- **akadálymentesített szavazóhelyiségben** szavazhasson.

A jelölő szervezetek és a független jelöltek kérhetik, hogy a választási kampány céljára a választópolgárok nevét és lakcímét a választási iroda adja át részükre. Ha Ön nem szeretné, hogy a személyes adatai átadásra kerüljenek, az **adatkiadást megtilthatja**.

A fenti kérelmeket benyújthatja az interneten keresztül a Nemzeti Választási Iroda **honlapján** (www.valasztas.hu). A kérelem **levél** útján is eljuttatható a

lakóhelye szerinti helyi választási irodába (a mozgóurna iránti kérelmet arra a településre kell küldeni, ahol a névjegyzékben szerepel), ehhez a www.valasztas.hu honlapról tölthet le nyomtatványt. A lakóhelye vagy a bejelentett tartózkodási helye szerinti helyi választási irodában természetesen **személyes** ügyintézésre is van lehetősége. A mozgóurna iránti kérelem írásba foglalt meghatalmazással rendelkező megbízott útján is benyújtható.

A választással kapcsolatos további kérdéseire a www.valasztas.hu honlapon található választ, vagy a polgármesteri hivatalban működő választási irodától kérhet részletes tájékoztatást.

Helyi Választási Iroda

az igényelt
mennyiségű
ajánlóívek átadása

A választási iroda az igénylését követően haladéktalanul, de legkorábban 2014. augusztus 25-én adja át az igénylő részére az általa igényelt mennyiségű ajánlóívet. [Ve. 121. § (2) bekezdés] Az ajánlóíven a választási iroda feltünteti a jelöltként indulni szándékozó választópolgár nevét, a jelölő szervezet nevét vagy a független jelölés tényét, a választókerület megjelölését. Közös jelölt esetén az ajánlóíven a közös jelöltet állító valamennyi jelölő szervezet nevét fel kell tüntetni. A választási iroda az igénylését követően haladéktalanul, de legkorábban a szavazást megelőző negyvennyolcadik napon átadja az igénylő részére az általa igényelt mennyiségű ajánlóívet. A választási iroda valamennyi ajánlóívet sorszámmal, valamint hitelesítő bélyegzőlenyomattal lát el.

2014. augusztus 31. - választási bizottságok választott tagjainak megválasztása

(-42. nap)

területi választási
bizottság tagjainak
megválasztása

A területi választási bizottság három tagját és legalább két póttagot a fővárosi, megyei közgyűlés legkésőbb 2014. augusztus 31-én 16.00 óráig választja meg. [Ve. 21. §] A területi választási bizottság három tagját és legalább két póttagot a fővárosi, megyei közgyűlés a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának kitűzését követően, legkésőbb a szavazás napja előtti negyvenkettedik napon választja meg; személyükre a területi választási iroda vezetője tesz indítványt.

helyi választási
bizottság tagjainak
megválasztása

A helyi választási bizottság három – az egy szavazókörral rendelkező településen öt – tagját és legalább két póttagot a települési önkormányzat képviselő-testülete legkésőbb 2014. augusztus 31-én 16.00 óráig választja meg. [Ve. 23. §] A helyi választási bizottság három – az egy szavazókörral rendelkező településen öt – tagját és legalább két póttagot a települési önkormányzat képviselő-testülete a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának kitűzését követően, legkésőbb a szavazás napja előtti negyvenkettedik napon választja meg; személyükre a helyi választási iroda vezetője tesz indítványt.

2014. szeptember 8. – a jelöltek bejelentésének határideje

(-34. nap)

egyéni jelöltek bejelentése

Az egyéni listás és az egyéni választókerületi jelöltet, a polgármester-jelöltet és a főpolgármester-jelöltet legkésőbb 2014. szeptember 8-án 16.00 óráig kell bejelenteni. [Ve. 307/G. § (1) bekezdés]. Az egyéni listás és az egyéni választókerületi jelöltet, a polgármester-jelöltet és a főpolgármester-jelöltet legkésőbb a szavazást megelőző harmincnegyedik napon kell bejelenteni. Az egyéni listás és az egyéni választókerületi jelöltet, valamint a polgármester-jelöltet a helyi választási bizottság, a **főpolgármester-jelöltet a területi választási bizottság veszi nyilvántartásba.** A nemzetiségi jelöltnek arról is nyilatkoznia kell, hogy a nemzetiség képviselőjét vállalja, a nemzetiségi közösség nyelvét beszéli, kultúráját és hagyományait ismeri. A választási bizottság a jelöltek nyilvántartásában ellenőrzi, hogy a nemzetiségi jelöltként bejelentett jelölt a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, továbbá a nemzetiségi önkormányzati képviselők megelőző két általános választásán, valamint az azokat követő időközi választásokon nem volt más nemzetiség nemzetiségi jelöltje. Az Európai Unió más tagállama állampolgárának jelöltként történő bejelentéséhez csatolni kell a jelölt nyilatkozatát arról is, hogy az állampolgársága szerinti tagállamban nem áll olyan jogszabályi, bírósági vagy más hatósági rendelkezés hatálya alatt, amely szerint nem választható.

egyéni jelöltek sorrendjének sorsolása

A helyi választási bizottság és a területi választási bizottság a bejelentett jelöltek, illetve főpolgármester-jelöltek - annak a jelöltnek, illetve főpolgármester-jelöltnek a kivételével, amelynek nyilvántartásba vételét jogerősen elutasították - **sorrendjének sorsolását 2014. szeptember 8-án, 16.00 óra után végzi el.** [Ve. 160. § (2) bekezdés] A szavazólapon a jelöltek, illetve listák a választási bizottság által kisorsolt sorrendben szerepelnek. Ennek a mandátumkiosztás során is szerepe van. A választási bizottság a bejelentett jelöltek, illetve listák - annak a jelöltnek vagy listának a kivételével, amelynek nyilvántartásba vételét jogerősen elutasították - sorrendjének sorsolását a jelöltek, illetve listák bejelentésére rendelkezésre álló határnapon, 16 óra után végzi el.

egyéni jelöltek nyilvántartásba vétele

A jelöltet az ajánlóívek átadásával kell bejelenteni a nyilvántartásba vételére illetékes választási bizottságnál. A független jelöltként indulni szándékozó választópolgár, illetve a jelöltet állítani szándékozó jelölt szervezet a rendelkezésére bocsátott összes ajánlóívet köteles átadni a választási irodának a jelölt bejelentésére rendelkezésre álló határidőben. E kötelezettség elmulasztása esetén a jelölt nyilvántartásba vételére illetékes választási bizottság hivatalból eljárva bírságot szab ki. A bírság összege minden be nem nyújtott ajánlóív után tízezer forint. A választási iroda az ajánlásokat ellenőrzi. Az ajánlások ellenőrzése során meg kell vizsgálni a követelmények teljesülését, azonosítani kell az ajánló választópolgárt, meg kell állapítani, hogy rendelkezik-e választójoggal, továbbá meg kell állapítani, hogy az érvényes ajánlások száma eléri-e a jelöltséghez szükséges számot. Az ajánlás érvényes, ha

- az ajánló választópolgár a szavazást megelőző negyvennyolcadik nap és az ajánlóív benyújtásának napja közötti bármely időpontban jogosult volt jelöltet ajánlani a választókerületben,
- az ajánló választópolgár ajánlóíven feltüntetett adatai a központi névjegyzék adataival teljeskörűen megegyeznek,

- az ajánlás megfelel a követelményeknek.

Az ajánlások ellenőrzését a jelölt bejelentésétől számított három napon belül kell elvégezni. Az ajánlások tételes ellenőrzését nem kell tovább folytatni, ha bizonyossá válik, hogy az érvényes ajánlások száma eléri a jelöltséghez szükséges számot. Az ajánlások ellenőrzésének eredményéről a választási iroda tájékoztatja a jelölt nyilvántartásba vételére illetékes választási bizottságot. Az ajánlóíveket az illetékes választási iroda a szavazást követő kilencvenedik nap utáni munkanapon megsemmisíti.

a jelölt kiesése

A jelölt kiesik, ha a szavazás megkezdése előtt a jelölésről írásban lemond, a központi névjegyzékből törlésre kerül, a választhatóság jogát elveszíti, továbbá ha a választási bizottság a jelöltet állító jelölő szervezetet törli a jelölő szervezetek, jelöltek és listák nyilvántartásából. A kiesett jelölt nevét a jelölő szervezetek, jelöltek és listák nyilvántartásából, valamint az egyéni szavazólapokról törölni kell.

2014. szeptember 9. - listák bejelentésének határideje

(-33. nap)

listák bejelentése

A kompenzációs listát, a fővárosi kompenzációs listát és a megyei listát legkésőbb 2014. szeptember 9-én 16.00 óráig kell bejelenteni. [Ve. 307/I. § (1) bekezdés] A kompenzációs listát, a fővárosi kompenzációs listát és a megyei listát legkésőbb a szavazást megelőző harmincharmadik napon kell bejelenteni. A kompenzációs listát a helyi választási bizottság, a megyei listát, illetve a fővárosi kompenzációs listát a területi választási bizottság veszi nyilvántartásba. **A kompenzációs lista állításánál a jelölő szervezet - a lista nyilvántartásba vételéig bejelentett - egyéni választókerületi jelöltjeinek számát kell figyelembe venni,** kivéve azt a jelöltet, akinek nyilvántartásba vételét a helyi választási bizottság elutasította. A helyi választási bizottság törli a nyilvántartásból a kompenzációs listát, ha a jelölő szervezet jogerősen nyilvántartásba vett, valamint a bejelentett, de még jogerősen el nem bírált egyéni választókerületi jelöltjeinek száma együttesen nem éri el a törvényben foglalt minimumot. **A fővárosi kompenzációs lista állításánál a jelölő szervezet - a lista nyilvántartásba vételéig bejelentett – polgármester-jelöltjeinek számát kell figyelembe venni,** kivéve azt a polgármester-jelöltet, akinek nyilvántartásba vételét a helyi választási bizottság elutasította. A területi választási bizottság törli a nyilvántartásból a fővárosi kompenzációs listát, ha a jelölő szervezet jogerősen nyilvántartásba vett, valamint a bejelentett, de még jogerősen el nem bíralt polgármesterjelöltjeinek száma együttesen nem éri el a törvényben foglalt minimumot.

jelölés visszavonása

A jelölő szervezet a listát, illetve a listán szereplő jelölt jelölését legkésőbb 2014. szeptember 9-én 16.00 óráig vonhatja vissza. [Ve. 130. § (3) bekezdés] A jelölő szervezet a listát, illetve a listán szereplő jelölt jelölését legkésőbb **a lista bejelentésére rendelkezésre álló határidő utolsó napján visszavonhatja.** A visszavont lista helyett a jelölő szervezet új listát nem állíthat.

egyéni jelöltek sorrendjének sorsolása

A helyi választási bizottság és a területi választási bizottság a bejelentett listák – annak a listának a kivételével, amelynek nyilvántartásba vételét jogerősen elutasították – sorrendjének sorsolását 2014. szeptember 9-én, 16.00 óra után végzi el. [Ve. 160. § (2) bekezdés] A szavazólapon a jelöltek, illetve listák a választási bizottság által kisorsolt sorrendben szerepelnek. Ennek

a mandátumkiosztás során is szerepe van. A választási bizottság a bejelentett jelöltek, illetve listák - annak a jelöltnek vagy listának a kivételével, amelynek nyilvántartásba vételét jogerősen elutasították - sorrendjének sorsolását a jelöltek, illetve listák bejelentésére rendelkezésre álló határnapon, 16 óra után végzi el.

listák nyilvántartásba vétele

Az **illetékes választási bizottság** minden, a törvényes feltételeknek megfelelő **jelölő szervezetet, jelöltet, illetve listát** - legkésőbb a bejelentését követő negyedik napon - **nyilvántartásba vesz**. A választási iroda a bejelentett szervezet létezését és adatainak hitelességét a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában, a bejelentett jelölt adatait a központi névjegyzékben ellenőrzi. A választási bizottság visszautasítja a jelölő szervezet, a jelölt, illetve a lista nyilvántartásba vételét, ha bejelentése a törvényes feltételeknek nem felel meg. A **lista bejelentésének tartalmaznia kell** a listán állított valamennyi jelölt nevét, személyi azonosítóját, lakcímét, valamint nyilatkozatát arról, hogy a jelölést elfogadja, nincs olyan tisztsége, amely összeférhetetlen a képviselői megbízatással, illetve megválasztása esetén arról lemond. A listán legfeljebb háromszor annyi jelölt állítható, mint a listán megszerezhető mandátumok száma. A listán szereplő jelöltek sorrendjét a jelölő szervezet határozza meg. A listán szereplő jelöltek sorrendjét a lista bejelentése után nem lehet módosítani. Ha valamelyik jelölt a listáról kiesett, helyére a listán soron következő jelölt lép. A bejelentett listára új jelölt nem jelenthető be. A közös listával kapcsolatos jognyilatkozatot a közös listát állító jelölő szervezetek közösen teszik meg. A bejelentett és a nyilvántartásba vett jelölő szervezetek, jelöltek és listák közhiteles, elektronikus nyilvántartását - a 4. melléklet szerinti adattartalommal - a Nemzeti Választási Iroda vezeti. A nyilvántartás változásait a nyilvántartásba vevő vagy abból törölő választási bizottság mellett működő választási iroda vezeti át a nyilvántartáson. A jelöltek adatait a központi névjegyzék adatai alapján folyamatosan frissíteni kell. Ha a jelölt elveszíti a választhatóság jogát, ennek tényét a nyilvántartásból való törlése érdekében a választási iroda haladéktalanul jelzi a választási bizottságnak.

a lista kiesése

A **lista kiesik**, ha a jelölő szervezet a listát visszavonja, a szavazás megkezdése előtt a listán szereplő valamennyi jelölt kiesik, továbbá ha a választási bizottság a jelöltet állító jelölő szervezetet törli a jelölő szervezetek, jelöltek és listák nyilvántartásából. A kiesett listát a jelölő szervezetek, jelöltek és listák nyilvántartásából, valamint a szavazólapokról törölni kell.

2014. szeptember 22. - szavazatszámlláló bizottság tagjainak megválasztása

(-20. nap)

szavazatszámlláló bizottság tagjainak választása

A **szavazatszámlláló bizottság három tagját és szükséges számban póttagokat a települési önkormányzat képviselő-testülete az országgyűlési képviselők általános választásának kitűzését követően, legkésőbb a szavazás napja előtti huszadik napon választja meg**; személyükre a helyi választási iroda vezetője tesz indítványt. A szavazatszámlláló bizottság tagjait és a póttagokat települési szinten kell megválasztani. Az **egy szavazókörral rendelkező településen nem kell szavazatszámlláló bizottságot választani**. A kijelölt szavazókör szavazatszámlláló bizottságát a helyi választási iroda vezetője a póttagok közül a szükséges számban további tagokkal egészíti ki, ha - az átjelentkező választópolgárokra tekintettel - a szavazókör névjegyzékében

szereplő választópolgárok száma meghaladja a kilencszázat. A szavazatszámoló bizottság mellett a helyi választási iroda egy tagja jegyzőkönyvvezetőként működik.

2014. szeptember 26. - választási bizottságok delegált tagjainak bejelentése

(-16. nap)

választási
bizottság
megbízott
tagjainak
bejelentése

A választási bizottság megbízott tagját legkésőbb 2014. szeptember 26-án 16.00 óráig lehet bejelenteni. [Ve. 30. § (2) bekezdés] A választási bizottság megbízott tagját legkésőbb a szavazás napját megelőző tizenhatodik napon lehet bejelenteni. A választási bizottság megbízott tagját a választási bizottság elnökénél, a szavazatszámoló bizottság megbízott tagját a helyi választási iroda vezetőjénél kell bejelenteni. A bejelentés tartalmazza a megbízó nevét, a megbízott tag nevét, magyarországi lakcímét és személyi azonosítóját. A megbízott tag választójogát a választási iroda ellenőrzi. Ha a megbízás nem felel meg a törvényben foglalt feltételeknek, a választási bizottság elnöke a választási bizottság elé terjeszti az ügyet. A választási bizottság a bejelentéstől számított három napon belül határozattal dönt a megbízás elfogadásáról vagy visszautasításáról. A szavazatszámoló bizottság megbízott tagja esetében a helyi választási iroda vezetője határozattal visszautasítja a megbízást, ha az nem felel meg a törvényben foglalt feltételeknek. A választási bizottság tagja és póttagja a megválasztását vagy megbízását követő öt napon belül, a szavazatszámoló bizottság tagja és póttagja legkésőbb a szavazást megelőző második napon esküt vagy fogadalmat tesz. A választási bizottság tagja az eskü- vagy fogadalomtételt követően gyakorolhatja jogait.

2014. október 10. - átjelentkezési és mozgóurna kérelmek leadásának határideje

(-2. nap)

átjelentkezési
kérelmek
leadásának
határideje

Az átjelentkezésre irányuló kérelemnek legkésőbb 2014. október 10-én 16.00 óráig kell megérkeznie a helyi választási irodához. [Ve. 307/A. § (2) bekezdés] **Az átjelentkezésre irányuló kérelmet az a választópolgár nyújthatja be, akinek legkésőbb 2014. június 23-ig létesített tartózkodási helyének érvényessége legalább 2014. október 12-ig tart.** [Ve. 307/A. § (1) bekezdés] **Az átjelentkező választópolgár 2014. október 10-én 16.00 óráig visszavonhatja átjelentkezési kérelmét.** [Ve. 307/A. § (4) bekezdés] **A választópolgárt vissza kell venni a lakóhelye szerinti szavazókör névjegyzékébe, ha legkésőbb 2014. október 10-én tartózkodási helyét megszünteti.** [Ve. 307/B. § (2) bekezdés] Az átjelentkezésre irányuló kérelmet az a választópolgár nyújthatja be, akinek a választás kitűzését megelőzően legalább harminc nappal létesített tartózkodási helyének érvényessége legalább a szavazás napjáig tart. Az átjelentkezésre irányuló kérelemnek a választás kitűzését követően, legkésőbb a szavazást megelőző második napon kell megérkeznie a helyi választási irodához. Az átjelentkezésre irányuló kérelemnek tartalmaznia kell a választópolgár tartózkodási helyének címét. Az átjelentkező választópolgár legkésőbb a szavazást megelőző második napon visszavonhatja átjelentkezési kérelmét. A helyi választási iroda vezetője a kérelem alapján a választópolgárt törli a lakóhelye szerinti szavazókör névjegyzékéből, egyidejűleg felveszi a tartózkodási helye szerinti szavazókör névjegyzékébe. A

választópolgárt vissza kell venni a lakóhelye szerinti szavazókör névjegyzékébe, ha - legkésőbb a szavazást megelőző második napon - tartózkodási helyét megszünteti.

**mozgóurna igény
leadásának
határideje**

A választópolgár mozgóurna iránti kérelmének legkésőbb 2014. október 10-én 16.00 óráig kell megérkeznie ahhoz a helyi választási irodához, amelynek szavazóköri névjegyzékében szerepel vagy 2014. október 12-én, legkésőbb 15.00 óráig kell megérkeznie a szavazatszámoló bizottsághoz. [Ve. 103. § (2) bekezdés] A mozgóurna iránti kérelmet a helyi választási iroda legkésőbb 2014. október 10-én bírálja el. [Ve. 113. § (2) bekezdés] A mozgóurna iránti kérelmet a szavazóköri névjegyzékben szereplő, mozgásában egészségi állapota vagy fogyatékosága, illetve fogvatartása miatt gátolt választópolgár nyújthatja be. A mozgóurna iránti kérelemnek tartalmaznia kell választópolgár szavazókör területén lévő tartózkodási helyét, ahova a mozgóurna kivitelét kéri, ha az a magyarországi lakcímétől eltér, valamint a mozgóurna-igénylés okát. A helyi választási iroda a mozgóurnát igénylő választópolgárt felveszi a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe. A szavazatszámoló bizottság a mozgóurnát igénylő választópolgárt felveszi a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe, és törli a kinyomtatott szavazóköri névjegyzékből. A mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékéből törölni kell azt, akit a szavazóköri névjegyzékből törölnek.

1. számú ábra – Átjelentkezési kérelem

ÁTJELENTKEZÉssel TÖRTÉNŐ SZAVAZÁSSAL KAPCSOLATOS KÉRELEM		61
a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők választására		
A választópolgár személyes adatai		
Kérjük, hogy adatait a magyar hatóság által kiállított okiratában szereplő adatokkal egyezően adja meg!		
1. Családi név és utónév:	☐	☐
2. Születési családi név és utónév:	☐	☐
3. Születési hely:	Ország: ☐	Település: ☐ Kerület: ☐
4. Anyja születési családi- és utóneve:	☐	☐
5. Személyi azonosító	☐	☐
Átjelentkezési kérelem (K.) / Átjelentkezés törlése (T.)		
K. ☒ A fent megnevezett választáson a bejelentett tartózkodási helyem szerinti szavazókörben kívánok szavazni. Bejelentett tartózkodási helyem címe: Irányítószám: ☐ Település: ☐ kerület: ☐ Községi név: ☐ Községi jellege (utca, út, tér stb.): ☐ Házszám: ☐ épület: ☐ lépcsőház: ☐ szint: ☐ ajtó: ☐		
T. ☒ Korábbi átjelentkezési kérelmemet visszavonom, a fent megnevezett választáson a lakóhelyem szerinti szavazókörben kívánok szavazni.		
Értesítés a választási iroda döntéséről		
Kérem, hogy a választási iroda lakcímem mellett az alábbi elérhetőségeimen is tájékoztasson a kérelem elbírálásáról:		
A.	☒	E-mail cím: ☐
B.	☒	Faxszám: ☐
C.	☒	Postacím: Irányítószám: ☐ Település: ☐ kerület: ☐ Községi név: ☐ Községi jellege (utca, út, tér stb.): ☐ Házszám: ☐ épület: ☐ lépcsőház: ☐ szint: ☐ ajtó: ☐
Kelt: , ☐ ☐ ☐		
..... alírási		

a névjegyzék
lezárása

A 2014. október 10-én 16.00 óráig bekövetkező változások átvezetését követően a Nemzeti Választási Iroda a szavazóköri névjegyzéket és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét lezárja. [Ve. 106. § (1) bekezdés]

2014. október 11. - lezárt szavazóköri és mozgóurna névjegyzék

(-1. nap)

szavazóköri és
mozgóurna
névjegyzék
kinyomtatása

A helyi választási iroda - vagy megbízása alapján a területi választási iroda - a lezárt szavazóköri névjegyzéket és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét legkésőbb 2014. október 11-én kinyomtatja. [Ve. 106. § (2) bekezdés] A szavazást megelőző második napon 16 óráig bekövetkező változások átvezetését követően a Nemzeti Választási Iroda a szavazóköri névjegyzéket és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét lezárja. A helyi választási iroda - vagy megbízása alapján a területi választási iroda - a lezárt szavazóköri névjegyzéket és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét legkésőbb a szavazást megelőző napon kinyomtatja. A helyi választási iroda vezetője a kinyomtatott szavazóköri névjegyzéket és mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét hitelesíti. A kinyomtatott szavazóköri névjegyzék nem tartalmazza a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékében szereplő választópolgárok adatait. A kinyomtatott szavazóköri névjegyzéken és a mozgóurnát igénylő választópolgárok kinyomtatott jegyzékén nem vezethető át változás.

névjegyzék,
szavazólapok,
kellékek átadása

A helyi választási iroda a szavazóköri névjegyzéket, a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét, a szavazólapokat és a szavazáshoz szükséges egyéb kellékeket 2014. október 11-én adja át a szavazatszámlláló bizottság elnökének. [Ve. 164. § (1) bekezdés] Az iratok és kellékek őrzését a szavazás napjáig a helyi választási iroda biztosítja.

2014. október 12. - a szavazás napja, a kampány vége

(a szavazás napja)

szavazás

A szavazóhelyiségben szavazni 2014. október 12-én 6.00 órától 19.00 óráig lehet. [Ve. 169. §] A választópolgár a lakcíme szerinti szavazókörben szavazhat a szavazóhelyiségben vagy mozgóurnával. A szavazóhelyiségben szavazni a szavazás napján 6 órától 19 óráig lehet. **Érvényesen szavazni** csak a hivatalos szavazólapon szereplő jelöltre, listára lehet. Érvényesen szavazni a jelölt neve melletti, illetve lista neve feletti körbe tollal írt két, egymást metsző vonallal lehet. **A 19 órakor sorban álló választópolgárok még szavazhatnak.** Ezután a szavazatszámlláló bizottság a szavazást lezárja.

8/2014. NVB iránymutatás a szavazás befejezésének és lezárásának időpontjáról

1. A szavazás befejezése a szavazásra rendelkezésre álló időtartam leteltének időpontja (helyi idő szerint 19.00 óra, illetve azokon a külképviseleteken, ahol az időeltolódás a közép-európai időhöz képest -1 vagy -2 óra, a közép-európai idő szerint 19.00 óra). A szavazás lezárása azt az időpontot jelöli, amikor a

szavazatszámoló bizottság, illetve a külképviseleti választási iroda ténylegesen lezárja a szavazást. Ez az időpont a szavazás **befejezésének időpontjától akkor térhet el, ha a szavazás befejezésekor még sorban álló választópolgárok szavazása miatt a szavazás lezárására annál későbbi időpontban kerül sor.**

2. A választási kampány a szavazás befejezéséig, azaz közép-európai idő szerint 19.00 óráig tart. Az **exit poll közvélemény-kutatás eredménye a szavazás befejezését követően, azaz közép-európai idő szerint 19.00 óra után hozható nyilvánosságra.** A választási irodák a választás nem hiteles eredményét tartalmazó tájékoztató adatokat azt követően hozhatják nyilvánosságra, hogy a szavazás valamennyi szavazóhelyiségben lezárásra került.

szavazatszámoló bizottság feladata

A szavazatszámoló bizottság az urnák állapotát, valamint azt, hogy azok üresek, az **elsőként szavazó választópolgárral együtt** - aki a szavazatszámoló bizottság tagja és a jegyzőkönyvvezető nem lehet - **a szavazás megkezdése előtt megvizsgálja.** Az urnákat az elsőként szavazó választópolgár jelenlétében úgy kell lezárni, hogy azokból - az urna szétszedése nélkül - ne lehessen szavazólapot eltávolítani. Ezt követően a szavazatszámoló bizottság jelen levő tagjai és az elsőként szavazó választópolgár a szavazóköri jegyzőkönyvön aláírásával tanúsítja, hogy az urnák lezárásukkor üresek, továbbá az urnák szabályszerű lezárását. **A szavazás megkezdésétől a szavazás lezárásáig a szavazatszámoló bizottság, a jegyzőkönyvvezető, a médiatartalomszolgáltató képviselője, valamint a nemzetközi megfigyelő tartózkodhat a szavazóhelyiségben.** Ha a szavazás napján a szavazatszámoló bizottság szavazóhelyiségben jelen lévő tagjainak a száma három alá csökken, vagy a szavazás a választás szabadságát vagy titkosságát, illetve a választás lebonyolítását veszélyeztető esemény miatt lehetetlenné válik, a szavazást a szavazatszámoló bizottság jelen lévő tagjai azonnal felfüggesztik, az urnát, továbbá az iratokat zárolják, és a felfüggesztés tényéről a helyi választási iroda vezetőjét a szavazás törvényes folytatásának biztosítása érdekében haladéktalanul értesítik. A szavazatszámoló bizottság tagjai a szavazóhelyiségben csak a **hivatalosan elhelyezett tollat** használhatják. A szavazatszámoló bizottság tagjai a szavazás időtartama alatt - a hivatalos választási iratok és toll kivételével - nem használhatnak adatrögzítésre vagy adattovábbításra alkalmas eszközt a szavazóhelyiségben. A választási iratok, egyéb kellékek elhelyezését követően a szavazás megkezdéséig a szavazatszámoló bizottság és a választási iroda tagjai, valamint a nemzetközi megfigyelő tartózkodhat a szavazóhelyiségben. Ehhez kapcsolódik, hogy **az iratok és kellékek őrzését 2014. október 12-ig a helyi választási iroda biztosítja.** [Ve. 164. § (2) bekezdés]

szavazás szavazóhelyiségben

A szavazóhelyiségben **az a választópolgár szavazhat, aki a kinyomtatott szavazóköri névjegyzékben szerepel.** A választópolgár a választójoga gyakorlásához **szükséges ideig tartózkodhat a szavazóhelyiségben.** A szavazóhelyiséget a szavazás ideje alatt nem lehet bezárni, és a szavazást nem lehet meghosszabbítani vagy - rendkívüli, a választás szabadságát vagy titkosságát, illetve a választás lebonyolítását veszélyeztető esemény kivételével - felfüggeszteni. A választópolgár **igazolja személyazonosságát,** valamint lakcímét vagy személyi azonosítóját. A szavazatszámoló bizottság megállapítja,

hogy a polgár szerepel-e a kinyomtatott szavazóköri névjegyzékben. A **szavazatszámlláló bizottság visszautasítja azt a választópolgárt, aki**

- nem tudja személyazonosságát és lakcímét vagy személyi azonosítóját igazolni,
- nem szerepel a kinyomtatott szavazóköri névjegyzékben,
- már szavazott,
- megtagadja a szavazólap átvételének igazolását.

A visszautasított választópolgárokról a jegyzőkönyvvezető külön jegyzéket vezet, a visszautasítást a szavazatszámlláló bizottság nem foglalja határozatba. **Ha a szavazásnak nincs akadálya, a szavazatszámlláló bizottság a szavazóköri névjegyzék alapján a választópolgár részére átadja a szavazólapot,** amelyet a választópolgár jelenlétében a bal felső sarkában bélyegzőlenyomattal lát el, valamint a szavazólap elhelyezésére szolgáló borítékot. A szavazatszámlláló bizottság szükség esetén - a választópolgár befolyásolása nélkül - megmagyarázza a szavazás módját. A szavazólap átvételét a választópolgár a kinyomtatott szavazóköri névjegyzéken saját kezű aláírásával igazolja. Az írásképtelen választópolgár helyett - e tény feltüntetésével - a szavazatszámlláló bizottság két tagja írja alá a névjegyzéket. A **szavazólap kitöltésére** szavazófülke áll a választópolgár rendelkezésére. A szavazófülke igénybevételére a szavazatszámlláló bizottság felhívja a választópolgárt, de arra nem kötelezheti. **A szavazólap kitöltésének ideje alatt csak a szavazó választópolgár tartózkodhat a szavazófülkében.** A választópolgár a szavazóhelyiségben tartózkodásának időtartama alatt semmilyen módon nem akadályozhat más választópolgárt a titkos szavazásra vonatkozó joga gyakorlásában. Az a választópolgár, **aki nem tud olvasni,** illetve akit testi fogyatékossága vagy egyéb ok akadályoz a szavazásban, általa választott segítő - ennek hiányában a szavazatszámlláló bizottság két tagjának együttes - segítségét igénybe veheti. A **látássérült választópolgár** Braille-írással ellátott szavazóablont vehet igénybe a szavazás segítése céljából. **Ha a választópolgár** a szavazólap urnába történő helyezése előtt **jelzi, hogy a szavazólap kitöltését elrontotta,** a rontott szavazólapot a szavazatszámlláló bizottság bevonja, egy külön e célra szolgáló borítékba helyezi, és a rontott szavazólap helyett új szavazólapot ad ki. **A választópolgár a szavazólapot borítékba helyezheti és az urnába dobja.**

szavazás
mozgóurnával

A **választópolgár mozgóurna iránti kérelmének** 2014. október 12-én, legkésőbb 15.00 óráig kell megérkeznie a szavazatszámlláló bizottsághoz. [Ve. 103. § (2) bekezdés] A **mozgóurnát a szavazatszámlláló bizottság két tagja viszi ki** - a szavazókör területén belül - a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékében szereplő választópolgárhoz. Az esetleges rontott szavazólapok kicserélése érdekében a mozgóurnás szavazáshoz a választópolgárok számánál legfeljebb tízzel több szavazólapot visz ki a szavazatszámlláló bizottság két tagja. A mozgóurnás szavazáshoz a szavazólapot előzetesen, a szavazóhelyiségben bélyegzőlenyomattal látja el a szavazatszámlláló bizottság. A mozgóurnás szavazást úgy kell megszervezni, hogy a **szavazatszámlláló bizottság tagjai 19 óráig visszaérjenek a szavazóhelyiségbe** a mozgóurnával. Szavazófülke helyett a szavazás **titkosságát garantáló körülményeket** kell a választópolgár számára biztosítani. A szavazatszámlláló bizottság a mozgóurnába ellenőrző lapot helyez, amely tartalmazza az ellenőrző lap elhelyezésének időpontját,

valamint a szavazatszámoló bizottság jelen levő tagjainak és az elsőként szavazó választópolgárnak az aláírását.

szavazólap

Külön szavazólap szolgál az egyéni listás, az egyéni választókerületi, a polgármester-, a megyei listás és a főpolgármester-választásra. Ha az egyéni szavazólapon két vagy több azonos nevű választópolgár szerepelne jelöltként, e jelölteket a születési évük - nevük után, zárójelben való - feltüntetésével kell megkülönböztetni. Ha két, azonos nevű, ugyanazon jelölő szervezet által állított vagy független jelölt azonos évben született, e jelölteket a lakcímük szerinti település, ha az is azonos foglalkozásuk nevük után, zárójelben való feltüntetésével kell megkülönböztetni a szavazólapon. Közös jelölt, illetve lista esetén a szavazólap a jelölt, illetve lista állításában részt vevő valamennyi jelölő szervezet nevét tartalmazza. A szavazólapon fel kell tüntetni a jelölő szervezet rövidített nevét, illetve jelképének szürkeárnyalatos képét is, ha azt a jelölő szervezet a szavazólap adattartalmának jóváhagyását megelőzően kéri. A több utónévvel rendelkező jelölt kérheti, hogy a szavazólap csak az egyik utónevét tartalmazza. A jelölt kérheti, hogy a szavazólap a nevének részét képező „dr.” megjelölést ne tartalmazza. A szavazólapon a jelöltek, jelölő szervezetek adatait nagybetűvel, azonos betűtípussal és betűméretben kell feltüntetni. A jelölő szervezet jelképét húsz milliméter magas és negyven milliméter széles területen kell elhelyezni a szavazólapon. Ha a közös jelölt, illetve lista állításában részt vevő jelölő szervezetek több jelkép feltüntetését kérik a szavazólapon, azokat együttesen kell a húsz milliméter magas és negyven milliméter széles területen elhelyezni.

esélyegyenlőség érvényesítése a szavazólapon

A szavazólapon **a jelöltek, illetve listák a választási bizottság által kisorsolt sorrendben szerepelnek.** Ennek a mandátumkiosztás során is szerepe van. A választási bizottság a bejelentett jelöltek, illetve listák - annak a jelöltnek vagy listának a kivételével, amelynek nyilvántartásba vételét jogerősen elutasították - sorrendjének sorsolását a jelöltek, illetve listák bejelentésére rendelkezésre álló határnapon, 16 óra után végzi el. Ha a sorsolást követően valamely jelöltet vagy listát nem vesznek nyilvántartásba, vagy abból törölnek, a szavazólapon szereplő jelöltek, illetve listák egymáshoz viszonyított sorrendje nem változik. A szavazólapon a jelölteket, listákat folyamatos sorszámozással ellátva kell feltüntetni.

szavazatszámolás

A szavazóhelyiségben és a mozgóurnába leadott szavazatokat a szavazatszámoló bizottság a szavazás lezárását követően haladéktalanul megszámlálja. A szavazatszámoló bizottság először megszámlálja a fel nem használt, valamint a rontott szavazólapokat, és azokat külön-külön csomagolja. A szavazatszámoló bizottság a szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzéke alapján megállapítja a szavazáson megjelent választópolgárok számát. A szavazatszámolás során a szavazatszámoló bizottság, a jegyzőkönyvvezető, a médiatartalom-szolgáltató képviselője, valamint a nemzetközi megfigyelő tartózkodhat a szavazóhelyiségben. A szavazatszámoló bizottság az urna felbontása előtt ellenőrzi az urna sértetlenségét, és felbontja az urnát. Ha a mozgóurnában nem található az ellenőrző lap, a mozgóurnában lévő valamennyi szavazólap érvénytelen. Ebben az esetben e szavazólapokat meg kell számlálni és külön kell csomagolni. **Érvénytelen a szavazólap,** amely nincs ellátva a hivatalos bélyegzőlenyomattal,

a törvényben meghatározottnál több szavazatot tartalmaz, vagy nem tartalmaz érvényes szavazatot. **Érvénytelen az a szavazat**, amelyet nem megfelelően (tollal írt két, egymást metsző vonal) szerint adtak le, kiesett jelöltre, listára adtak le. A szavazat érvényességét - ha az egyéb feltételeknek megfelel - nem érinti, ha a szavazólapon érvénytelen szavazat is szerepel, vagy ha a szavazólapon bármilyen megjegyzést tettek, például a jelöltek, listák sorrendjét megváltoztatták, a jelölt nevét, listát kihúzták, nevet, listát hozzáírtak. **Az érvényes szavazatokat jelöltenként, illetve listánként külön-külön meg kell számolni, majd el kell végezni a szavazólapok csomagolását.** A csomagra rá kell írni az érvényes szavazatok jelöltenkénti, illetve listánkénti számát. **A szavazólapokat, illetve a szavazatokat legalább kétszer meg kell számlálni.** Az ismételt számlálást addig kell folytatni, amíg annak eredménye valamely megelőző számlálás eredményével azonos nem lesz. Ha az urnákban talált, hivatalos bélyegzőlenyomattal ellátott szavazólapok száma meghaladja a szavazáson megjelent választópolgárok számát, a szavazatszámláló bizottság a jelöltekre, illetve listákra leadott szavazatok közül jelöltenként, illetve listánként a többletnek megfelelő számú szavazatot érvénytelennek nyilvánít.

az eredmény megállapítása

A **szavazatszámláló bizottság** a szavazatok megszámlálását követően **megállapítja a választás szavazóköri eredményét. A választási bizottság megállapítja a választás eredményét.** A listás szavazás eredményének megállapításakor a listák sorrendjét a sorsolás eredménye szerint kell figyelembe venni. A **helyi választási bizottság** a szavazóköri jegyzőkönyvek alapján összesíti a polgármester-választás, valamint az egyéni listás választás vagy az egyéni választókerületi választás szavazóköri eredményeit, és megállapítja a választás eredményét. A **helyi választási bizottság** az egyéni választókerületi választás eredményéről kiállított, jogerős jegyzőkönyvek alapján megállapítja a kompenzációs listás választás eredményét. A **megyei önkormányzati és a főpolgármester-választás** eredményéről kiállított szavazóköri jegyzőkönyv egy példányát a helyi választási iroda legkésőbb a szavazást követő napon 10 óráig a területi választási irodához szállítja. A **területi választási bizottság** a szavazóköri jegyzőkönyvek alapján megállapítja a megyei önkormányzati és a főpolgármester-választás eredményét. A **fővárosi kerületi polgármester-választás** eredményéről a helyi választási bizottság által kiállított jegyzőkönyv egy példányát a helyi választási iroda annak jogerőssé válását követő napon 10 óráig a területi választási irodához szállítja. A területi választási bizottság a fővárosi kerületek polgármester-választásának eredményéről kiállított jogerős jegyzőkönyvek alapján megállapítja a fővárosi kompenzációs listás választás eredményét.

jegyzőkönyv

A szavazóköri, valamint a választási eredményről jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvet két példányban kell kiállítani, melyeket a választási bizottság jelen levő tagjai aláírnak. A szavazatszámláló bizottság a jegyzőkönyveket, választási iratokat, nyomtatványokat és szavazólapokat - a szavazatszámlálás befejezését és a jegyzőkönyvek kitöltését követően haladéktalanul - a helyi választási irodához szállítja, amely a szavazóköri jegyzőkönyv adattartalmát a szavazatösszesítő informatikai rendszerben rögzíti. A jegyzőkönyv egy példánya az illetékes választási irodában a szavazást követő három napon belül megtekinthető. A szavazólapokat a helyi választási irodában kell elhelyezni, és kilencven napig meg kell őrizni úgy, hogy illetéktelen személyek részére ne váljanak hozzáférhetővé. A választás eredményével

összefüggő büntetőeljárás esetén az érintett szavazólapokat az ügy jogerős lezárásáig kell megőrizni. **A szavazást követő kilencvenedik nap utáni munkanapon a választási iratokat - a jegyzőkönyvek kivételével - meg kell semmisíteni.** A jegyzőkönyvek első példányát kilencven nap elteltével a Magyar Nemzeti Levéltárnak át kell adni.

szavazókör

2014. október 12-ig nem lehet szavazókör határát és sorszámát, továbbá település határát és elnevezését, utcanevet, házszámot és - ha az érintett ingatlan lakcímnnyilvántartás szerinti címe annak helyrajzi száma - helyrajzi számot megváltoztatni. [Ve. 79. § (2) bekezdés] A szavazókörök kialakítását érintő változásokat a helyi választási iroda vezetője folyamatosan figyelemmel kíséri, és szükség esetén módosítja a szavazóköri beosztást. A választás kitűzésétől a szavazás napjáig nem lehet szavazókör határát és sorszámát, továbbá település határát és elnevezését, utcanevet, házszámot és - ha az érintett ingatlan lakcímnnyilvántartás szerinti címe annak helyrajzi száma - helyrajzi számot megváltoztatni.

kampánykorlátozás és a kampány vége

A választási kampányidőszak 2014. augusztus 23-tól 2014. október 12-én 19.00 óráig tart. [Ve. 139. §] A választási kampányidőszak a szavazás napját megelőző 50. naptól a szavazás napján a szavazás befejezéséig tart. **A szavazóhelyiséget magában foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteres távolságon belül - közterületen - választási kampánytevékenység 2014. október 12-én nem folytatható.** [Ve. 143. §] **2014. október 12-én választási gyűlés nem tartható.** [Ve. 145. § (1) bekezdés] **2014. október 12-én politikai reklámot nem lehet közzétenni.** [Ve. 147. § (4a) bekezdés] **A közvélemény-kutatást végző személy abba az épületbe, amelyben a szavazóhelyiség van, 2014. október 12-én nem léphet be. Az épületből kilépők megkérdezésével készített közvélemény-kutatás eredményét (exit poll) csak 2014. október 12-én 19.00 óra után szabad nyilvánosságra hozni.** [Ve. 150. §]

11/2014. NVB iránymutatás a relatív területi kampánytilalom szabályainak értelmezéséről

1. Az új Ve. megszüntette a klasszikus értelemben vett kampánycsend intézményét, azonban tiltja a szavazás napján a szavazóhelyiséget magába foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteren belül közterületen a kampánytevékenység folytatását. (Relatív területi kampánytilalom) Ez a relatív területi kampánytilalom – különös tekintettel a Ve. más rendelkezéseivel való összehasonlításra – az aktív kampánytevékenység folytatására vonatkozik, melynek alapján a közterületen korábban jogszerűen elhelyezett plakátokat nem kell eltávolítani.

*2. A Ve. 143. §-ában foglalt relatív területi kampánytilalom sérelmét valósítja meg, ha valamely jelölt vagy jelölő szervezet népszerűsítése érdekében bárki olyan tevékenységet folytat, mely miatt a szavazóhelyiséget magába foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteren belül, illetve magában a szavazóhelyiségben a választói akarat befolyásolására alkalmas **tartalom hallható vagy látható.** A jogsértés ténye*

akkor is megvalósul, ha a berendezés vagy jármű, melyből a választói akarat befolyásolására alkalmas tartalmat sugározzák vagy vetítik, a szavazóhelyiséget magába foglaló épület bejáratától számított 150 méteren kívül helyezkedik el.

3. **Nem jelenti önmagában a relatív területi kampánytilalom sérelmét, ha az a jármű, melyre a kampányidőszakban jelölt vagy jelölő szervezet népszerűsítésére szolgáló, a Ve. 144. §-a szerinti plakátot helyeztek el, a szavazás napján keresztülhalad a szavazóhelyiséget magába foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteres területen.** A Ve. 143. §-a rendelkezésének sérelmét jelenti azonban, ha az e pontban nevesített jármű várakozik a szavazóhelyiséget magába foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteren belül, vagy az áthaladása folyamatos vagy rendszeres. Ez utóbbi értelmezés nem vonatkozik a menetrend szerinti szállítást végző járművekre, különös tekintettel a kötött pályás eszközökre.

4. A **pártatlanság követelményének** érvényesítése megköveteli, hogy a választási szervek tagjai a relatív területi kampánytilalom időbeli és területi szabályaira is figyelemmel, a szavazás napján jelöltet, jelölő szervezetet népszerűsítő, ahhoz köthető szimbólumokat **ne használjanak**, ilyeneket ne osztogassanak, ruházatukon ne viseljenek. Sérti továbbá az említett követelményt, ha a választási szervek tagjai a jelölt, jelölő szervezet szimbólumát a választási szervek hivatalos helyiségeiben, így különösen a szavazóhelyiségekben használják, illetve jelölő szervezethez köthető ruházatot (egyenruhát) viselnek ott. A választási szervek hivatalos helyiségeiben – így különösen a szavazóhelyiségekben –, azonban nem tilos azoknak a jelképeknek, zászlóknak a kitűzése, használata, amelyeket a Magyarország címerének és zászlajának használatáról, valamint állami kitüntetéseiről szóló 2011. évi CCII. törvény (a továbbiakban: Jelképtv.) alapján az állami és a helyi önkormányzati szervek középületeire állandó jelleggel ki kell tűzni, illetőleg fel kell vonni.

5. Nem minősül kampánytevékenységnek és ezért **nem ütközik a relatív területi kampánytilalom** Ve.-ben foglalt szabályába a választási szerveknek a választójog gyakorlásával, illetve a választási eljárási cselekményekkel kapcsolatos **információk közlésére vonatkozó tevékenysége**, amelyek a választópolgárok tárgyilagos tájékoztatását biztosítják.

6. A Ve. 143. §-ában foglalt korlátozás általános szabály, mely nem szűkíthető egy adott választással kapcsolatos kampánytevékenység tilalmára. Amennyiben két vagy több különböző választás eljárása ugyanazon időszakban zajlik, **a tilalom általánosan vonatkozik valamennyi választási eljárásra.**

7. A Ve. relatív területi kampánytilalomra vonatkozó szabályából és a Ve. más rendelkezéseiből egyértelműen következik, hogy a szavazás napján kampánytevékenységet nem csak közterületen, a szavazóhelyiséget magába foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteres távolságon belül, hanem a szavazóhelyiség elhelyezésére szolgáló épületben és a szavazóhelyiségben sem lehet folytatni. **A külföldi állam közterülete nem tartozik a magyar joghatóság alá**, ezért a Ve. 143. §-ában szabályozott, relatív területi kampánytilalom a külképviseleti szavazás tekintetében kizárólag a külképviseletre, vagy a külképviselet által biztosított egyéb helyiségre és az azokban elhelyezett szavazóhelyiségre vonatkozik.

3/2014. NVB iránymutatás a szavazás napján történő autóbusszos személyszállítás egyes kérdéseiről

1. A jogszabályi rendelkezés alapján a választási iroda sem jogosult a szavazóhelyiséghez történő szállításra nyilvános felhívást közzétenni. A hivatkozott tilalomba ütközik továbbá, ha a választási iroda a választópolgárokat a szavazóhelyiséghez való eljutásuk érdekében autóbusszal szállítja. Tekintettel arra, hogy sem a Ve., sem más, a választásra irányadó jogszabály nem határoz meg olyan feladatot, mely alapján a választási irodák jogosultak lennének a választópolgárokat – bármely oknál fogva – a szavazás napján a szavazóhelyiséghez való eljutásuk érdekében autóbusszal szállítani, ilyen jellegű feladat ellátására nemcsak feladat- és hatáskörrel nem rendelkeznek, de az a Ve. 143/A. § (2) bekezdésében foglalt tilalom alapján jogsértő is.

2. A szabad döntésen alapuló joggyakorlás elősegítése érdekében azon választópolgárok részére, akik a szavazás napján élni kívánnak az Alaptörvényben biztosított alkotmányos jogukkal, de mozgásukban egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, fogvatartásuk miatt vagy egyéb oknál fogva (pl. külterületen él, nem áll rendelkezésre személyszállítási szolgáltatás) vannak gátolva, jogszabály a mozgóurnával történő szavazás lehetőségét, míg utóbbi esetben más személy segítségének az igénybevételét biztosítja.

**kampánycélra
kiadott adatok
megsemmisítésének
határideje**

A szavazóköri névjegyzékből a jelölt vagy a listát állító jelölő szervezet kérésére történő adatszolgáltatás adatait a nyilvántartásba vett jelöltnek és listát állító jelölő szervezetnek legkésőbb 2014. október 12-én 16.00 óráig kell megsemmisítenie, és az erről készült jegyzőkönyvet három napon belül, 2014. október 12-én történő megsemmisítés esetén 2014. október 15-én 16.00 óráig át kell adnia az adatszolgáltatást teljesítő választási irodának. [Ve. 155. § (2) bekezdés]

2014. október 13. – a szavazatszámoló bizottság tagjai mentesülnek a munkavégzés alól

(a szavazást követő nap)

**munkavégzés alóli
mentesülés**

A szavazatszámoló bizottság, valamint az egy szavazókörrel rendelkező településen a helyi választási bizottság tagjai 2014. október 13-án mentesülnek a jogszabályban előírt munkavégzési kötelezettség alól. [Ve. 15. § (1) bekezdés] A munkáltató a választási szerv tagját megillető bér és járulékai megtérítését 2014. október 13-tól 2014. október 17-én 16.00 óráig igényelheti a helyi választási irodától. [Ve. 15. § (2) bekezdés] A szavazatszámoló bizottság, valamint az egy szavazókörrel rendelkező településen a helyi választási bizottság tagjai a szavazást követő napon mentesülnek a jogszabályban előírt munkavégzési kötelezettség alól, és erre az időre átlagbér illeti meg őket, amelyet a munkáltató fizet. A munkáltató a választási szerv bekezdés szerinti tagját megillető bér és járulékai megtérítését a szavazást követő öt napon belül igényelheti a helyi választási irodától.

jegyzőkönyv

A megyei önkormányzati és a főpolgármester-választás eredményéről kiállított szavazóköri jegyzőkönyv egy példányát a helyi választási iroda legkésőbb 2014. október 13-án 10.00 óráig a területi választási irodához szállítja. [Ve. 307/O. § (1) bekezdés] A megyei önkormányzati és a főpolgármester-választás eredményéről kiállított szavazóköri jegyzőkönyv egy példányát a helyi választási iroda legkésőbb a szavazást követő napon 10 óráig a területi választási irodához szállítja. A területi választási bizottság a szavazóköri jegyzőkönyvek alapján megállapítja a megyei önkormányzati és a főpolgármester-választás eredményét. A fővárosi kerületi polgármester-választás eredményéről a helyi választási bizottság által kiállított jegyzőkönyv egy példányát a helyi választási iroda annak jogerőssé válását követő napon 10 óráig a területi választási irodához szállítja. A területi választási bizottság a fővárosi kerületek polgármester-választásának eredményéről kiállított jogerős jegyzőkönyvek alapján megállapítja a fővárosi kompenzációs listás választás eredményét.

2014. október 15. - adatok megsemmisítését igazoló jegyzőkönyv leadása

(+3. nap)

adatok megsemmisítését igazoló jegyzőkönyv leadása

A szavazóköri névjegyzék szerinti adatszolgáltatás adatait a Ve. 132. §-a szerint nyilvántartásba vett jelöltnek és listát állító jelölő szervezetnek legkésőbb 2014. október 12-én 16.00 óráig kell megsemmisítenie, és az erről készült jegyzőkönyvet három napon belül, 2014. október 12-én történő megsemmisítés esetén 2014. október 15-én 16.00 óráig át kell adnia az adatszolgáltatást teljesítő választási irodának. [Ve. 155. § (2) bekezdés] Az adatszolgáltatás adatait a nyilvántartásba vett jelölt és listát állító jelölő szervezet legkésőbb a szavazás napján köteles megsemmisíteni, és az erről készült jegyzőkönyvet három napon belül köteles átadni az adatszolgáltatást teljesítő választási irodának.

többes mandátumról nyilatkozat

Ha Budapesten a jelölt fővárosi kerületi kompenzációs listáról és fővárosi kompenzációs listáról egyaránt mandátumot szerez, 2014. október 15-én 16.00 óráig nyilatkoznia kell, hogy melyiket fogadja el. [a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 2010. évi L. törvény 8. § (3) bekezdés c) pont] A vegyes választási rendszerben, ha a választópolgár Budapesten a fővárosi kerületi kompenzációs listáról és fővárosi kompenzációs listáról egyaránt mandátumot szerez, a szavazást követő 3 napon belül nyilatkoznia kell, hogy melyiket fogadja el. Amelyik listáról nem fogadta el a mandátumot, arról a listáról a jelöltet törölni kell.

jegyzőkönyv betekintés

A jegyzőkönyv egy példánya az illetékes választási irodában 2014. október 15-én 16.00 óráig tekinthető meg. [Ve. 204. §] A jegyzőkönyv egy példánya az illetékes választási irodában a szavazást követő három napon belül megtekinthető.

2014. október 27. - tájékoztatás a közzétett politikai hirdetésekről, névjegyzék közzététel lejáratá

(+15. nap)

a szavazóköri
névjegyzék
hozzáférhetőségén
ek vége

A Nemzeti Választási Iroda a választáson szavazati joggal rendelkező választópolgárok központi névjegyzékben nyilvántartott adatait 2014. október 27-ig teszi hozzáférhetővé a helyi választási iroda számára. [Ve. 101. §] A Nemzeti Választási Iroda a választás kitűzését követő naptól a szavazást követő tizenötödik napig a választáson szavazati joggal rendelkező választópolgárok központi névjegyzékben nyilvántartott adatait - a szavazókörök és választókerületek nyilvántartásával összekapcsolva - szavazóköri bontásban teszi hozzáférhetővé a helyi választási iroda számára (szavazóköri névjegyzék).

közzétett politikai
hirdetések

A politikai hirdetést közlétező sajtótermék az Állami Számvevőszéket 2014. október 27-én 16.00 óráig tájékoztatja a közzétett politikai hirdetésekről. [Ve. 148. § (4) bekezdés] A sajtótermék a szavazás napját követő 15 napon belül az Állami Számvevőszéket tájékoztatja a közzétett politikai hirdetésekről. A tájékoztatás tartalmazza, hogy az egyes jelöltek és jelölő szervezetek politikai hirdetéseit kinek a megrendelésére, milyen ellenérték fejében, mely időpontban és milyen terjedelemben tette közzé. Az Állami Számvevőszék e tájékoztatásokat a honlapján közzéteszi.

2014. november 11. - plakátok eltávolításának határideje

(+30. nap)

plakátok
eltávolítása

A plakátot az, aki elhelyezte vagy akinek érdekében elhelyezték, 2014. november 11-én 16.00 óráig köteles eltávolítani. [Ve. 144. § (7) bekezdés] A plakátot az, aki elhelyezte vagy akinek érdekében elhelyezték, a szavazást követő 30 napon belül köteles eltávolítani, vagy ennek elmaradása esetén az eltávolítás költségét viselni.

13/2014. NVB iránymutatás a választási plakát eltávolítása szabályainak értelmezéséről. *A Ve. 144. § (7) bekezdésében foglalt, a választási plakátnak a szavazást követő harminc napon belül történő eltávolítására vonatkozó kötelezettség megszegése miatt előterjesztett kérelem elbírálására a választási bizottságnak nincs hatásköre és bírság kiszabására sem jogosult.*

2015. január 10. – szavazólapok megőrzésének határideje

(+90. nap)

szavazó lapok
átadása

A szavazólapokat - ha a választás eredményével összefüggő büntetőeljárás nincsen folyamatban - a helyi választási irodában 2015. január 10-ig kell megőrizni. [Ve. 205. § (1) bekezdés] A jegyzőkönyvek első példányát a Magyar Nemzeti Levéltárnak 2015. január 10-ét követően át kell adni. [Ve. 205. § (2) bekezdés]. A szavazólapokat a helyi választási irodában kell elhelyezni, és kilencven napig meg kell őrizni úgy, hogy illetéktelen személyek részére ne váljanak hozzáférhetővé. A választás eredményével összefüggő büntetőeljárás esetén az érintett szavazólapokat az ügy jogerős lezárásáig kell megőrizni. A jegyzőkönyvek első példányát kilencven nap elteltével a Magyar Nemzeti Levéltárnak át kell adni.

2015. január 12. – választási dokumentumok megsemmisítése

(+90. napot követő munkanap)

névjegyzék

A kinyomtatott szavazóköri névjegyzéket és a mozgóurnát igénylő választópolgárok kinyomtatott jegyzékét **2015. január 12-én kell megsemmisíteni.** [Ve. 109. § (1) bekezdés] **A szavazóköri névjegyzéknek és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékének az adatait 2015. január 12-én kell törölni.** [Ve. 109. § (2) bekezdés] A kinyomtatott szavazóköri névjegyzéket és a mozgóurnát igénylő választópolgárok kinyomtatott jegyzékét a szavazást követő kilencvenedik nap utáni első munkanapon meg kell semmisíteni. A szavazóköri névjegyzék és a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékének adatait a szavazást követő kilencvenedik nap utáni első munkanapon törölni kell. **Az ajánlóíveket az illetékes választási iroda 2015. január 12-én megsemmisíti.** [Ve. 128. §] Az ajánlóíveket az illetékes választási iroda a szavazást követő kilencvenedik nap utáni munkanapon megsemmisíti. A **választási iratokat** – a jegyzőkönyvek kivételével – 2015. január 12-én kell megsemmisíteni. A **nemzetközi megfigyelő személyes adatait** a nyilvántartásból a szavazást követő kilencvenedik nap utáni munkanapon törölni kell. A szavazást követő kilencvenedik nap utáni munkanapon a választási iratokat - a jegyzőkönyvek kivételével - meg kell semmisíteni. **Az ajánlóíveket az illetékes választási iroda** a szavazást követő kilencvenedik nap utáni munkanapon **megsemmisíti.**

A VÁLASZTÁST KÖVETŐEN

megbízólevél és mandátum

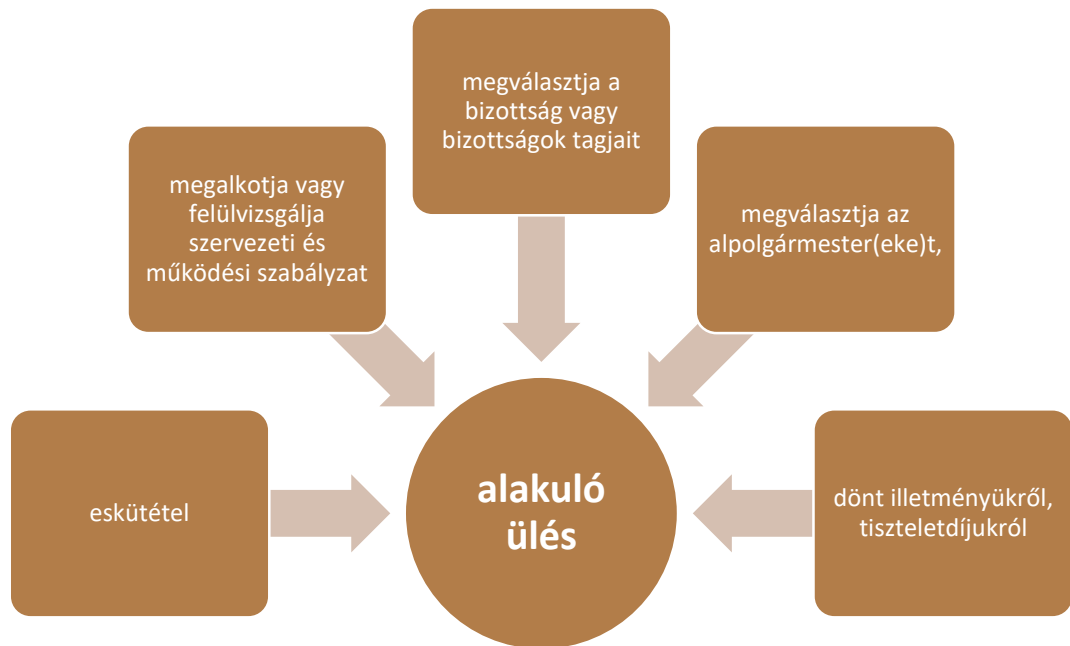
A választás eredményét megállapító választási bizottság a választás eredményének jogerőssé válását követő három napon belül átadja a megbízólevelet a megválasztott képviselőnek. A választási bizottság e hatáskörét a választási bizottság elnökére átruházhatja. A Nemzeti Választási Iroda a megválasztott képviselőkről nyilvántartást vezet. A képviselők nyilvántartásán az általános választások közötti változásokat a megbízólevelet átadó választási bizottság mellett működő választási iroda átvezeti. A Nemzeti Választási Iroda a képviselők választójogát a központi névjegyzék adatai alapján folyamatosan ellenőrzi, a választójog megszűnéséről a megbízólevelet átadó választási bizottságot haladéktalanul értesíti. Ha a listán megválasztott képviselő kiesik, helyére a jelölő szervezet legkésőbb a mandátum megüresedésétől számított harmincadik napon jelentheti be a választási bizottságnál a mandátumot szerző jelöltet.

Alakuló ülés

alakuló ülés

Az alakuló ülést a választási eredmény jogerőre emelkedését követő tizenöt napon belül kell megtartani. Az alakuló ülést a polgármester hívja össze és vezeti. A megyei közgyűlés alakuló ülését a választást követő tizenöt napon belül a korelnök hívja össze, és vezeti a megyei közgyűlés új elnökének szervezeti és működési szabályzat szerinti megválasztásának időpontjáig.

11. számú ábra – Alakuló ülés

A képviselő-testület az alakuló vagy az azt követő ülésen megalkotja vagy felülvizsgálja szervezeti és működési szabályzatáról szóló rendeletét, a polgármester előterjesztése alapján megválasztja a bizottság vagy bizottságok tagjait, az alpolgármestert, alpolgármestereket, dönt illetményükről, tiszteletdíjükről. A személyi kérdésekhez szorosan kapcsolódik az eskütétel és az alpolgármester(ek) megválasztása. A képviselő-testület – az alakuló ülésen – a polgármester javaslatára, titkos szavazással, minősített többséggel a polgármester helyettesítésére, munkájának segítésére egy alpolgármestert,

főpolgármester-helyettest, illetve a szervezeti és működési szabályzat szerint több alpolgármestert választhat.

Eskütétel

eskü A polgármesterek és a helyi önkormányzati képviselők jogai és kötelezettségei megválasztásával keletkeznek, de az eskü letételéig nem gyakorolhatják jogaikat. A mandátumhoz jutott képviselő a megbízólevelének átvételét követő ülésen tesz esküt a képviselő-testület előtt, és erről okmányt ír alá. A polgármester is megválasztását követően **esküt tesz** a képviselő-testület előtt és erről okmányt ír alá.

A polgármester, az önkormányzati képviselő esküjének **szövege**:

„Én, *(eskütevő neve)* becsületemre és lelkiismeretemre fogadom, hogy Magyarországhoz és annak Alaptörvényéhez hű leszek; jogszabályait megtartom és másokkal is megtartatom; *(a tisztség megnevezése)* tisztségemből eredő feladataimat a *(megye vagy település vagy kerület)* fejlődésének előmozdítása érdekében lelkiismeretesen teljesítem, tisztségemet a magyar nemzet javára gyakorlom.

(Az eskütevő meggyőződése szerint)

Isten engem úgy segítjen!”

Adminisztratív, nyilatkozattételi szabályok

vagyonnyilatkozat Az önkormányzati képviselő megválasztásától, majd ezt követően minden év január 1-jétől számított harminc napon belül **vagyonnyilatkozatot köteles tenni**. Az önkormányzati képviselő saját vagyonnyilatkozatához csatolni köteles a vele közös háztartásban élő házas- vagy élettársának, valamint gyermekének (hozzátartozó) a melléklet szerinti vagyonnyilatkozatát. A vagyonnyilatkozat tételének elmulasztása esetén - annak benyújtásáig - az önkormányzati képviselő e tisztségéből fakadó jogait nem gyakorolhatja, tiszteletdíjat, természetbeni juttatást, költségtérítést nem kaphat.

képzés A szakmaiság érdekében **a helyi önkormányzati képviselő az eskütételét követő három hónapon belül köteles részt venni a kormányhivatal által szervezett képzésen**.

összeférhetetlenség Az önkormányzati képviselő az **összeférhetetlenségi** okot a megválasztásától vagy az összeférhetetlenségi ok felmerülésétől számított harminc napon belül köteles megszüntetni. Amennyiben jogszabályban meghatározottak szerint nem lehetséges az összeférhetetlenségi ok alapjául szolgáló jogviszony harminc napon belül történő megszüntetése, akkor az önkormányzati képviselő által tett és a jogviszony megszüntetéséről szóló, az arra jogosult által írásban megerősített lemondó nyilatkozatának a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott bizottságnak történő átadását az összeférhetetlenség megszüntetésének kell tekinteni.

NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZATI VÁLASZTÁSOK

A **nemzetiség** minden olyan – Magyarország területén legalább egy évszázada honos – népcsoport, amely az állam lakossága körében számszerű kisebbségben van, a lakosság többi részétől saját nyelve, kultúrája és hagyományai különböztetik meg, egyben olyan összetartozás-tudatról tesz bizonyosságot, amely mindezek megőrzésére, történelmileg kialakult közösségeik érdekeinek kifejezésére és védelmére irányul. **Nemzetiségnek minősül: a bolgár, a görög, a horvát, a lengyel, a német, az örmény, a roma, a román, a ruszin, a szerb, a szlovák, a szlovén és az ukrán.** A **nemzetiségi önkormányzat** a törvényben meghatározott nemzetiségi közszolgáltatási feladatokat ellátó, testületi formában működő, jogi személyiséggel rendelkező, demokratikus választások útján e törvény alapján létrehozott szervezet, amely a nemzetiségi közösséget megillető jogosultságok érvényesítésére, a nemzetiségek érdekeinek védelmére és képviselésére, a feladat- és hatáskörébe tartozó nemzetiségi közügyek települési, területi vagy országos szinten történő önálló intézésére jön létre. **Az egyes nemzetiségek közvetlen választással a községben, a városban és a fővárosi kerületben települési, a fővárosban és a megyében területi (a továbbiakban együtt: helyi), valamint országos nemzetiségi önkormányzatot hozhatnak létre.**

12. számú táblázat – Nemzetiségi önkormányzatok

nemzetiségi önkormányzat	képviselők száma
települési nemzetiségi önkormányzat	
ha a nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgárok száma a választás kitűzésének napján a településen kevesebb mint száz fő	3
ha a nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgárok száma a választás kitűzésének napján a településen legalább száz fő	4
területi nemzetiségi önkormányzat	7
országos nemzetiségi önkormányzat	
ha a nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgárok száma a választás kitűzésének napján nem több mint ötezer	15
ha a nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgárok száma a választás kitűzésének napján több mint tízezer	23
ha a nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgárok száma a választás kitűzésének napján több mint huszonötezer	31
ha a nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgárok száma a választás kitűzésének napján több mint huszonötezer	39
ha a nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgárok száma a választás kitűzésének napján több mint ötvenezer	47

aktív és passzív választójog

A nemzetiségi választáson választó, aki a nemzetiségi névjegyzékben szerepel. A nemzetiségi névjegyzékbe kérelmére fel kell venni azt, aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán szavazati joggal rendelkezik, a törvényben meghatározott nemzetiséghez tartozik, és a nemzetiséghez tartozását a törvényben meghatározott tartalommal és a választási eljárásról szóló törvényben meghatározott eljárási rendben megvallja. Egy személy egyidejűleg csak egy nemzetiség névjegyzékében szerepelhet. A választópolgár a lakóhelye szerinti településen vagy a választás kitűzését megelőző harmincadik napig bejelentett tartózkodási helye szerinti településen szerepelhet a nemzetiségi névjegyzékben. **A választáson a nemzetiségi névjegyzékbe vett választópolgár választható**, ha a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választható, a nemzetiségi önkormányzati képviselők megelőző két általános választásán, valamint az azokat követő időközi választásokon nem volt más nemzetiség nemzetiségi jelöltje, továbbá nyilatkozatot tesz arról, hogy a nemzetiség képviselőjét vállalja, a nemzetiségi közösség nyelvét beszéli, kultúráját és hagyományait ismeri.

13. számú táblázat – Választójog

Választástípus		Magyar állampolgár		EU-s állampolgár	Bevándorolt Letelepített Menekült
		magyarországi lakcímmel	magyarországi lakcím nélkül		
Nemzetiségi önkormányzati választás	szavazás	nemzetiségi regisztráció	-	nemzetiségi regisztráció	nemzetiségi regisztráció
	jelöltség	nemzetiségi regisztráció	-	nemzetiségi regisztráció	-

nemzetiségi választások

A nemzetiségi önkormányzati képviselők általános választása alapvetően az önkormányzati választásokhoz igazodik, így itt a legfontosabb eltéréseket ismertetjük. A nemzetiségi önkormányzati képviselők általános választását a Nemzeti Választási Bizottság legkésőbb a szavazás napja előtti hetvenötödik napon, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának napjára tűzi ki. Ehhez kapcsolódik, hogy

- **a települési nemzetiségi önkormányzati képviselők választását ki kell tűzni, ha a településen az adott nemzetiséghez tartozó személyek száma** – a legutolsó népszámlálásnak az adott nemzetiséghez tartozásra vonatkozó kérdéseire nyújtott adatszolgáltatás nemzetiségenként összesített adatai szerint – **a harminc (2024-ig huszonöt) főt eléri,**
- **a területi nemzetiségi önkormányzati képviselők választását ki kell tűzni, ha a fővárosban, megyében kitűzött települési választások száma legalább tíz,**
- **az országos nemzetiségi önkormányzati képviselők választását ki kell tűzni.**

A törvény 2014-es módosításával a záró rendelkezések között szerepel az az átmenti szabály, hogy **a nemzetiségi önkormányzati képviselők 2024. évi általános választását megelőzően a települési nemzetiségi önkormányzati képviselők választását akkor kell kitűzni, ha a településen az adott nemzetiséghez tartozó személyek száma** – a legutolsó népszámlálásnak az adott nemzetiséghez tartozásra vonatkozó kérdéseire nyújtott adatszolgáltatás

nemzetiségenként összesített **adatai szerint** – **a huszonöt főt eléri**. A harminc fős küszöböt a nemzetiségi önkormányzati képviselők 2024. évi általános választásán kell alkalmazni.

A „legutolsó népszámlálásnak az adott nemzetiséghez tartozásra vonatkozó kérdéseire nyújtott adatszolgáltatás nemzetiségenként összesített adatai szerint” szövegrész számos vitát váltott ki, amelyet az Alkotmánybíróság határozata zárt le.

41/2012. (XII. 6.) AB határozat. *Önmagában a kisebbségi önkormányzatok létrehozásának a népszámlálási adatokhoz kötése az ún. egyéni önrendelkezési jogot nem sérti, és nem is tudja megsérteni. A kapcsolat éppen fordított: az adott településen élő, valamely nemzetiséghez tartozó állampolgárokat arra ösztönözheti, hogy – legalábbis a népszámlálások során – éljenek a nemzetiségi identitás megvallásának jogával. A támadott rendelkezés tehát **sem az Alaptörvénybe, sem nemzetközi szerződésbe nem ütközik**. A népszámlálási adatok alapulvétele egyértelműen összefügg azzal a reformfolyamattal, amely a kisebbségi törvény működésének problémái kapcsán itthon, maguk az érintett kisebbségi szervezetek és több országos kisebbségi önkormányzat részéről felmerült, illetve a vállalt nemzetközi kötelezettségek teljesülését illetően az Európa Tanácsban megfogalmazott bírálatokra kívánt reagálni. A népszámlálási adatok alapulvétele – önmagában véve – egybeesik az általánosan követett európai gyakorlattal. A **népszámlálási adatok felhasználásával azt kívánják kizárni, hogy olyan településeken is kitűzzék a választást, ahol nincs jelen a képviselni kívánt közösség, és a visszaélés szándékával „duzzasztják fel” a választói jegyzéket**. A kisebbségi önkormányzati választások számos alkalommal tapasztalt ún. kakukktojás jelenségben került a figyelem előterébe, amikor ti. egy adott kisebbség nevében olyanok léptek fel, akiket maguk az érintett kisebbségek sem tekintettek maguk közé tartozónak és ezzel egyes kisebbségi önkormányzatok megalakítását és működését is nehezíteni tudták.*

A választáson nemzetiségi szervezet állíthat **jelöltet**:

- a **települési nemzetiségi önkormányzati képviselő jelöléséhez** a nemzetiségi névjegyzékben a választás kitűzésének napján szereplő választópolgárok **öt százalékának, de legalább öt választópolgárnak** az ajánlása szükséges.
- a **területi nemzetiségi önkormányzati képviselők** választásán az a nemzetiségi szervezet állíthat **listát**, amely a fővárosban, megyében kitűzött települési nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán legalább **a választások tíz százalékában önállóan jelöltet** állított, és amely a **választópolgárok legalább két százalékának ajánlását** összegyűjtötte.
- az **országos nemzetiségi önkormányzati képviselők** választásán az a nemzetiségi szervezet állíthat listát, amely a települési nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán legalább **a választások tíz százalékában önállóan jelöltet** állított, és amely a **választópolgárok legalább két százalékának ajánlását** összegyűjtötte. Kitűzött települési nemzetiségi önkormányzati választás hiányában bármely nemzetiségi szervezet állíthat listát.

nemzetiségi választási határidők

A választási határidők és időpontok is azonosak:

- Azt a választópolgárt, aki legkésőbb 2014. augusztus 15-én a szavazóköri névjegyzékben szerepel, a Nemzeti Választási Iroda értesítő megküldésével tájékoztatja a szavazóköri névjegyzékbe vételéről. [Ve. 115. § (1) bekezdés]
- A választási kampányidőszak 2014. augusztus 23-tól 2014. október 12-én 19.00 óráig tart.
- A helyi választási bizottság a bejelentett jelöltek - annak a jelöltnek a kivételével, amelynek nyilvántartásba vételét jogerősen elutasították - sorrendjének sorsolását 2014. szeptember 8-án, 16.00 óra után végzi el.
- A települési nemzetiségi önkormányzati jelöltet legkésőbb 2014. szeptember 8-án 16.00 óráig kell bejelenteni.
- A területi választási bizottság a bejelentett listák - annak a listának a kivételével, amelynek nyilvántartásba vételét jogerősen elutasították - sorrendjének sorsolását 2014. szeptember 9-én, 16.00 óra után végzi el.
- Nemzeti Választási Bizottság a bejelentett listák - annak a listának a kivételével, amelynek nyilvántartásba vételét jogerősen elutasították - sorrendjének sorsolását 2014. szeptember 9-én, 16.00 óra után végzi el.
- A nemzetiségi szavazóköri névjegyzékbe azt a választópolgárt kell felvenni, aki legkésőbb 2014. szeptember 26-án 16.00 óráig benyújtott kérelme alapján szerepel nemzetiségi választópolgárként a központi névjegyzékben.
- 2014. október 11-én a közszolgálati médiaszolgáltató lineáris médiaszolgáltatásában az országos listát állító jelölő szervezetek politikai reklámjait egy alkalommal, politikai reklámonként legfeljebb 30 másodperces időtartamban köteles közzétenni.
- A szavazóhelyiségben szavazni 2014. október 12-én 6.00 órától 19.00 óráig lehet.
- A szavazóhelyiséget magában foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteres távolságon belül - közterületen - választási kampánytevékenység 2014. október 12-én nem folytatható. 2014. október 12-én választási gyűlés nem tartható. 2014. október 12-én politikai reklámot nem lehet közzétenni.
- A területi és az országos nemzetiségi önkormányzati választás eredményéről kiállított szavazóköri jegyzőkönyv egy példányát a helyi választási iroda legkésőbb 2014. október 13-án 10.00 óráig eljuttatja a területi választási irodához.

választási szervek

A nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán a következő **választási bizottságok** működnek: Nemzeti Választási Bizottság, területi választási bizottság, helyi választási bizottság, szavazatszámoló bizottság. A választási bizottságba a jelölő szervezet nem bízhat meg tagot. Az azon nemzetiséghez tartozó jelölő szervezet, amelynek települési önkormányzati választására a településen sor kerül, a **szavazóhelyiségbe egy megfigyelőt bízhat meg**. Megfigyelő csak a központi névjegyzékben a nemzetiség választópolgáraként nyilvántartott választópolgár lehet.

nemzetiségi
választópolgár

A választópolgár azon településen szerepelhet a szavazóköri névjegyzékben nemzetiségi választópolgárként, ahol a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásának szavazóköri névjegyzékében szerepel vagy - időközi választás esetén - szerepelhet. Az értesítő, valamint a szavazóköri névjegyzék tartalmazza a választópolgár nemzetiségének megnevezését is, ha a választópolgár legkésőbb a szavazást megelőző tizenhatodik napon benyújtott kérelme alapján szerepel nemzetiségi választópolgárként a központi névjegyzékben. Ha legkésőbb a szavazást megelőző második napon a választópolgár kérelmére a választópolgár nemzetiséghez tartozását a választási iroda törli a központi névjegyzékből, a szavazóköri névjegyzékből a választópolgár nemzetiségi adatát törölni kell. **Nemzetiségi választópolgárként azt a választópolgárt kell felvenni a szavazóköri névjegyzékbe, aki legkésőbb a szavazást megelőző tizenhatodik napon benyújtott kérelme alapján szerepel nemzetiségi választópolgárként a központi névjegyzékben.**

jelölő szervezet,
jelölt, lista

A **jelölő szervezet** a nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán a választás kitűzésekor a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában jogerősen szereplő nemzetiségi szervezet, ha a választási bizottság a jelölő szervezetek nyilvántartásába felvette. A választási iroda az ajánlóív átadásával egyidejűleg, **a jelölő szervezet kérésére a szavazást megelőző harmincötödik és tizenharmadik napon ingyenesen átadja a jelölő szervezet számára a névjegyzékben a nemzetiség választópolgáráként szereplő választópolgárok nevét és lakcímét.** A települési nemzetiségi önkormányzati jelöltet legkésőbb a szavazást megelőző harmincnegyedik napon kell bejelenteni. A települési nemzetiségi önkormányzati jelöltet a helyi választási bizottság veszi nyilvántartásba. **A jelöltnek arról is nyilatkoznia kell, hogy a nemzetiség képviselőjét vállalja, a nemzetiségi közösség nyelvét beszéli, kultúráját és hagyományait ismeri.** A választási bizottság a jelöltek nyilvántartásában ellenőrzi, hogy a jelölt a nemzetiségi önkormányzati képviselők megelőző két általános választásán, valamint az azokat követő időközi választásokon nem volt jelölt más nemzetiség önkormányzatának választásán. **A területi és az országos nemzetiségi önkormányzati választáson állított listát** legkésőbb a szavazást megelőző harmincharmadik napon kell bejelenteni. A területi nemzetiségi önkormányzati választáson állított listát és az azon szereplő jelölteket a területi választási bizottság, az országos nemzetiségi önkormányzati választáson állított listát és az azon szereplő jelölteket a Nemzeti Választási Bizottság veszi nyilvántartásba.

jelölés és
listaállítás

A **települési nemzetiségi önkormányzati** képviselő jelöléséhez a nemzetiségi névjegyzékben a választás kitűzésének napján szereplő választópolgárok **öt százalékának, de legalább öt választópolgárnak** az ajánlása szükséges. A **területi nemzetiségi önkormányzati** képviselők választásán az a nemzetiségi szervezet állíthat **listát**, amely a fővárosban, megyében kitűzött települési nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán legalább a választások **tíz százalékában önállóan jelöltet állított**, és amely a **választópolgárok legalább két százalékának ajánlását összegyűjtötte.** Az **országos nemzetiségi önkormányzati** képviselők választásán az a nemzetiségi szervezet állíthat **listát**, amely a települési nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán legalább **a választások tíz százalékában önállóan jelöltet állított**, és amely a **választópolgárok legalább két százalékának ajánlását összegyűjtötte.** Kitűzött

települési nemzetiségi önkormányzati választás hiányában bármely nemzetiségi szervezet állíthat listát.

szavazás

A **szavazatszámoló bizottság** a nemzetiségi választópolgárként névjegyzékben szereplő választópolgár részére nemzetiségének települési, területi, illetve országos **nemzetiségi önkormányzati szavazólapját adja át**. A választópolgár a szavazólapokat olyan borítékba helyezi, amelyen a nemzetiség megjelölése fel van tüntetve. A borítékot a választópolgár lezárja. Külön szavazólap szolgál a települési, a területi és az országos nemzetiségi önkormányzat megválasztására. A szavazólap tartalmazza a nemzetiség megnevezését is. A szavazólapon az egyes tartalmi elemeket és a nemzetiség megnevezését a nemzetiség nyelvén is fel kell tüntetni. A **levélben leadott szavazási iratok ellenőrzése** során a szavazatszámoló bizottság a borítékokat - azok felbontása nélkül - nemzetiségenként külön szállítóborítékba zárja, és a szállítóborítékokat a helyi választási irodához szállítja. A helyi választási iroda a területi választási irodához szállítja a szavazólapokat tartalmazó szállítóborítékokat.

szavazatszámolás és eredmény

Azon nemzetiség települési, területi listás és országos listás szavazólapjait, amelynek **települési nemzetiségi önkormányzati választására sor** kerül a településen, a **helyi választási bizottság számlálja meg**. Azon nemzetiség területi listás és országos listás szavazólapjait, amelynek települési **nemzetiségi önkormányzati választására nem kerül sor** a településen, a **területi választási bizottság számlálja meg**. A települési nemzetiségi önkormányzati választás **eredményét a helyi választási bizottság állapítja meg**. A **területi választási bizottság** a területi listás szavazólapok megszámlálásáról a jegyzőkönyvek és az általa végzett szavazatszámolás eredményét megállapító jegyzőkönyv alapján megállapítja a **területi nemzetiségi önkormányzati választás eredményét**. A területi választási bizottság az országos listás szavazólapok megszámlálásáról a jegyzőkönyvek és az általa végzett szavazatszámolás eredményét megállapító jegyzőkönyv alapján megállapítja az országos nemzetiségi önkormányzati választás területi részeredményét. A **Nemzeti Választási Bizottság** a területi választási bizottságoknak az országos nemzetiségi önkormányzati választás területi részeredményét megállapító jegyzőkönyvei alapján megállapítja az **országos nemzetiségi önkormányzati választás eredményét**.

EURÓPAI UNIÓS SZABÁLYOZÁS

EU-s szabályozás

Az európai uniós szabályozás alapja a **Tanács 94/80/EK irányelve az állampolgárságtól eltérő tagállamban lakóhellyel rendelkező uniós polgárok aktív és passzív választójogának a helyhatósági választásokon történő gyakorlására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról**. Ennek értelmében minden olyan személynek, aki a referencia-időpontban uniós polgár, és nem állampolgára a lakóhelye szerinti tagállamnak, de az aktív és passzív választójog tekintetében teljesíti mindazokat a feltételeket, amelyeket az adott állam joga saját állampolgárai számára előír, joga van arra, hogy a lakóhelye szerinti tagállamban a helyhatósági választásokon ennek az irányelvnek megfelelően választó és választható legyen. Egyszerűbben annak az uniós polgárnak, aki nem hazájában, hanem egy másik EU-tagországban él, joga van ahhoz, hogy ott a helyhatósági választásokon szavazzon, illetve jelöltként induljon.

névjegyzék

Amennyiben szavazni kíván a helyhatósági választásokon a lakóhelye szerinti országban, akkor **felvételét kell kérnie a helyi választói névjegyzékbe**. A névjegyzékbe történő felvételhez meg kell adnia bizonyos adatokat, általában az állampolgárságát és lakcímét. Egyes országokban azonban **automatikus a névjegyzékbe történő felvétel** a helyhatósági választások esetében: Ausztria (kivéve Burgenlandot), Dánia, Észtország, Finnország, Hollandia, Lettország, Litvánia, **Magyarország**, Málta, Németország, Románia, Svédország, Szlovákia, és Szlovénia. Ezekben az országokban elegendő helyi lakcímmel rendelkezni, mert - a helyhatósági választások esetében - automatikusan felvételt nyer a névjegyzékbe. Általános összefüggés, hogy azokban az országokban, ahol kötelező részt venni a választásokon, a névjegyzékbe történő felvételt kérelmezni kell.

választási feltételek

A választójog általánosságából és egyenlőségéből következik, hogy az uniós ország állampolgáraként bárki **ugyanolyan feltételekkel** vehet részt a lakóhelye szerinti országban a helyhatósági választásokon, mint az adott ország saját állampolgárai. Ilyen szabály, hogy amennyiben **az aktív vagy passzív választójog gyakorlásához** a lakóhely szerinti tagállam állampolgárai számára **az adott állam területén eltöltött meghatározott minimális tartózkodási időtartamot** ír elő, a választójoggal rendelkező személyeket akkor tekintik úgy, hogy e feltételt teljesítették, ha egy másik tagállamban az ennek megfelelő időtartam alatt lakóhellyel rendelkeztek. Ha a lakóhely szerinti tagállam jogszabályai szerint a saját állampolgárok csak abban az alapszintű helyhatósági egységben választhatnak vagy választhatók, ahol a fő lakóhelyük van, a választójoggal rendelkező személyekre ezt a feltételt szintén alkalmazni kell.

kötelező részvétel

Amennyiben a lakóhely államának szabályai szerint **kötelező a helyhatósági és az európai parlamenti választásokon való részvétel**, és az uniós polgárt a regisztráció eredményeként felvették az adott ország választói névjegyzékébe, akkor – a lakóhelye szerinti ország állampolgáraihoz hasonlóan – **köteles** leadni szavazatát a választásokon. Ennek elmaradása szankcióval – például bírság kiszabásával – járhat. A választásokon való részvétel a következő országokban kötelező: **Belgium, Ciprus, Görögország és Luxemburg**.

indulás jelöltként

A jelöltként induló uniós polgár számára egyes tagállamok a helyhatósági választásokon előírhatják, hogy **nyilatkozatot kell tennie arról, hogy személyével szemben nem áll fenn kizáró ok az állampolgársága szerinti országban**. Ilyen esetben felkérhetik arra, hogy nyilatkozatának alátámasztására szerezzen be igazolást hazájának illetékes hatóságától. A **tagállamok rendelkezhetnek** úgy is, hogy az alapszintű **helyhatósági egység vezetőjének** (polgármester), helyettesének vagy végrehajtó szerve tagjának tisztségét ideiglenesen és helyettesítés céljából is **csak saját állampolgárai** tölthetik be. **Az alábbi országokban** külföldi állampolgárokat is meg lehet választani önkormányzati képviselőnek, de **polgármester csak olyan személy lehet, aki az adott ország állampolgára**: Belgium, Bulgária, Ciprus, Franciaország, Görögország, Olaszország, Litvánia, Lengyelország, Románia, Szlovénia. A szabályozásból következik, hogy vannak olyan uniós országok is, ahol az alpolgármesternek, valamint a polgármester mellett működő végrehajtó bizottság tagjainak posztját is csak az ország saját állampolgárai tölthetik be.

lakosságszám-arány

Az irányelv jellegéből fakadóan, az **eltérések és átmeneti rendelkezések** alapján, ha valamely tagállamban azoknak a választójogi korhatárt elért uniós polgároknak a **számaránya, akik** ebben a **tagállamban rendelkeznek lakóhellyel, de ennek nem állampolgárai, meghaladja** az ott lakóhellyel rendelkező választójogi korhatárt elért összes uniós polgár **20 %-át**, ezen irányelvtől eltérve a tagállam:

- az aktív választójogot az aktív választójoggal rendelkező személyek azon körére korlátozhatja, akik legalább már meghatározott ideje lakóhellyel rendelkeznek ebben a tagállamban; ez az időtartam nem haladhatja meg a helyhatósági képviselő-testület hivatali idejét;
- a passzív választójogot az aktív választójoggal rendelkező személyek azon körére korlátozhatja, akik legalább már meghatározott ideje lakóhellyel rendelkeznek ebben a tagállamban; ez az időtartam nem haladhatja meg a helyhatósági képviselő-testület hivatali idejének kétszeresét; és
- megfelelő intézkedéseket hozhat a jelöltlisták összetételével kapcsolatban, különösen annak érdekében, hogy ezzel is megkönnyítse azon uniós polgárok integrációját, akik más tagállamok állampolgárai.

Ebben az esetben az adott ország meghatározott idejű ott-tartózkodást szabhat annak feltételül, hogy a külföldi állampolgárságú választópolgárok részt vehessenek a helyhatósági választásokon, illetve jelöltként indulhassanak. Jelenleg az Európai Unió egyetlen tagországa, **Luxemburg** tartozik ebbe a kategóriába.

2014-es önkormányzati választások

Szintén **2014-ben vannak helyi önkormányzati, helyhatósági választások** az Egyesült Királyságban, Franciaországban, Görögországban, Írországban, Hollandiában, Izlandon, Grúziában, Szerbiában (Belgrád). **További információ** található az uniós aktív és passzív önkormányzati választójogról: http://europa.eu/youreurope/citizens/resi-dence/elections-abroad/municipal-elections/index_hu.htm címen. Azonban Ausztria, Belgium, Egyesült Királyság, Görögország, Horvátország, Lettország, Litvánia, Németország, Szlovákia, Szlovénia még nem bocsátották rendelkezésre a vonatkozó információkat.

JOGSZABÁLYOK

vonatkozó jogsabályok

- Magyarország Alaptörvénye
- 94/80/EK irányelv az állampolgárságtól eltérő tagállamban lakóhellyel rendelkező uniós polgárok aktív és passzív választójogának a helyhatósági választásokon történő gyakorlására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról
- 2013. évi XXXVI. törvény a választási eljárásról (Ve.)
- 2010. évi L. törvény a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról (Övjt.)
- 1997. évi XV. törvény a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájáról szóló, 1985. október 15-én, Strasbourgban kelt egyezmény kihirdetéséről
- 199/2010. (VI. 18.) Korm. rendelet a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 2010. évi L. törvény szerinti, a lakosságszám-adatot nyilvántartó központi szerv kijelöléséről
- 32/1996. (XII. 22.) BM rendelet a választójoggal nem rendelkező személyek nyilvántartásának vezetéséről
- 5/2014. (VII. 30.) IM rendelet a nemzetiségi önkormányzati képviselők választása eljárási határidőinek és határnapjainak megállapításáról
- 4/2014. (VII. 24.) IM rendelet a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán a választási irodák hatáskörébe tartozó feladatok végrehajtásának részletes szabályairól és a választási eljárásban használandó nyomtatványokról
- 3/2014. (VII. 24.) IM rendelet a helyi önkormányzati képviselők és a polgármesterek választása, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők választása költségeinek normatíváiról, tételeiről, elszámolási és belső ellenőrzési rendjéről
- 2/2014. (VII. 24.) IM rendelet a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2014. október 12. napjára kitűzött választása eljárási határidőinek és határnapjainak megállapításáról
- 18/2013. (VII. 17.) KIM rendelet a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a területi és országos nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választása költségeinek normatíváiról, tételeiről, elszámolási és belső ellenőrzési rendjéről
- 17/2013. (VII. 17.) KIM rendelet a központi névjegyzék, valamint egyéb választási nyilvántartások vezetéséről